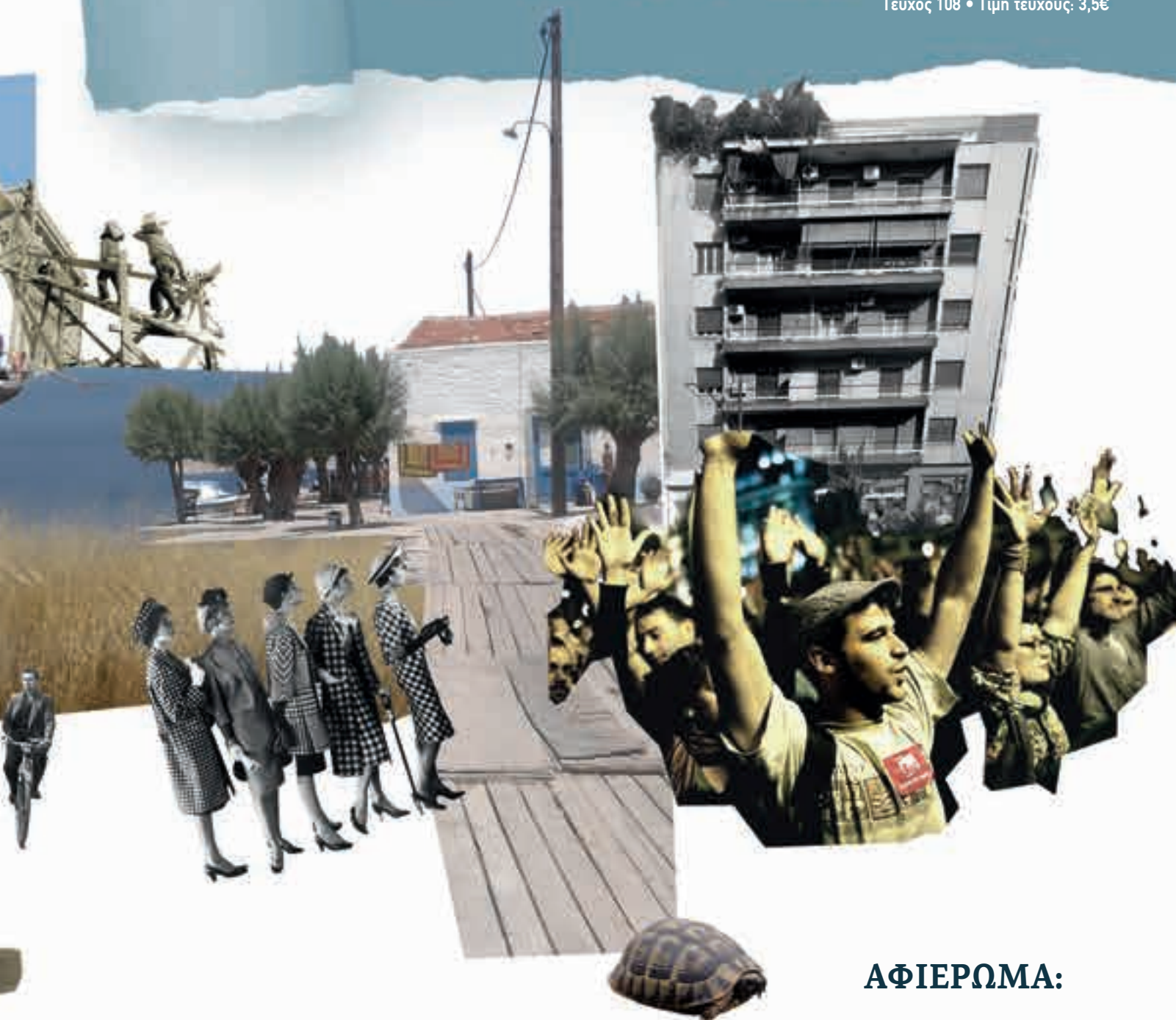

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Τεύχος 108 • Τιμή τεύχους: 3,5€

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:

Η «ΓΕΝΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ»

π. Βαρνάβας Γιάγκου
π. Σπυρίδων Βασιλάκος
κ. Αγγελική Μαστρομιχαλάκη-Ζούρα

Ραδιοκαταγραφές

για νέους ακροατές που
δεν παραμένουν θεατές

Συνεντεύξεις

Ρεπορτάζ

Απόψεις

Γκάλοπ

...η ραδιοφωνική
συντροφιά της Χ.Φ.Ε.
καταγράφει
την επικαιρότητα!

Κάθε Σάββατο, 7-7.30μμ,
στους 91,2 fm της
Πειραιϊκής Εκκλησίας!

...εδώ η φωνή μας
ακούγεται δυνατά!

www.xfe.gr

σταθερά στο μέλλον

Σύντομα κοντά σας
με την
ανανεωμένη μας
ιστοσελίδα!

Αναζητήστε μας και στο facebook:
"Χριστιανική Φοιτητική Ένωση"

επικοινωνία
xfe@xfe.gr

+ ηλεκτρονικές
εγγραφές στην
ΠΑΡΕΜΒΥΛΗ

Φοβάσαι ν' αγαπήσεις;

«Τὰ λυπηρὰ τοῦ σοῦ δούλου, τοῦ παρόντος κινδύνου,
τὴν ζάλην τὴν πολλὴν καὶ χαλεπὴν, μεταποιήσον νῦν,
Δέσποτα, καὶ μετάρπρεψον τούτου, τὸ πένθος εἰς χαρὰν διηνεκῇ·
ἵνα πίσται καὶ πόθῳ, ἀπαύστως μεγαλύνῃ σε»

(Τροπάριο ἀπὸ τὴν Παράκληση ἐπὶ ἀσθένειαν)

Για ακόμα μία φορά ο επιστημονικός λόγος έρχεται να επιβεβαιώσει τον ευαγγελικό. Σε συνέντευξή του στην «Καθημερινή»¹ ο Otto Kernberg, ένας από τους σημαντικότερους εν ζωή ψυχαναλυτές στον τομέα των διαταραχών της προσωπικότητας και του ναρκισσισμού, καθηγητής στα 86 του χρόνια στο Weil Cornell Medical College στη Νέα Υόρκη, έχοντας χρηματίσει πρόεδρος της Διεθνούς Ψυχαναλυτικής Εταιρίας από το 1997-2001 με πλήθος διακρίσεων στο ενεργητικό του, δήλωσε, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Όσοι έχουν την ικανότητα να αγαπούν θεραπεύονται πιο εύκολα». Και μάλιστα, απαντώντας σε σχετική ερώτηση της δημοσιογράφου μίλησε για τη βοήθεια στη θεραπεία των ψυχικών προβλημάτων εκείνου που έχει «την ικανότητα να ενδιαφέρεται για τον εαυτό του και για τους άλλους».

Την ίδια περίοδο με το ανωτέρω δημοσίευμα, έρχεται και μία άλλη είδηση από τον χώρο των Τεχνών. Με τίτλο «Η αγάπη νικάει πάντα τον φόβο» ενημερωθήκαμε από τον τύπο² για μία σειρά θεατρικών παραστάσεων αφήγησης παραμυθιών ενάντια στον φόβο, από τον Στέλιο Πελασό. Όπως δήλωσε ο καλλιτέχνης: «Στις παραστάσεις ... πριν να προσδιορίσω το είδος του φόβου ψάχνω να μάθω τις συνήθειές του. Πού μένει; Πού γυρνά; Τι ώρες εμφανίζεται και τι ώρες χάνεται; Τι τρώει; Τι φοβάται; Φοβάται ο φόβος;... Πιστεύω πως είναι ανακουφιστικό να απενοχοποιήσουμε τον φόβο γιατί αλλιώςτικα ενισχύουμε τον φαύλο κύκλο του, αφού η ενοχή είναι εσωτερικευμένος φόβος», καταλήγοντας «Πάντοτε στα εργαστήρια καταλήγω: η αγάπη έξω βάλλει τον φόβο».

Οι παραπάνω τοποθετήσεις από το χώρο της επιστήμης και της τέχνης, μας φέρνουν στο νου δύο φράσεις της Γραφής: «ἡ ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβο» (Α΄ Ίω. δ΄ 18) και «Ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» (Ματθ. 22,39). Ο άγιος Αντώνιος έλεγε ότι ο φόβος είναι ενέργεια που περιορίζει. Πράγματι κάθε μέρα πόσοι φόβοι δεν εμφιλοχωρούν στη σκέψη μας και δε μας περιορίζουν; Ο φόβος ότι δε θα γίνουμε αρεστοί, ο φόβος ότι θα αποτύχουμε στη σχολή ή στη δουλειά ή στη ζωή, ο φόβος της κοινωνίας και του μοιράσματος, ο φόβος της αρρώστιας και του θανάτου και ένα σωρό άλλοι φόβοι και φοβίες που θρονιάζουν στη σκέψη μας και κατευθύνουν το σώμα και την καρδιά μας σε μία φυλακή ασφάλειας και απομόνωσης. Ειδικά σήμερα, με την ανασφάλεια, την ανεργία και το άγχος που διαπερνά κάθε στιγμή της ημέρας μας οι φόβοι αυτοί λιπαίνονται. Καρποφορούν σε θλίψη και απόγνωση. Συμπνίγουν την ειρήνη. Υπονομεύουν την ευτυχία κάθε στιγμής. Υποδεικνύουν ατομιστικές επιλογές α-κοινωνίας. Οδηγούν στην αγκαλιά της μοναξιάς και της απελπισίας...

Στους φόβους μας αυτούς, η βιβλική πρόταση, πάντοτε up to date, αναδεικνύει την αγάπη ως φάρμακο και ως θεραπεία. Η αγάπη είναι άνοιγμα, είναι κοινωνία, είναι ελεημοσύνη, είναι συμπαράσταση, είναι έξοδος από το «εγώ», είναι μοίρασμα, είναι χαμόγελο, είναι αγκαλιά, είναι υπογράμμιση των λεπτομερειών της ζωής και επέκταση της χαράς που αυτές περικλείουν. Ο Χριστός θέλοντας να μας απελευθερώσει από το μεγαλύτερο φόβο, εκείνον του θανάτου (Εβρ. β΄ 14-15), μας χάρισε πνεύμα υιοθεσίας και όχι πνεύμα δουλείας ή φόβου (Ρωμ. ν΄ 14-15). «Η αγάπη είναι απλή μα θέλει κόπο»³, θέλει αγώνα και άσκηση, συχνά επίπονο ξερίζωμα των παλαιών συνηθειών. Θέλει ταπεινό φρόνημα, προσευχή και εμπιστοσύνη στην Πρόνοια του Θεού. Η αγάπη θέλει κόπο μα αξίζει και τον κόπο. Η αντιπρόταση του Χριστού στο άγχος και τους φόβους του κόσμου είναι συναρπαστική. Αρκεί να ξεκινήσουμε να αγαπάμε τον εαυτό μας και τους άλλους, να προσδιορίσουμε τους φόβους μας και να τους σφυροκοπήσουμε με τη σταυρωμένη αγάπη που προσφέρει ως θεραπεία η Εκκλησία Του.

Μήπως, τελικά, αυτό που φοβάσαι είναι να αγαπήσεις;

#Συναΐ

1 Βλ. περιοδικό «Κ» της Κυριακής 6/4/2014, σελ. 6-8

2 Βλ. ένθετο «Τέχνες & Γράμματα», Καθημερινή της Κυριακής 6/4/2014, σελ. 2

3 Βλ. τον ομώνυμο τίτλο στο βιβλίο του π. Θεμιστοκλή Μουρτζανού που κυκλοφορείται από τις εκδ. Αρχονταρίκι (Αθήνα 2012)

Ιδιοκτήτης: Χριστιανική Φοιτητική Ένωση
Ορθόδοξο Χριστιανικό Σωματείο

Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα, Τηλ. - Fax: 210 32.37.154

www.xfe.gr • e-mail: xfe@xfe.gr

www.paremboli.gr • paremboli@xfe.gr

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή.
Η Σύσταση διατηρεί το δικαίωμα να μη δημοσιεύει
ή να συντέμνει τα κείμενα κατά την κρίση της

Εκδότης - Υπεύθυνος κατά νόμο: Γεώργιος Πράρας

Διευθυντής Σύσταξης: Παναγιώτης Φαρανιάτος

Συντακτική επιτροπή: Αναστασία Μπιστοάνη, Αγγελική Καϊκάνη

Συντάκτες:

Αραβοπούλου Διονυσία, Βλάχος Αλέξης, Γούλα Μαρία, Κορνινού Ελισάβετ,
Λουλουδάκη Κυριακή, Λουλουδάκη Μαρία, Μαρκότσας Παναγιώτης,
Μπαλής Αθανάσιος, Μπέκος Γιάννης, Μπέκου Βασιλική, Μπουγά Σοφία, Μωραϊτού
Μαριαλένα, Νάϊδος Μηνάς, Νιζάρης Κλεάνθης, Παπαδημητρίου Μαρία, Παπαμιχάλης
Θεοδωρής, Παππά Μόνικα, Παππά Φιλοθέη, Πράρας Γιώργος, Ράλλη Όλγα, Στούμπου
Ανδρομάχη, Στούμπου Ευτυχία, Στραγαλινού Ακριβή, Τερζάκη Πηνελόπη, Τζάφα
Δήμητρα, Τερζάκη Φωτεινή, Τικκιτσιής Κώστας, Χαραλάμπους Αθηνά,
Χατζηχριστοδούλου Ιωάννα, Χωραίτης Χαράλαμπος.

Υπεύθ. Μην/ωσης: Βασιλίν Κυρβασίλης, Διονυσία Μαγούλη

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Βγόντζα Καλλιόπη, Παπαδόπουλος Κυριάκος

Φωτογραφική επιμέλεια: Αγγελική Καϊκάνη, Όλγα Ράλλη.

Επιμέλεια διορθώσεων: Σοφία Μπουγά

Δημιουργικό - Παραγωγή:

«Λυχνία Α.Ε.», Υιοί Θ. Βγόντζα

Ανδραβίδας 7, Χαμόμυλο Αχαρνά, Τηλ. 210 34.10.436, www.lychnia.com

Τιμή τεύχους: 3,5€

Συνδρομή Εξωτερικού: 20€ • Συνδρομή Εσωτερικού: 12€

Αριθμός άδειας: 868 • Κωδικός: 015475

Περιεχόμενα

ΙΑΝ-ΦΕΒΡ-ΜΑΡΤ. 2014 | Έτος ΚΣΤ' | Τεύχος: 108

- 1 Φοβάσαι ν' αγαπήσεις;
- 2 Περιεχόμενα
- 3 Αφιέρωμα: Η γενιά της κρίσης
- 7 Συνέντευξη με τον π. Βαρνάβα Γιάγκου
- 11 Συνέντευξη με τον π. Σπυρίδωνα Βασιλάκο
- 13 Συνέντευξη με την
κα Μαστρομιχαλάκη
- 17 Γκάλοπ: Ακούς τον σφυγμό σου;
- 19 Χριστιανική Ευρώπη
- 21 Εκκλησία-Εθνοφυλετισμός
- 25 Η ΧΦΕ στη Σερβία
- 28 Η ΧΦΕ στην Πόλη
- 30 Nous excitons la curiosite de public
- 33 Εσχατολογία της Εκκλησίας-
πορίσματα Σεμιναρίου
- 35 Όσιος Πορφύριος
- 38 Ρεπορτάζ π. Ευσέβιος Βίττης
- 39 Περισκοπιο
- 41 Συμβαίνουν
- 42 Θέματα πνευματικής ζωής
- 43 Φωνή Πατέρων
- 45 Δραστηριότητες
- 47 Έντεχνο
- 49 Ποιος ήταν ο φονεύς του αδελφού
μου-Θεατρικό ΧΦΕ Θεσσαλονίκης
- Βιβλιοπαρουσίαση: 10 σύγχρονες
μορφές

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

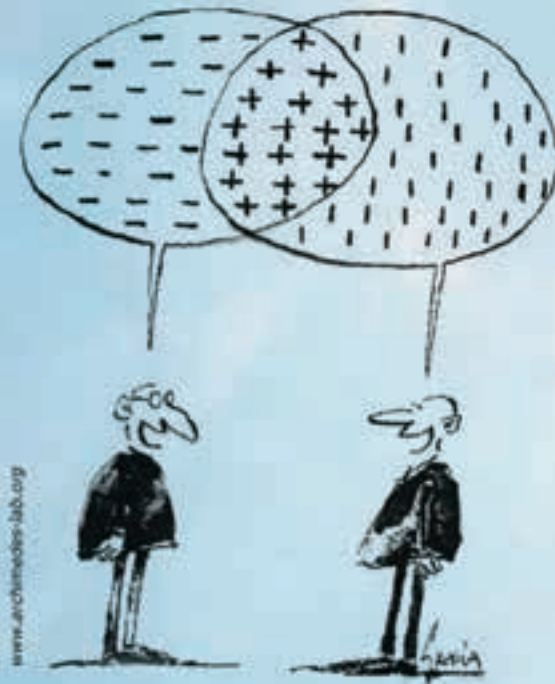
- Μην ξεχνάτε να ανανεώνετε εγκαίρως τη συνδρομή σας. Στην ετικέτα του πλαστικού φακέλου αναγράφεται η ημερομηνία λήξης της συνδρομής, π.χ. εάν γράφει 31/12/2012 σημαίνει ότι οφείλεται η συνδρομή των ετών 2013, 2014.
- Η ανανέωση της συνδρομής μπορεί να γίνει με τέσσερις τρόπους:
 - α) στα γραφεία της Χ.Φ.Ε στην
Αθήνα, οδός Καρύτση 14 (4ος όροφος)
Θεσσαλονίκη (Αγ. Σοφίας 41)
Πάτρα (Παντανάσσης 61)
Λάρισα (Παπακυριαζή 30)
Πειραιάς (Πραξιτέλους 137Β).
 - β) στα βιβλιοπωλεία «ΖΩΗ»: Αθήνα (Καρύτση 14),
Θεσσαλονίκη, Λάρισα
 - γ) με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση του περιοδικού
(Καρύτση 14 Τ.Κ. 105 61 Αθήνα)

δ) ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, στην ιστοσελίδα:
www.xfe.gr

Γενικά για θέματα μηχανοργάνωσης τηλεφωνείτε
στο 697-63.96.480

- Κάθε συνδρομή ισχύει για το ημερολογιακό έτος, δηλ. από 1/1 - 31/12. Αυτό σημαίνει ότι θα αποστέλλονται τα προηγούμενα τεύχη του έτους, εκτός αν υπάρχει διαφορετική δική σας υπόδειξη.
- Εάν για κάποιο λόγο επιθυμείτε να μην λαμβάνετε πλέον την «Παρεμβολή», ενημερώστε μας. Διαφορετικά το τεύχος θα αποστέλλεται και η συνδρομή σας θα εκκρεμεί.
- Εάν αλλιάξει η διεύθυνσή σας, ενημερώστε μας εγκαίρως γράφοντάς μας και τα παλιά και τα νέα στοιχεία σας.
- Περιμένουμε τις παρατηρήσεις, τα σχόλια, τις αντιρρήσεις και τις προτάσεις σας για την «Παρεμβολή»!

Είμαστε η «γενιά της κρίσης»

Χιλιάδες χρόνια πριν ο Πλάτωνας, στο έργο του Πολιτεία, στην Αλληγορία του σπηλαίου, παραδέχεται, παρατηρεί ότι οι άνθρωποι ζούμε σαν φυλακισμένοι μέσα στις παραισθήσεις, τα στερεότυπα και τις αυταπάτες μας, μη μπορώντας να γνωρίσουμε την αλήθεια, γιατί μας εμποδίζουν τα δεσμά των αισθήσεων, αλλά και τα δεσμά των εξουσιαστών, που χειραγωγούν τις αισθήσεις μας, ώστε να αντιλαμβανόμαστε μόνο την πραγματικότητα, όπως την καθορίζουν εκείνοι. **Εν έτει 2014, είμαστε ακόμη δεσμώτες, ήρωες στον μύθο του σπηλαίου.** Και μέσα σε όλα μας τα προβλήματα έχει έρθει η **«ΚΡΙΣΗ»** που ως δαμόκλειος σπάθη επικρέμαται απειλητικά στα κεφάλια μας σε τέτοιο βαθμό, ώστε η σημερινή γενιά να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «γενιά της κρίσης».

Θα περιμένουμε υπομονετικά να πέσει αυτή η σπάθη; Ή θα την δούμε ως ευκαιρία για να κόψουμε τα δεσμά που μας κρατούν στην μιζέρια, την θλίψη, το αδιέξοδο; Προτιμούμε την δεύτερη στάση. Σε

αυτό το τεύχος θέλουμε να δούμε την κρίση αλλιώς. Ως ευκαιρία. Ως ευκαιρία για δημιουργική αλλαγή. Με θετικές συνέπειες σε διάφορους τομείς. Την εκκλησία, την γλώσσα, τις ανθρώπινες σχέσεις.

Τα πάντα στην ζωή μας είναι ένας δρόμος. Δεν υπάρχουν αδιέξοδα. **Και το αδιέξοδο είναι ένας δρόμος που κάτι θέλει να μας πει, κάτι σημαίνει, «Παρ' το αλλιώς, βρες έναν άλλο δρόμο».** Είναι απ' τα μαθήματα που καλούμαστε να πάρουμε συνεχώς στην ζωή μας για να αναπτύξουμε την ύπαρξη, την ψυχή μας.

Μα αν δεν να μπεις στην περιπέτεια αναζήτησης του χαμένου σου εαυτού, εάν δεν του δώσεις ευκαιρία συμφιλίωσης, εάν δεν δεις ποιος είσαι, δεν μπορείς και να αλλάξεις. Δεν μπορείς να πάρεις την στροφή. Κάθε αλλαγή είτε εσωτερική είτε όχι προϋποθέτει ξεκόλλημα από ότι προϋπάρχει. Επώδυνο! Αλλά απαραίτητο για «να το πάρεις αλλιώς», να προχωρήσεις!

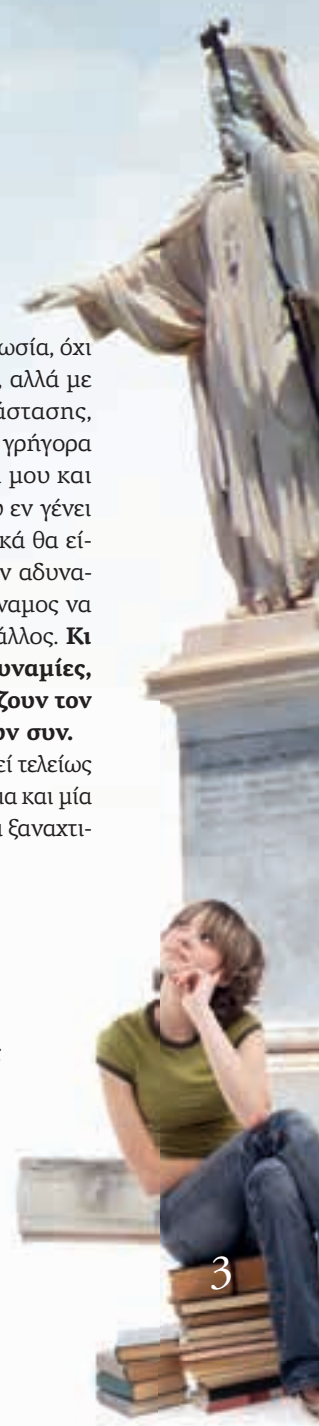
Αγαπώ τον εαυτό μου με μια υγιή μορφή αγάπης, όχι με εγωπάθεια,

ναρκισσισμό. Έχω αυτογνωσία, όχι με έννοια ενοχοποίησης, αλλά με συνειδητότητα της κατάστασης, των ορίων μου. Όσο πιο γρήγορα αποδεχθώ την αδυναμία μου και την αδυναμία του κόσμου εν γένει να με θρέψει ολοκληρωτικά θα είμαι συμφιλιωμένος με την αδυναμία του άλλου. Είμαι αδύναμος να είμαι τέλειος, όπως κι ο άλλος. **Κι όμως, από αυτές τις αδυναμίες, τα πλην που χαρακτηρίζουν τον καθένα, μπορεί να βγουν συν.**

Αν η Ελλάδα καταστραφεί τελείως θα μείνει μία ελιά, ένα κλήμα και μία βάρκα. Είναι αρκετά για να ξαναχτιστεί απ' την αρχή!

Όπως λέει κι ο ποιητής:
*Όσπου τέλος ένωσα
 κι ἄς πᾶ' νὰ μ' ἔλεγαν τρελὸ
 πῶς ἀπὸ 'να τίποτα γίνεται
 ὁ Παράδεισος.*

Οδυσσεὺς Ελύτης

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον Αρχιεπίσκοπο Βαρνάβα Γιάγκου
Εφημέριο στον Ι.Ν. Παναγίας της Λαοδηγήτριας Θεσσαλονίκης

«Να μετατοπίσουμε το κέντρο βάρους από το "έχειν" στο "είναι"»

Παρεμβολή: Για τους περισσότερους Έλληνες η οικονομική κρίση έχει δημιουργήσει μια αμείλικτη πραγματικότητα: ανεργία, εργασιακή ανασφάλεια, μείωση εισοδήματος, υποβάθμιση του τρόπου ζωής, αβεβαιότητα, φόβος για το μέλλον. Με ποιον τρόπο βλέπετε να επιδρά η κρίση στις διαπροσωπικές σχέσεις, κυρίως των νέων ατόμων; Έχουν γίνει οι σχέσεις πιο ουσιαστικές; Με ποιους τρόπους μπορούμε να την εκμεταλλευτούμε θετικά; Πώς αυτό το γενικό πλαίσιο της αβεβαιότητας και τον φόβου επιδρά σε μας και είναι αυτό μετά ευκαιρία για να δημιουργήσουμε ουσιαστικές σχέσεις μεταξύ μας;

π. Βαρνάβας Γιάγκου: Η κρίση είναι ένα πραγματικό γεγονός. Υπάρχουν πολλοί άνεργοι, υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που δεν έχουν να ζήσουν και δεν μπορούν να το αναγάγουν μόνο στο πνευματικό γεγονός. Υπάρχει κάτι πρακτικό και άμεσο. Υπάρχει πρόβλημα επιβίωσης από πολλούς ανθρώπους που είναι σε κατάσταση απογνώσεως. Εσείς μπορεί να έχετε το χαρτζιλίκι σας, άλλοι δεν έχουν να φάνε, ούτε σπίτι έχουν και είναι καταχρεωμένοι, είναι στα όρια της απογοήτευσης, της απελπισίας. Άρα αν εννοήσουμε την κρίση σαν πραγματικό αντικειμενικό γεγονός ότι οι άνθρωποι αδυνατούν να επιβιώσουν είναι αλήθεια. Αλλά οι πνευματικοί δεν εξετάζουν μόνο το σύμπτωμα, εξετάζουν και τις αιτίες από πού ξεκινάει κάτι. Όπως επίσης κάθε αποτυχία είναι και ευλογία. Κάθε αδιέξοδος είναι ένα άνοιγμα στην ζωή την πραγματική στον Θεό. Άρα αυτό που συμβαίνει στην εκκλησία είναι ότι από όλα μπορούμε να ωφεληθούμε, από όλα μπορούμε να έχουμε τον τρόπο και τον δρόμο για τον

Χριστό, την Αλήθεια. Κάποιοι λένε ότι η κρίση είναι ηθική. Αυτά είναι παραμύθια. Είναι πάλι ωραία λόγια για να μην διαπιστώσουμε την πραγματικότητα του συμπτώματος αλλά και της αιτίας. Ο άλλος πεινάει. Έχουμε να του δώσουμε; Θα σταθούμε δίπλα του; Ας είναι άπιστος, ας είναι πιστός. Από την άλλη τι σημαίνει ότι η κρίση είναι ηθική; Δηλαδή οι άνθρωποι πλέον δεν είναι καλοί, δεν έχουν ηθικό όριο, κλέβουν και δεν βάζουν όρια στις επιθυμίες τους; Αυτό είναι σύμπτωμα, όπως και η αμαρτία και η ανηθικότητα. Επομένως, το πρόβλημα είναι κάτι άλλο, είναι υπαρξιακό. Και υπαρξιακό σημαίνει ότι δεν έχουμε εμπειρία της παρουσίας του Θεού, δεν έχουμε χαρά. Η έλλειψη της παρουσίας του Θεού και η απουσία της χαράς με οδηγεί να βρω άλλους τρόπους χαράς που δεν έχουν αλήθεια. Άρα **το πρόβλημα είναι η υπαρξιακή μου μοναξιά, η απουσία της παρουσίας του Θεού που δημιουργεί μια βουλιμία στα πράγματα ή στις σχέσεις. Βουλιμία στα πράγματα σημαίνει να έχω πλεονεξία, να παίρνω από τον άλλον και να μην καταλαβαίνω την αδυναμία του άλλου. Βουλιμία στις σχέσεις σημαίνει να έχω σχέσεις να τις εξουσιάζω και να νιώθω σημαντικό, γιατί έχω ανθρώπους που με λατρεύουν. Αυτά είναι εκτροπές. Η θεραπεία είναι η επιστροφή στον Θεό, στην βάση μας, στην πηγή της ζωής. Επομένως, σημαίνει αποκατάσταση της σχέσης με τον Θεό που θα με κάνει ικανό να έχω**

σχέση με τον άνθρωπο γνωστό ή άγνωστο, φίλο και εχθρό, πιστό ή άπιστο. Αυτό, λοιπόν, θα φέρει μια αποκατάσταση στις ισορροπίες. Ένας άνθρωπος που είναι ηθικός πολλές φορές δε σημαίνει ότι είναι και «του Θεού». Ηθικός μπορεί να είναι και να αρνείται τον Θεό. Ο άνθρωπος που είναι αληθινός είναι αυτός που έχει την εμπειρία της αγάπης του Θεού και νιώθει αυτήν την ελευθερία και την χαρά. Πολλές φορές υποκατάστατο είναι ο ηθικισμός. Και φθάνουμε να λέμε ωραία κηρύγματα, ωραία λόγια, ότι σήμερα ο άνθρωπος ξέφυγε από τον Θεό, εννοώντας τον Θεό σαν μια θρησκεία, σαν μια απρόσωπη παρουσία, σαν πρόσωπο-όνομα. Μένουμε στην ηθική με την έννοια των πράξεων των αρετών. Αν είναι καλός ή κακός, κλέφτης ή τίμιος. Δηλαδή όποιος είναι ηθικός, για παράδειγμα δεν κλέβει στην εφορία, δεν κλέβει τους ανθρώπους κλπ., μπορεί να το κάνει από μια καταπίεση και να μην είναι καρπός της σχέσης του με τον Θεό και της χαράς που νιώθει με τον Θεό. Αυτή, λοιπόν, η κατάσταση δεν θα φέρει χαρά και δύναμη σε αυτόν τον άνθρωπο. Και μπορεί να μην κλέβει, αλλά δεν μπορεί να συμπάσχει και να αγαπά τον κάθε άνθρωπο. Οπότε η εκκλησία θεωρεί ότι όλα τα πράγματα, και καλά και άσχημα, είναι ευλογίες, γιατί αποκαθιστούν τις σχέσεις μας με το Θεό, μας βοηθούν να βρούμε την χαρά και μέσα από αυτήν την χαρά μπορούμε να αγαπούμε και να νοιαζόμαστε για κάθε άνθρωπο.

«Π»: Επομένως, για να μην φτάσουμε στην απελπισία ή κατάθλιψη λόγω της όλης κατάστασης, πώς θα βρούμε στήριγμα στην εκκλησία;

π. Β. Γ.: Κοιτάξτε, καμιά φορά η εκκλησία δεν βοηθάει σε αυτό. Γιατί βάζουμε τέτοιες προϋποθέσεις που ο άνθρωπος φοβάται να πλησιάσει την Εκκλησία. Παρόλα αυτά ο κάθε άνθρωπος έχει μέσα

του την επιθυμία και τον πόθο για τον Θεό και αυτό που θα τον ξυπνήσει σε αυτήν την διαδικασία είναι τα αδιέξοδα του. Οπότε, όταν φθάσουμε στο αδιέξοδο, έχουμε δύο επιλογές: ή να αυτοκτονήσουμε

(με ηθικό ή βιολογικό τρόπο, ηθικά και υπαρξιακά) ή να στραφούμε στον Θεό. Και επειδή τα πράγματα οδηγούνται σε αδιέξοδο, είναι πολύ ελπιδοφόρα επειδή θα μας οδηγήσουν στον Θεό.

«Π»: Μια παροιμία λέει: Η «φτώχεια φέρνει γκρίνια». Πώς μπορούμε μέσα στο διάχυτο κλίμα μιζέριας να αποκτήσουμε αυτάρκεια, όταν έχουμε γαλουχηθεί σε μια κοινωνία με σύνθημα το «Καταναλώνω, άρα Υπάρχω»;

π. Β. Γ.: Να μάθουμε ότι «Αγαπώ, άρα Υπάρχω». «Να αποκατασταθεί η έννοια του προσώπου στη ζωή μας, να μετατοπίσουμε το κέντρο βάρους από το «έχειν» στο «είναι» και αυτό που έχουμε ανάγκη». Γιατί όσο και να φάμε μετά θα λέμε ότι έχουμε κενό, δεν χορταίνουμε. Οπότε τα πολλά πράγματα είναι υποκατάστατα

της απουσίας ζωής μέσα μας, της απουσίας σχέσης, της απουσίας της αγάπης, της απουσίας της χαράς. Άρα αυτό που είναι η θεραπεία είναι η αποκατάσταση του προσώπου και η προσωποποίηση του ανθρώπου, γιατί μέσα από τα πράγματα έχουμε την αντικειμενοποίηση του ανθρώπου, όλα μετρώνται με τα αντικείμενα

και το «έχειν». Επομένως, είναι καλό που τα πράγματα έρχονται πάλι σε αυτό το αδιέξοδο για να απομυθοποιήσουμε τις καταστάσεις αυτές που είχαμε, στόχους και όνειρα και προσδοκίες, μας κλείνεται η πόρτα βίαια προς τα αντικείμενα και τα πράγματα για να στραφούμε στο πρόσωπο και στη σχέση.

Όταν ο άνθρωπος δεν αγαπά και δεν ξέρει να αγαπά και δεν εκτιμά τα πρόσωπα, κάνει κακή διαχείριση και των πραγμάτων, είναι σπάταλος αδίκως. Ενώ όταν κανείς ξέρει να αγαπά και έχει μια συναισθηματική νοημοσύνη, γίνεται καλός διαχειριστής και στα ελάχιστα.

«Π»: Ένας νέος προ κρίσης είχε συνηθίσει να τον παρέχουν οι γονείς του τα πάντα και είχε μνηθεί σε ένα καταναλωτικό πρότυπο ζωής, με τις βόλτες του, τις εξόδους του, τη διασκέδασή του· τώρα που τα πράγματα έχουν αλλάξει, βλέπουμε πως οι περισσότεροι δεν περνάνε καλά. Πώς αυτός ο νέος θα στραφεί στον συνάνθρωπο, πώς θα μπει στη διαδικασία να κάνει κάτι πιο ουσιαστικό;

π. Β. Γ.: Οι γονείς έδιναν πράγματα, γιατί δεν έδιναν τον εαυτό τους. Δεν μπορούσαν να δώσουν τον εαυτό τους. Και 'μεις μάθαμε να εξαγοραζόμαστε με τα πράγματα και εξαγοράζαμε τις σχέσεις με τα πράγματα. Αν μπορούσα να σου δώσω κάτι εσένα, θα σου γινόμουν αρεστός. Αλλά αυτό που χρειάζεται είναι να σε κερδίσω εγώ με την ύπαρξή μου, με την προσωπική

σχέση, που ξεπερνά κάθε εξωτερικό πλαίσιο που έχει να κάνει με τα πράγματα και με τις απολαύσεις. Και αν υπάρξει αυτή η προσωπική προσέγγιση και σχέση, τότε ο άνθρωπος αποκτά και μια ευφυΐα και εφευρίσκει τρόπους πάλι να χαρεί και τα πράγματα· βρίσκει άλλους εναλλακτικούς τρόπους μέσα από την κοινή ζωή, μέσα από την καλή διαχείριση των πραγμάτων να

χαίρεται και να διασκεδάσει πάλι και να χαίρεται και τα πράγματα. Γιατί, νομίζω όταν ο άνθρωπος δεν αγαπά και δεν ξέρει να αγαπά και δεν εκτιμά τα πρόσωπα, κάνει κακή διαχείριση και των πραγμάτων, είναι σπάταλος αδίκως. Ενώ, όταν κανείς ξέρει να αγαπά και έχει μια συναισθηματική νοημοσύνη, γίνεται καλός διαχειριστής και στα ελάχιστα.

«Π»: «Δεν έχουμε ανάγκη από δανεικά, αλλά από ιδανικά». Η κρίση είναι ένα εμπόδιο στις ανθρώπινες σχέσεις ή μπορεί να μας βοηθήσει να καλλιεργήσουμε την αυτογνωσία, την αυτοσυνείδησή μας, να βρούμε τα όριά μας τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο; Με ποιον τρόπο;

π. Β. Γ.: Έχουμε ανάγκη και ιδανικά, αλλά και δανεικά για να τρέξει η οικονομία. Και τα δύο έχουμε ανάγκη-το ένα δεν αποτρέπει το άλλο-αλλά νομίζω ότι πάλι ο στόχος μας δεν είναι να γίνουμε καλύτεροι, αλλά ζωντανοί. Αυτό το πλαίσιο να καθαρίσαμε τον εαυτό μας για το πόσο κακοί είμαστε και πόσο στραβά πήγαμε και πρέπει να διορθωθούμε, δεν οδηγεί πουθενά,

το θέμα είναι να βρούμε τον Θεό. Εκεί είναι η ουσία, γιατί μπορούμε να είμαστε καλοί άνθρωποι χωρίς Θεό. Και χριστιανοί χωρίς Θεό. Επομένως, σε αυτή την περίπτωση το ζήτημα είναι αλλού και ευτυχώς που είμαστε απογοητευμένοι, ευτυχώς που είμαστε αποτυχημένοι, ευτυχώς που τα πράγματα πάνε στραβά και ανάποδα, μέχρι να στραφούμε εκεί που είναι η πραγ-

ματική ζωή. Και όταν στραφούμε εκεί, αρχίζουν τα πράγματα να φωτίζονται και να αποκτούν άλλη διάσταση. Δηλαδή έχουμε ανάγκη άλλης όρασης πραγμάτων, άλλης θεώρησης ζωής, που υπερβαίνει την έννοια του καλού παιδιού ή του καλού ανθρώπου, αλλά του ανθρώπου που ξεπέρασε και νίκησε το θάνατο και έχει άλλη αίσθηση και άλλη παρουσία στη ζωή του.

Το ζητούμενο είναι να καταλάβουμε και κάτι άλλο, ότι η εγκράτεια δεν είναι μια στερητική κατάσταση, αλλά είναι μια ερωτική πληρότητα. Εγκρατεύουμε όχι αρνούμενοι το πρόσωπο του άλλου, αλλά γιατί θέλουμε να το αγαπήσουμε βαθύτερα.

«Π»: Πιστεύετε πως έχει αυξηθεί η συναίσθηση της συλλογικής ευθύνης; Νοιάζεται ο σύγχρονος άνθρωπος για την κατάσταση, στην οποία μπορεί να βρίσκεται ο διπλανός του; Φέρνει, εν τέλει, η κρίση τους ανθρώπους πιο κοντά ή κλείνεται ο καθένας στον κόσμο των δικών του προβλημάτων;

π. Β. Γ.: Όχι, έχουμε φιλότιμο, έχουμε τον Θεό μέσα μας, όσο και να μην το καταλαβαίνουμε και η παράδοσή μας η ελληνική και η Ορθόδοξη έχει αναπτύξει την έννοια του φιλότιμου που δεν υπάρ-

χει σε άλλους λαούς, άρα μας γεννά την ευαισθησία. Στην κρίση υπάρχουν αυτές οι μορφές αλληλεγγύης που κανείς, ενώ παλιά σκεφτόταν μόνο τον εαυτό του και συντεχνιακά υπολόγιζε τι χάνει και τι κερ-

δίζει, τώρα μπαίνει και στη θέση του άλλου. Το θέμα αυτό, όμως, για να έχει βάσεις και διάρκεια πρέπει να αποκτά και επίγνωση. Και επίγνωση αποκτούμε, όταν έχουμε χαρά μέσα μας.

«Π»: Ένα σημείο-αγκάθι στη σχέση των νέων με την Εκκλησία είναι εκείνο του γάμου και των προ αυτού σχέσεων. Παλαιότερα οι νέοι παντρεύονταν σε μικρή ηλικία και η εγκράτεια ήταν χρονικά περιορισμένη. Σήμερα, όμως, για δύο νέους που είναι άνεργοι, χωρίς δυνατότητα να μισθώσουν ένα σπίτι, εγκλωβισμένοι σ' ένα μακρό χρονικό διάστημα σπουδών αναγκαίων για την αγορά εργασίας, κατά πόσον είναι εφικτή η εγκράτεια πριν το γάμο;

π. Β. Γ.: Σαφώς είναι πιο δύσκολη η εγκράτεια τώρα. Γιατί κανείς πρέπει να τελειώσει το Πανεπιστήμιο, να βρει δουλειά, να κάνει το στρατιωτικό του. Παλιά παντρεύονταν στα 20, τώρα πια στα 30 τουλάχιστον. Είναι πιο δύσκολα από παλιά. Η εκκλησία δεν αλλάζει τους όρους τους πνευματικούς, αλλά δείχνει περισσότερη

επιείκεια και περισσότερη κατανόηση στον άνθρωπο και μεγαλύτερη συγκατάβαση. Το ζητούμενο είναι να καταλάβουμε και κάτι άλλο, ότι η εγκράτεια δεν είναι μια στερητική κατάσταση, αλλά είναι μια ερωτική πληρότητα. Εγκρατεύουμε όχι αρνούμενοι το πρόσωπο του άλλου, αλλά γιατί θέλουμε να το αγαπήσουμε

βαθύτερα. Οπότε αν η εγκράτεια είναι μια κατάσταση καταπίεσης, του «μην» και «όχι» και όχι μια κατάφαση της αποδοχής του άλλου ως προσώπου, τότε δεν έχει νόημα. Η εγκράτεια στην εκκλησία θέλουμε να παιδαγωγήσει, να μας βοηθήσει να εκτιμήσουμε το πρόσωπο. Όπως η λαγνεία το πρόσωπο το

Ταπείνωση σημαίνει σε έχω ανάγκη στη ζωή μου, δεν ζω χωρίς εσένα, μου είσαι απαραίτητος στη ζωή μου και να καταλάβω πως αυτός ο άνθρωπος που είναι στη ζωή μου είναι η παρουσία του Θεού με έναν άλλο τρόπο.

κάνει αντικείμενο, μπορεί και η εγκράτεια, μέσα από την απώθηση των επιθυμιών, να με κάνει να βλέπω τον άλλο ως αντίπαλο και εχθρό της ηθικής μου και της

αρετής μου και να τον κακοποιώ ως πρόσωπο. Επομένως το σημαντικό είναι να καταλάβουμε ότι η **εγκράτεια βρίσκει την καταξίωσή της, όταν δω τον άλλον**

ως πρόσωπο και τον αγαπήσω και τον ερωτευθώ βαθιά. Η εγκράτεια είναι μια αγωγή ερωτική και όχι μια αντι-ερωτική πράξη.

«Π»: Σε μια πρόσφατη ομιλία σας, είχατε πει πως, για να υπάρξει ο αγώνας, απαιτούνται τρία πράγματα. Ένα από αυτά ήταν η ησυχία. Όμως σήμερα βλέπουμε ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, τα αντιρόγνα τρέχουν με τη δουλειά μέχρι αργά το βράδυ...

π. Β. Γ.: Όταν υπάρχει απογοήτευση και άγχος, τότε έχεις περισσότερο την ανάγκη μιας αγκαλιάς. Οπότε αγαπάς έναν άνθρωπο και μαζί θα μάθετε να αγαπήσετε το Θεό, να εμπνεύσει ο ένας τον άλλο. Όταν υπάρχει θέληση και όταν ο άνθρωπος έχει καλό λογισμό, όλα μπορούν να

γίνουν και ο Θεός όλα τα οικονομεί. **Γιατί πολλές φορές, όταν τα έχουμε όλα, έχουμε μια τέτοια αυτάρκεια που δεν μας είναι τόσο αναγκαία η αγκαλιά και η παρουσία ενός ανθρώπου.** Ενώ στην δύσκολη στιγμή –και αυτό είναι έκφραση ταπείνωσης– έχουμε πιο πολύ την ανάγκη να

στηριχτούμε και σε έναν άνθρωπο που μαζί θα μάθουμε και τον Θεό. Ταπείνωση σημαίνει σε έχω ανάγκη στη ζωή μου, δεν ζω χωρίς εσένα, μου είσαι απαραίτητος στη ζωή μου και να καταλάβω πως αυτός ο άνθρωπος που είναι στη ζωή μου είναι η παρουσία του Θεού με έναν άλλο τρόπο.

«Π»: Εν κατακλείδι, αυτό που ο νέος δεν βρίσκει στην κοινωνία, πώς μπορεί να το βρει στην Εκκλησία; Πώς μπορεί ένας νέος άνθρωπος να ενεργοποιήσει την καρδιά του; Να κτίσει μια πιο δυνατή και ουσιαστική σχέση με τον Θεό, ώστε να εναποθέσει εμπράκτως την κάθε του ελπίδα σε Εκείνον και να βιώσει το «Εμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς» (Φιλιπ. 1, 21);

π. Β. Γ.: Να καταλάβει την αποτυχία του, να φτάσει στο αδιέξοδο, να καταλάβει πως η ζωή του είναι μια αποτυχία και ότι ο Θεός είναι μια επιτυχία. Και να εμπιστευθεί την αγάπη του χωρίς να φοβάται. Σιγά σιγά θα γεννηθεί μέσα του η χαρά μιας άλλης παρουσίας που θα τον ελευθερώσει, που θα τον πάει

παραπέρα. Νομίζω πως αυτό το ζούμε κυρίως στη Θεία Λειτουργία. Αν ένας νέος έρθει στην Θεία Λειτουργία απογοητευμένος και απογοητωμένος από οποιονδήποτε λογισμό και αφεθεί και προσπέσει στο έλεος του Θεού και συμμετέχει στη Θεία Λειτουργία, νομίζω ότι θα του αποκαλυφθεί

άλλη εμπειρία. Έναν που δεν έχει εμπειρία Θεού στη ζωή του, θα τον φέρει ο Θεός χωρίς να καταλάβεις πώς γίνεται. Γιατί ο Θεός δεν είναι διδαχή ούτε κατηχητικό. Ο Θεός οικονομεί με κάθε τρόπο για τον κάθε άνθρωπο σε κάθε στιγμή να αισθανθεί πράγματα που ο Ίδιος βάζει στην καρδιά του.

Επιμέλεια:

Κλεάνθης Νιζάμης
Φοιτ. Βιολογίας Α.Π.Θ.

Πηνελόπη Τερζάκη
Φοιτ. Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

Κώστας Τιφκισής
Φοιτ. Μηχανολόγων Μηχανικών Α.Π.Θ.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον Πρωτοπρεσβύτερο Σπυρίδωνα Βασιλάκο, Διευθυντή του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Ι. Μ. Θηβών και Λεβαδείας

π. Σπυρίδων Βασιλάκος: Ο τρόπος της ζωής μας οδηγεί και μας τοποθετεί σε μία συγκεκριμένη θέση, που ονομάζεται πνευματική κατάσταση. Η θέση αυτή μας δίνει τη δυνατότητα να επεξεργαζόμαστε το οτιδήποτε συμβαίνει, είτε αυτό είναι γεγονός, είτε πρόσωπο, είτε κατάσταση εσωτερική, που έχει σχέση με τον ψυχικό μας χώρο, είτε εξωτερική που αφορά ό,τι συμβαίνει γύρω μας. Εκείνος που καλλιεργεί τον εγωισμό του είναι βέβαιο ότι θα ακούει, ακόμη και

Η κρίση, η Εκκλησία και οι νέοι...

**«Μια μεγάλη ποιμαντική και
ιεραποστολική ευκαιρία»**

«Παρεμβολή»: Η οικονομική δυσκολία, η ανεργία, η οικονομική και κοινωνική κρίση που επικρατεί κατά πόσον αποτελεί ευκαιρία εξόδου από τον εαυτό μας και αναζήτησης του Θεού;

τώρα, τα δεδομένα που επικρατούν να κραυγάζουν: «ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου» (Λουκ. 12,19). Τα στοιχεία που αποτελούν τα χρώματα της σημερινής εικόνας θα δημιουργούν μέσα του την διάθεση του αρπακτικού. Άλλωστε η πλεονεξία είναι σύμφωνα με τον Ιερό Χρυσόστομο χαρακτηριστικό της αγριότητας των θηρίων. Εκείνος, όμως, που καλλιεργεί την αγάπη, αφαιρώντας ψυχικό έδαφος από τον εγωισμό, έχει την θέα της ευθύνης του, το ωραιότερο πνευματικό τοπίο, που αρκετοί δεν θα απολαύσουν ποτέ. Αυτός, λοιπόν, μέσα από κάθε τι που συμβαίνει ακούει τη φωνή της αγάπης του Θεού. «Αδάμ, ποῦ εἶ;» (Γεν. 3,9),

«ποῦ ἔστιν ὁ Ἀβελ ὁ ἀδελφός σου;» (Γεν. 4, 9). Πού βρίσκεσαι; Κινείσαι προς την θεότητα ή παραμένεις στην θηριότητα; Πού είναι ο αδελφός σου μέσα σου; Μήπως τον έχει αφανίσει ο εγωισμός σου; Πιστεύω πως οι σημερινές συνθήκες άλλους θα τους κάνουν να βυθιστούν περισσότερο στον προσωπικό τους Άδη και άλλους να κάνουν μία ηρωική έξοδο από τον εαυτό τους και να αφεθούν στην αγαπτική ελευθερία του Θεού. Εκείνοι που επιλέγουν τον Άδη τους ας μη ξεχνούν τον στίχο ενός τραγουδιού «Κατέβηκα ως τον Άδη σου, μαζί σου να 'μαι μόνο». Αυτές τις λεξούλες έχει το δικαίωμα να τις προφέρει μόνο ο Χριστός.

Η σημερινή κατάσταση αποτελεί μια μεγάλη ποιμαντική και ιεραποστολική ευκαιρία. Αποκαλύπτεται το ανθρώπινο πρόσωπο της Εκκλησίας, που με επιμέλεια είχε θαφτεί από τα γνωστά γραφεία τελετών, που ενταφιάζουν εδώ και χρόνια ότι κυοφορεί Ανάσταση.

«Π»: Μέσα στον κυκεώνα των προβλημάτων, προσωπικών-κοινωνικών, πόσο αντέχουν οι άνθρωποι; Πιστεύετε ότι η Εκκλησία αποτελεί, εν τέλει, καταφύγιο γι' αυτούς ή φαντάζει ως πολυτέλεια για όσους παλεύουν να λύσουν τα στοιχειώδη βιοποριστικά τους ζητήματα;

π. Σ. Β.: Ο άνθρωπος δεν έχει αντοχές, γιατί απλά δεν καλλιεργεί, δεν ενεργοποιεί τις δυνάμεις της ψυχής. Η ψυχή βρίσκεται στο περιθώριο της ζωής, εάν βρίσκεται και εκεί. Έτσι τα πάντα είναι άψυχα, άχαρα, άγευστα, χωρίς ουσία. Η ψυχή ασθενής, μουνδιασμένη, παράλυτη, απονευρωμένη. Ποια είναι τα νεύρα της ψυχής; Ποιες είναι

οι δυνάμεις της ζωής; Η **αγάπη**, που η καλλιέργεια της θεραπεύει, ανασταίνει, οικοδομεί. Η **πίστις**, αυτό το ηφαίστειο που, όταν είναι ενεργό, εκτοξεύει και εξωτερικεύει τις δυνάμεις της ψυχής. Η **ταπείνωση**, που αξιοποιεί τα χαρίσματα, τα τάλαντα και ανυψώνει. Η **υπομονή**, που λειτουργεί σαν το σπόρο στα σπλάχνα της γης το χειμώνα,

αναμένοντας την άνοιξη για να εκφραστεί. **Η Εκκλησία δεν είναι πολυτέλεια, αλλά η πηγή από την οποία αντλεί ο άνθρωπος το ζωντανό νερό και με αυτό ποτίζει τις δυνάμεις της ψυχής του. Έτσι, η έρημος η εσωτερική, η στείροτητα η πνευματική, γίνεται όαση και καρποφορία ψυχική.**

«Π»: Σε ποιο βαθμό έχει αξιοποιήσει η Εκκλησία την κρίση ως ευκαιρία για να ανοιχτεί περισσότερο στον κόσμο, να επανεαγγελίσει την ελληνική κοινωνία, ιδίως δε τους νέους;

π. Σ. Β.: Η Εκκλησία θα πρέπει κάθε τι που προκύπτει στην πορεία της ζωής του ανθρώπου να το κάνει δρόμο που θα οδηγεί στην αλήθεια, στο Χριστό. Ο Κύριος λαμβάνει ως αφορμή ακόμη και εικόνες από την φύση, όπως αυτή του θερισμού, για να βάλει στην τροχιά της σωτηρίας τον άνθρωπο. Ο Απόστολος Παύλος ξεκινά από τον άγνωστο Θεό, γνωστό όμως στους Αθηναίους, για να τους οδηγήσει

στον σαρκωμένο, σταυρωμένο και Αναστημένο Θεό. Ο Ιερός Χρυσόστομος διδάσκει συγχωρητικότητα, αγάπη, και αποκαλύπτει που οδηγούν η αχαλίνωτη φιλοδοξία και η ακόρεστη πλεονεξία, με αφορμή την τραγική προσωπικότητα του Ευτροπίου. Η σημερινή κατάσταση αποτελεί μια μεγάλη ποιμαντική και ιεραποστολική ευκαιρία. Αποκαλύπτεται το ανθρώπινο πρόσωπο της Εκκλησίας,

που με επιμέλεια είχε θαφτεί από τα γνωστά γραφεία τελετών, που ενταφιάζουν εδώ και χρόνια ότι κυοφορεί Ανάσταση. Μας δίνεται το πλαίσιο της κρίσης ως χάρτης που μπορούμε καθαρά πλέον να δείξουμε, κυρίως στο νέο, που οδηγεί η εγωπάθεια, η αρρωστημένη πλεονεξία, η διάθεση να κατέχω αυτό, για το οποίο δεν αγωνίστηκα, αυτό που δεν μου αξίζει.

«Π»: Υπολογίζεται ότι περίπου 5.000 άνθρωποι έχουν αυτοκτονήσει την τελευταία τετραετία. Οι στατιστικές, όμως, δίνουν και για τον υπόλοιπο ελληνικό πληθυσμό απελπιστικά στοιχεία αναφορικά με τα ποσοστά κατάθλιψης και μελαγχολίας. Αν είχατε αυτούς τους ανθρώπους απέναντί σας, ως ποιμένας της Εκκλησίας, τι θα τους λέγατε;

π. Σ. Β.: Η ζωή του κάθε ανθρώπου είναι ένας αργαλειός. Τα νήματα είναι οι λογισμοί, οι επιθυμίες, οι διαθέσεις, τα συναισθήματα. Εάν τα νήματα είναι σκουρόχρωμα, μαύρο είναι και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας. Αυτό το μαύρο ύφασμα, της εγωιστικής παραγωγής μάς σκεπάζει, ταραίζει την διάνοια, καλύπτει, σκοτίζει την ψυχή. Με αυτό στρώνουμε τραπέζι στο θάνατο και γινόμαστε η τροφή του. Τα πάντα, όλες οι πτυχές της ζωής μας περιέχουν θάνατο. Ερω-

τοτροπούμε με αυτόν. Έτσι γίνεται ο θάνατος λύση, δρόμος, διέξοδος. Κάθε μορφή αυτοκτονίας είναι τραγική. Εάν θανατώσεις τον Θεό εντός σου, αυτοκτονείς. Εάν νεκρώσεις τα ζωντανά κύτταρα της ψυχής, πεθαίνεις. Υπάρχουν εκείνοι που πεθαίνουν στα 20 τους χρόνια και τους θάβουμε στα 85 τους. Νεκροί που τους κατατάσσεις στους ζωντανούς, γιατί απλά κινούνται, τρώνε, μιλούν. Πρόδρομος κάθε μορφής αυτοκτονίας είναι η θλίψη που οδηγεί στην απόγνωση. Η θλίψη είναι η

αντίδραση, η επανάσταση της ψυχής για την βίαιη σαρκοποίησης της. Λύση της λύπης, θεραπεία από αυτό το σaráκι που κατατρώνει τη ζωή της ψυχής, είναι το Ευαγγέλιο. Εκείνος που το βιώνει νιώθει τη ζωή να γίνεται αιωνιότητα που κυκλοφορεί μέσα στις πνευματικές του αρτηρίες. Έτσι απωθείται, εξορίζεται ο θάνατος, θεραπεύεται η θλίψη και αναπτύσσεται μια γνήσια σχέση με τον εαυτό, μια καθαρή επαφή με κάθε άνθρωπο και μια παρθενική κοινωνία με το Χριστό.

Το άγχος τρέφεται και κινείται στα εσωτερικά κενά μας. Εάν η ψυχή είναι γεμάτη, οι μέριμνες παίρνουν την ορθή τους θέση. Δεν κυριαρχούν, δεν καταδυναστεύουν, απλά υπάρχουν, και με δύναμη αντιμετωπίζονται. Ο εγωισμός μας είναι ο παραγωγός των μεριμνών.

«Π»: Πέρα από τα ανωτέρω, όμως, το σύνολο της κοινωνίας μας, είτε πιστεύει είτε όχι, βασανίζεται από το πρόβλημα του άγχους. Μέσα στη σημερινή φρενίτιδα, με τα εργασιακά δικαιώματα να καταργούνται το ένα μετά το άλλο, την ανεργία να ξεπερνά το 50% στους νέους, τη δυσβάσταχτη φορολόγηση και τις τόσες άλλες μέριμνες, πώς μπορεί κάποιος με καλή διάθεση να αποκτήσει την αμεριμνησία που παραγγέλει στους χριστιανούς το Ευαγγέλιο;

π. Σ. Β.: Ο Θεός έφτιαξε την ψυχή χωρίς όρια για να χωρά ο ίδιος μέσα σε αυτήν. Ό,τι και αν βάλεις στην ψυχή, τον κόσμο ολόκληρο να διοχετεύσεις μέσα της, παραμένει άδεια λόγω των δημιουργικών προδιαγραφών της. Οι μέριμνες δεν γεμίζουν την ψυχή, άλλα τον χρόνο. Εάν η ψυχή είναι γεμάτη, το άγχος δεν βρίσκει χώρο κατοικίας στην ύπαρξη. Το άγχος τρέφεται

και κινείται στα εσωτερικά κενά μας. Εάν η ψυχή είναι γεμάτη, οι μέριμνες παίρνουν την ορθή τους θέση. Δεν κυριαρχούν, δεν καταδυναστεύουν, απλά υπάρχουν, και με δύναμη αντιμετωπίζονται. Ο εγωισμός μας είναι ο παραγωγός των μεριμνών. Τις αυξάνει διαρκώς. Δεν μας επιτρέπει να δούμε ότι τα πολλά ξύλα δεν ανάβουν τη φωτιά αλλά τη σβήνουν. Όλα όσα

κάνουμε τελικά αντί να γεμίζουν τη ζωή μας, την βαρύνουν. Όταν ο Θεός γεμίσει την ψυχή, τα πάντα καλύπτονται. Αυτό δηλώνει άλλωστε και ο βιωματικός λόγος ενός μεγάλου πατέρα της Εκκλησίας μας: «Ποιος είναι αυτός που απόκτησε τον Χριστό και θέλει κάτι άλλο;» (Αγ. Συμεών Νέος Θεολόγος).

«Π»: Τέλος, θα θέλαμε να σας ρωτήσουμε πόσο εφικτή και ρεαλιστική είναι κατά τη γνώμη σας η χαρά που παραγγέλλει το Ευαγγέλιο σε εμάς τους Χριστιανούς και με ποιο τρόπο, κατά τη γνώμη σας, θα ξαναβρούμε το νήμα για να έχουμε γελαστούς και όχι σκυθρωπούς ανθρώπους μέσα στην Εκκλησία, όσα προβλήματα κι αν μας ταλανίζουν;

π. Σ. Β.: Είναι πηγή χαράς ο άνθρωπος που αγαπά με όλες του τις δυνάμεις το Χριστό. Είναι ο φορέας της Αναστάσεως. Στον ορίζοντα του δεν υπάρχει θάνατος, αλλά Χριστός. Στην ψυχή δεν κατοικεί θλίψη, αλλά ατέλειωτη χαρά. Τα πάντα ενισχύουν, καλλιεργούν τη χαρά που γεννά η σχέση του με το Χριστό. Ο εχθρός

είναι χαρά γι' αυτόν, γιατί τον βάζει να δουλέψει στην συγχώρηση και να οδηγηθεί στην αγάπη. Ο πειρασμός είναι χαρά, γιατί ενεργοποιεί τις δυνάμεις της ψυχής. Η ασθένεια είναι χαρά, γιατί ο σταυρός είναι το ύψος που του παρέχει τη θέα της Ανάστασης. Η πτώση είναι χαρά, γιατί αποκαλύπτει την εσωτερική κατάσταση

και ταπεινώνει. Όλα είναι χαρά γι' αυτόν και ο θάνατος το μεγάλο πανηγύρι της εξόδου από τον βίο και της εισόδου στην αιωνιότητα. Θα μου επιτρέψετε να κλείσει η συζήτηση μας με την κραυγή μιας ψυχής που είχε γεμίσει από την παρουσία του Χριστού «Κύριε Ιησού Χριστέ, χαρά της ψυχής μου, έλεπσέ με».

Επιμέλεια:

Παναγιώτης Φαραντάτος

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με την

Δρ. Αγγελική Μαστρομιχαλάκη-Ζούρα

Κρίση και ελληνική Γλώσσα - Παιδεία - Μαθητές

κα Αγγελική Μαστρομιχαλάκη:

Σε κάθε εποχή τα ιστορικά γεγονότα προσθέτουν ή αλλοιώνουν λέξεις. Η εισροή νέων λέξεων στο λεξιλόγιο των σύγχρονων Ελλήνων δεν με ανησυχεί τόσο, ιδιαίτερα στο χώρο των οικονομικών συναλλαγών, όσο με κάνει σκεπτική το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι. Σήμερα οι άνθρωποι δεν βρίσκουν σκοπό ή κατεύθυνση στη ζωή τους, και αυτό συμβαίνει όχι μόνο μ' εκείνους που έχουν απωλέσει την πίστη τους.

«Παρεμβολή»: Έχουν περάσει 4 χρόνια από τη στιγμή που η Ελλάδα ζήτησε τη στήριξη των εταίρων της και του ΔΝΤ προκειμένου να καλύψει τις δανειακές της ανάγκες και να αποφύγει τη χρεωκοπία. Σε όλο αυτό το διάστημα καθημερινά καταγιζόμαστε από λέξεις που μέχρι τότε ή δεν τις γνωρίζαμε ή απλά δεν δίναμε κάποια ιδιαίτερη σημασία. Η κρίση συνοδεύτηκε με ένα καινούργιο λεξιλόγιο που άλλαξε τη ζωή μας. Πώς θα σχολιάζατε αυτή την εισαγωγή νέων όρων στο καθημερινό μας λεξιλόγιο; Συνδέεται η κρίση στην οικονομία με την κρίση στη γλώσσα;

Ως αιτία της γλωσσικής κρίσης μπορεί να θεωρηθεί και η αποδυνάμωση της ελληνικής γλώσσας και του γλωσσικού θησαυρού από την εισδοχή της εικόνας στη σύγχρονη ζωή. Η εικόνα μέσα στο σπίτι και σε όλους τους χώρους, όπου συχνάζει ο άνθρωπος, καταδικάζει σε σιωπή. Όλα γύρω μας είναι σε μορφή εικόνας. Εικόνα που καλλιεργεί σύμβολα βουβά, μεταβιβάζει μηνύματα χωρίς καμία δυνατότητα απάντησης, αντιλόγου ή διαλόγου.

Η συμπεριφορά, που ονομάζεται σήμερα ενεργειακή κρίση, έχει οδηγήσει τη βιομηχανική ζωή στα πρόθυρα της χρεωκοπίας: η σύγχρονη παραγωγή καταναλώνει τη μελλοντική κατανάλωση, η σύγχρονη κατανάλωση καταναλώνει τη μελλοντική παραγωγή, το σήμερα καταναλώνει το αύριο και αποκλείει τη δυνατότητα μέλλοντος. Ο Αριστοτέλης ανέφερε χαρακτηριστικά: «Φανερόν τοίνυν ὅτι πλείων ἢ σπουδὴ τῆς οἰκονομίας περὶ τοὺς ἀνθρώπους ἢ περὶ τὴν τῶν ἀψυκῶν κτῆσιν καὶ περὶ τὴν ἀρετὴν τούτων ἢ περὶ τῶν τῆς κτήσεως, ὃν καλοῦμεν πλοῦτον».

«Π»: Την τελευταία δεκαετία πολλοί γλωσσολόγοι κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, ότι η γλώσσα μας διατρέχει κι εκείνη κίνδυνο, με κύριο χαρακτηριστικό την αναφομοίωση εισαγωγή ξένων λέξεων στους κόλπους της. Σχετίζεται το λεξιλόγιο ενός λαού με την εθνική του ταυτότητα; Εάν ναι, πώς;

κα Α.Μ.: Η αρχαία ελληνική γλώσσα, η καθαρεύουσα και η δημοτική εμπλέκονται στη σχέση ενός λαού με την εθνική του ταυτότητα, καθώς και με την οντολογική σχέση των Αρχαίων Ελλήνων με τους Νέο-έλληνες. **Η Νεότερη Ελλάδα, μη κατορθώνοντας να αποκτή-**

σει στο εσωτερικό της αυτοπεποίθηση σε θέματα ασφάλειας της εθνικής της ταυτότητας και στο εξωτερικό μια αυτόνομη και συνάμα ισχυρή προσωπικότητα παραμένει δέσμια του λαμπρού παρελθόντος της και της πολύτιμης εθνικής της ενότητας. Εξάλ-

λου οι συγγραφείς και οι ποιητές το έχουν εκφράσει τόσο χαρακτηριστικά, όταν λένε, για παράδειγμα, ο Γιώργος Ψυχάρης «Γλώσσα μου είναι το Έθνος και Έθνος μου είναι η Γλώσσα» και ο Διονύσιος Σολωμός «Μήγαρις έχω άλλο πάρεξ Ελευθερία και Γλώσσα».

«Π»: Τι θα ελκύσει τους νέους σήμερα στην μελέτη και την χρήση των ελληνικών στον προφορικό και το γραπτό λόγο, απομακρύνοντας συνήθειες, όπως π.χ. τα greeklish;

κα Α.Μ.: Θα απαντήσω παίρνοντας αφορμή από τους στίχους των ποιητών μας. Γράφει ο Ν. Γκάτσος: «Πολύ δεν θέλει ο Έλληνας Να χάσει την λαλιά του Και να γίνει μισέλληνας Από την αμυναλιά του.»

Κι ο Γιώργος Σεφέρης:

«Μα τι γυρεύουν οι ψυχές μας Πάνω σε καταστρώματα καταλυμένων καραβιών Μουρμουρίζοντας σπασμένες σκέψεις από ξένες γλώσσες;»

Ο πλούτος του λεξιλογίου της

ελληνικής γλώσσας, η δυνατότητα δημιουργίας νέων λέξεων, η μουσικότητα, η ακριβολογία και η κυριολεξία είναι νομίζω τα σημαντικά στοιχεία, τα οποία θα προσελκύσουν τους νέους.

Οι νέοι είναι πολύ προσεκτικοί στις επιλογές τους. Αναζητούν το καλύτερο στη ζωή τους. Η έκφραση των καλύτερων πραγμάτων γίνεται μέσα από τη γλώσσα. Είναι γνωστή η έκφραση που χρησιμοποιούν οι Αμερικάνοι, όταν ψάχνουν να βρουν την κατάλληλη λέξη για κάποια έννοια «Οι Έλληνες θα έχουν μια λέξη για αυτό».

Η δύναμη της Ελληνικής γλώσσας βρίσκεται στην ικανότητά της να πλάθεται όχι μόνο προθεματικά ή καταληκτικά, αλλά διαφοροποιώντας σε μερικές περιπτώσεις μέχρι και την ρίζα της λέξης. Η Ελληνική γλώσσα είναι ειδική στο να δημιουργεί σύνθετες λέξεις με απίστευτες δυνατότητες χρήσεων, πολλαπλασιάζοντας το λεξιλόγιο. Η τυφλή Αμερικανίδα συγγραφέας Έλεν Κέλλερ είχε πει: «Αν το βιολί είναι το τελειότερο μουσικό όργανο, τότε η Ελληνική γλώσσα είναι το βιολί του ανθρώπινου στοχασμού».

Ο Γάλλος συγγραφέας Ζακ Λακαρριέρ, έκθαμβος μπροστά στο μεγαλείο της Ελληνικής, είχε δηλώσει σχετικώς: «Η Ελληνική γλώσσα έχει το χαρακτηριστικό να προσφέρεται θαυμάσια για την έκφραση όλων των ιεραρχιών με μια απλή εναλλαγή του πρώτου συνθετικού. Αρκεί κανείς να βάλει ένα παν-, πρώτο-, αρχί-, υπέρ- ή μια οποιαδήποτε άλλη πρόθεση μπροστά σε ένα θέμα. Κι αν συνδυάσει κα-

νείς μεταξύ τους αυτά τα προθέματα, παίρνει μια ατελείωτη ποικιλία διαβαθμίσεων. Τα προθέματα εγκλείονται τα μεν στα δε σαν μια σημασιολογική κλίμακα, η οποία ορθώνεται προς τον ουρανό των λέξεων». Είναι αλήθεια ότι μπορούμε να βάλουμε και παραπάνω από μια πρόθεση μπροστά από μία λέξη.

Στην Ιλιάδα του Ομήρου η Θέτις θρηνεί για ότι θα πάθει ο υιός της σκοτώνοντας τον Έκτορα «διό και δυσσαριστοτοκείαν αυτήν ονομάζει». Η λέξη αυτή από μόνη της είναι ένα μοιρολόι, δυς + άριστος + τίκω (=γεννώ) και σημαίνει, όπως αναλύει το Ετυμολογικόν το Μέγα, «που για κακό γέννησα τον άριστο». Ποιά άλλη γλώσσα στον κόσμο θα μπορούσε να αποδώσει σε μία μόνο λέξη τόσα πολλά και υψηλά νοήματα; Και όπως έλεγαν και οι Αρχαίοι: «το Λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν».

Όσον αφορά την ακριβολογία στα Αγγλικά το ρήμα και το ουσιαστικό συχνά χρησιμοποιούν ακριβώς την ίδια λέξη π.χ. «drink» που σημαίνει και «ποτό» και «πίνω». Επιπλέον, τα ονόματα δεν έχουν κλίσεις, για παράδειγμα στα Ελληνικά λέμε «Ο Θεός, τον Θεό, τω Θεώ, τον Θεό, ω Θεέ», ενώ στα Αγγλικά έχουμε μια μόνο λέξη για όλες αυτές τις έννοιες, το «God».

Στην Ελληνική γλώσσα ουσιαστικά δεν υπάρχουν συνώνυμα, καθώς όλες οι λέξεις έχουν λεπτές εννοιολογικές διαφορές μεταξύ

τους. Για παράδειγμα η λέξη «λωποδύτης» χρησιμοποιείται για αυτόν που βυθίζει το χέρι του στο ρούχο (=λωπή) μας και μας κλέβει, κρυφά δηλαδή, ενώ ο «λυστός» είναι αυτός που μας κλέβει φανερά, μπροστά στα μάτια μας. Επίσης, το «άγειν» και το «φέρειν» έχουν την ίδια έννοια. Όμως το πρώτο χρησιμοποιείται για έμψυχα όντα, ενώ το δεύτερο για τα άψυχα.

Ο γνωστός Γάλλος συγγραφέας Ζακ Λακαρριέρ περιγράφει την κάτωθι εμπειρία από το ταξίδι του στην Ελλάδα: «Άκουγα αυτούς τους ανθρώπους να συζητούν σε μια γλώσσα που ήταν για μένα αρμονική, αλλά και ακατάληπτα μουσική. Αυτό το ταξίδι προς την πατρίδα –μητέρα των εννοιών μας– μου απεκάλυπτε έναν άγνωστο πρόγονο, που μιλούσε μια γλώσσα τόσο μακρινή στο παρελθόν, μα οικεία και μόνο από τους ήχους της».

Όσον αφορά τη μουσικότητα της γλώσσας μας την εκφράζει θαυμάσια ο ποιητής Ν. Βρεττάκος μέσα από τους στίχους του:

«Όταν κάποτε φύγω από τούτο το φώς
θα ελιχθώ προς τα πάνω, όπως ένα
ποταμάκι που μουρμουρίζει.
Κι αν τυχόν κάπου ανάμεσα
στους γαλάζιους διαδρόμους
συναντήσω αγγέλους, θα τους
μιλήσω Ελληνικά, επειδή
δεν ξέρουνε γλώσσες. Μιλάνε
Μεταξύ τους με μουσική».

Ως αιτία της γλωσσικής κρίσης μπορεί να θεωρηθεί και η αποδυνάμωση της ελληνικής γλώσσας και του γλωσσικού θησαυρού από την εισδοχή της εικόνας στη σύγχρονη ζωή. Η εικόνα μέσα στο σπίτι και σε όλους τους χώρους, όπου συχνάζει ο άνθρωπος, καταδικάζει σε σιωπή. Όλα γύρω μας είναι σε μορφή εικόνας. Εικόνα που καλλιεργεί σύμβολα βουβά, μεταβιβάζει μηνύματα χωρίς καμία δυνατότητα απάντησης, αντιλόγου ή διαλόγου.

«Π»: Πώς μπορεί η παιδεία στην πιο ευρεία της έννοια, με αρχές, κανόνες, ιδανικά και αξίες, να ξαναγίνει η αφετηρία ενός νέου ελληνικού διαφωτισμού;

κα Α.Μ.: Η Παιδεία μας πι-
στεύω ότι μπορεί και πάλι να
γίνει η αφετηρία ενός νέου
ελληνικού διαφωτισμού. Με
όραμα στο μέλλον, βάσεις στο
παρελθόν, με διαχρονικές αξί-
ες και ιδανικά μέσα από τους

πνευματικούς ανθρώπους του
τόπου μας, μπορούμε να ελπί-
ζουμε στην καλή πορεία των
παιδιών. Τα καλά βιβλία: λογοτε-
χνήματα, δοκίμια, μελέτες μπορούν
να στηρίξουν τη νεολαία, να δη-
μιουργήσει πυλώνες στήριξης του

παρόντος, με κριτική και δημιουρ-
γική διάθεση. Ο σεβασμός στην ελ-
ληνική γλώσσα, η καλή διαχείριση
σε υψηλό επίπεδο στη διαμόρφωση
της σκέψης μπορούν να δώσουν
ώθηση σε ένα καλύτερο μέλλον.

«Π»: Ποια η συμβουλή σας προς τους μαθητές-νέους σήμερα;

κα Α.Μ.: Οι νέοι σήμερα καλό
θα είναι να ελπίζουν περισσό-
τερο, να σκέφτονται περισσό-
τερο και να διαβάζουν περισ-
σότερο. Να εμπιστεύονται τους
δασκάλους που τους εμπνέουν,
να ρωτούν, να απορούν και να
ερευνούν.

Η καλή γνώση της ελληνι-
κής γλώσσας μπορεί να δώσει
εναύσματα πορείας και δυναμι-
κής εξέλιξης στη ζωή τους. Ας
μην λησμονούμε ότι το ελληνικό
αλφάβητο έχει ασκήσει παγκό-
σμια επιρροή στον εγκέφαλο των
ανθρώπων, με την εφεύρεση και
την καθιέρωση των φωνηέντων
και την κυριαρχία των 5 βασικών
φωνημάτων, δηλαδή των α,ε,ι,ο,ου.
Οι ερευνητές DerrickdeKerckhove
και CharlesLumsden, (1998) διε-
τύπωσαν τα εξής: «Μόνον μετά την
ανακάλυψη του Ελληνικού Αλφαβήτου
και την εισαγωγή των φωνηέντων στην
Γλώσσα, αλλά και μίας γενικής δεξιο-
κίνητης Γραφής κυριάρχησαν στο αρι-
στερό ημισφαίριο του εγκεφάλου των
ανθρώπων η Ανάγνωση και η Γραφή».
Ως γνωστόν η πλευρίωση στον άν-
θρωπο ακολουθεί το χιαστί σχήμα
και το γλωσσικό κέντρο βρίσκεται
στο αριστερό ημισφαίριο των αν-

θρώπων. Ας προβληματισθούμε,
λοιπόν, για τη δύναμη της χρήσης
της ελληνικής γλώσσας, όχι μόνο
στο μυαλό, αλλά και στην ψυχή και
το σώμα.

«Ο Όμηρος κάνει καλό στην καρ-
διά», ισχυρίζονται Ευρωπαίοι επι-
στήμονες, παραπέμποντας στην
αφηγηματική τεχνική του μεγάλου
αρχαίου επικού και στις επιδρά-
σεις που μπορεί να έχουν τα έργα
του όχι μόνο στην νόηση, αλλά και
στην ομαλή λειτουργία του ανθρω-
πίνου σώματος. Σε έρευνα που δη-
μοσιεύει το «American Journal of
Physiology» υποστηρίζεται ότι ο
ξεχωριστός ρυθμός, ο λεγόμενος
δακτυλικός εξάμετρος, το αρχαιό-
τερο μέτρο ποίησης, με το οποίο ο
Όμηρος επέλεξε να γράψει τα έπη
της «Οδύσσειας» και της «Ιλιάδας»,
επιδρά θετικά στον συγχρονισμό
της αναπνοής και των παλμών
της καρδιάς, όταν κάποιος τα
απαγγέλλει. Όπως υποστηρίζουν
οι επιστήμονες, με την απαγγελ-
λία στίχων υπό αυτήν την μορφή
μπορούν να επιτευχθούν αργές
ανάσες που βοηθούν τόσο στην
καρδιακή λειτουργία όσο και στην
σωστή αναπνοή. Παρακολουθώντας
συστηματικά τις αντιδράσεις του

οργανισμού 20 ατόμων κατά την
διάρκεια απαγγελίας στίχων από
την Ομηρική «Οδύσσεια», ανακά-
λυσαν μια εκπληκτική επίδραση
στον συγχρονισμό των αναπνοών
και των καρδιακών παλμών. «Είναι
προφανές ότι το εξάμετρο βοηθά τον
ανθρώπινο οργανισμό να βρει τον δικό
τον σωστό ρυθμό», υποστηρίζουν οι
ερευνητές. Όπως έχει αποδειχθεί,
επιδρούν θετικά κυρίως στο κυκλο-
φορικό σύστημα του ανθρώπινου
οργανισμού, καθώς, όταν κάποιος
τα απαγγέλλει με τον σωστό τρόπο,
η αναπνοή του περιορίζεται σε έξι
εισπνοές το λεπτό, κάτι που βοηθά
την καρδιά να λειτουργεί αποτελε-
σματικά. Άλλες έρευνες έχουν απο-
δείξει ότι η απαγγελία τους μειώνει
την πίεση και ευνοεί την αποτελε-
σματική λειτουργία των πνευμόνων.
Όσο για τα Ομηρικά έπη, οι επιστή-
μονες υποστηρίζουν ότι δεν είναι
ανάγκη να διαβάσει κανείς και τους
12.000 στίχους της «Οδύσσειας»,
αρκεί να απαγγέλλει λίγες στροφές
περπατώντας και ακολουθώντας
τον τονισμό των συλλαβών.

Εύχομαι, λοιπόν, στους νέους
Καλές Αναγνώσεις με Καλά Βιβλία
στην ελληνική γλώσσα.

«Π»: κα Μαστρομιχαλάκη, σας ευχαριστούμε πολύ!

Αγγελική Καλκάνη
Τελείοφ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών &
Μηχανικών Υπολογιστών ΕΜΠ

Αναστασία Μπιτσάνη
Φοιτ. Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ

Επιμέλεια:

ΑΚΟΥΣ ΤΟΝ ΣΦΥΓΜΟ ΣΟΥ;

Δημοσκόπηση της "ΠΑΡΕΜΒΟΛΗΣ" στο πανεπιστήμιο

Φυσικών Επιστημών όσο και την Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ. Από αυτούς το 75% απάντησε «όχι», το 10% «ναι», ενώ το 15% δεν έδωσε μια «απόλυτη» απάντηση. Ήταν περισσότερο αναλυτικοί – επεξηγηματικοί θέτοντας το «εξαρτάται». Η πλειονότητα κινήθηκε στο μήκος κύματος του ανωτέρω «σκεπτικού φίλου» που αδιαφορεί για την προσωπική επιλογή της θρησκείας του πολιτικού ηγέτη στο βαθμό που αυτή δεν έχει αντίκτυπο στην πολιτική που ασκείται.

Και... αναρωτιόμαστε σ' αλήθει... Ο πολιτικός ηγέτης δεν είναι άνθρωπος; Δεν είναι άνθρωπος που πιστεύει κάπου; Σε έναν Θεό ή στο «τίποτα»; Στον Χριστό, το χρήμα, την δόξα, τα άστρα, κάπου τελοσπάντων; Πιστεύεις κάπου, το υποστηρίζεις. Καθορίζεις τις σκέψεις, τις αποφάσεις, τις κινήσεις σου με βάση αυτό που έχεις μέσα σου. Η εσωτερική σου πυξίδα σε οδηγεί,

...Και βγήκαμε, λοιπόν, να ρωτήσουμε. Ήταν ένα πρωινό μιας εργάσιμης ημέρας -καθόλου ξεχωριστό από αυτά τα συνηθισμένα, τα φοιτητικά- όταν πήγαμε στις πύλες του Τμήματος Φυσικών Επιστημών του ΕΚΠΑ. Ίσως η επιλογή αυτής της σχολής ως αφετηρίας της έρευνάς μας δεν ήταν και τόσο τυχαία. Έτσι, λοιπόν, πλησιάσαμε, κάπως δειλά στην αρχή, την πρώτη παρέα και ρωτήσαμε: «Επηρεάζουν την ψήφο σας οι θρησκευτικές πεποιθήσεις των υποψηφίων πολιτικών;». Στο άκουσμα της ερώτησης ακολούθησαν μερικά δευτερόλεπτα σιωπής «Τι; Τι ερώτηση ήταν αυτή;», ο αιφνιδιασμός των φοιτητών που κάθονταν χαλαροί και άνετοι σε πηγαδάκια ήταν έκδηλος. Ήταν ολοφάνερο ότι το ζήτημα αυτό δεν τους είχε απασχολήσει ή προβληματίσει -τουλάχιστον όχι συνειδητά. Πρώτος απάντησε ένας από τους δύο νεαρούς ισχυριζόμενος ότι η θρησκεία δεν είναι

κάτι που τον αφορά, επομένως οι θρησκευτικές επιλογές του εκάστοτε υποψηφίου δεν τον επηρεάζουν. Ο φίλος του ήταν περισσότερο σκεπτικός. «Εμένα προσωπικά το τι κάνει στην ιδιωτική του ζωή δεν με απασχολεί. Από εκεί και έπειτα, θεωρώ ότι δεν είναι σωστό να προσπαθεί ένας πολιτικός να περάσει αυτά που πιστεύει μέσα από το σχήμα του».

Και πολλές παρόμοιες απαντήσεις δεχτήκαμε στην συνέχεια του γκάλοπ μας, του οποίου το θέμα ήταν το εάν ή όχι οι νεαροί σε ηλικία ψηφοφόροι επηρεάζονται από το θρήσκευμα και τις πεποιθήσεις των υποψηφίων σχετικά με την ύπαρξη-αντίληψη του Θεού. Δεχτήκαμε απαντήσεις αδιάφορες, μονολεκτικές, «βιαστικές», τεκμηριωμένες, αλλά και γεμάτες αμφιβολίες, άλλες «ενδιάμεσες» και άλλες ανατρεπτικές.

Οι ερωτηθέντες φοιτητές ήταν στο σύνολό τους 71, προερχόμενοι τόσο από το Τμήμα

στην πορεία σου παίρνεις κι άλλους είτε σκόπιμα είτε απλώς με το παράδειγμά σου. Αυτό άμα είσαι ένας απλός, άσημος άνθρωπος. Άμα είσαι πρόσωπο μεγάλο, με αξιώσεις, επιρροή, έχεις περισσότερα μέσα διαθέσιμα να καταφέρεις αυτό που θες ή να πατάξεις αυτό που απεχθάνεσαι. Θα κάνεις «ό, τι καλύτερο» για να πραγματώσεις αυτό που θεωρείς εσύ σωστό, ωφέλιμο. Όχι απροκάλυπτα, φυσικά, για να μην εγείρεις αντιδράσεις. Τον τρόπο θα τον βρεις, θα στον σφυρίξεις κάποιος, δεν είσαι χαζός, αφού έφτασες στην κορυφή. Η ουσία είναι στα χέρια σου και ΕΣΥ είσαι σε θέση να την διαχειριστείς. Το επιτελείο είναι δικό σου. Το υπουργείο δικό σου. Η απόφαση δική σου. Η μοίρα μας δική σου.

Εμείς; Εμείς θεωρούμε ότι οι προσωπικές πεποιθήσεις δεν επηρεάζουν. Ότι ο άξονας δεν ξεκινά απ' το μηδέν. Πόσο μπροστά είμαστε ή μήπως πίσω; Σαν να ζούμε στην αρχή της δημιουργίας, που δεν υπάρχει ιστορία. Δεν υπάρχουν πάμπολλα παραδείγματα να μας δείξουν πως από ένα και μόνο πρόσωπο ξεκίνησαν τόσα πολλά. Δεινά ή

ευχάριστα για τον τόπο. Λυτρωτικά ή δυσβάσταχτα για τον πολίτη. Δυσοίωνα ή ελπιδοφόρα για το μέλλον. Σε μία πίστη στηρίχτηκαν επάνω.

Ή μήπως ξεχάσαμε πως για ό,τι πιάει στραβά κατηγορούμε κι αναθεματίζουμε τους μεγάλους; Είναι πολύ δύσκολο να αλλάξεις μόνο σου τον κόσμο. Τόσο δύσκολο που ακόμη κι αν το πιστέψεις θα το αρχίσεις από Δευτέρα. Πόσο πιο εύκολο θα ήταν να είχαμε σύμμαχο την πολιτεία, τους νόμους του κράτους, τα ΜΜΕ...

Ας αφουγκραστούμε επιτέλους.. ακούμε τον σφυγμό μας; Είμαστε ζωντανοί άνθρωποι, με κριτική σκέψη, όπως μας έφτιαξε ο Πλάστης, ή μήπως έχουμε αδρανοποιηθεί, μήπως το μαλακό χώμα έγινε άκαμπτος πηλός; Πήλινη μαριονέττα που άγεται και φέρεται σύμφωνα με τις ορέξεις αυτών που σερβίζουν ότι η πίστη είναι άσχετη από την προσωπικότητα και τα έργα σου;

«Διότι η θρησκευτική πίστη επηρεάζει το βάθος της ανθρώπινης συνειδήσεως και βουλήσεως, διαμορφώνει την σκέψη, το ήθος, τον χαρακτήρα των ανθρώπων. Την

οικουμενή μπορούν να οδηγήσουν σε τραγικές περιπέτειες τα εγωκεντρικά άτομα που συνήθως συγκροτούν διάφορα αλαζονικά σύνολα. Αυτό τον θανατηφόρο ιό του εγωισμού μόνον το γνήσιο θρησκευτικό βίωμα είναι σε θέση να τον εξουδετερώσει. Χρειάζονται σε όλα τα επίπεδα λήψεως αποφάσεων προσωπικότητες που θα εμπνέονται από ορθή και δίκαιη κρίση, αγαθή συνείδηση, από τον πόθο για μια ειρήνη με σεβασμό στην ελευθερία και την ιδιαιτερότητα του κάθε ανθρώπινου προσώπου. Όσο πιο καθαρό και αυθεντικό είναι το θρησκευτικό βίωμα, τόσο πιο αποφασιστικά συμβάλλει σε μια θετική προσφορά στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.»

Αναστασίου Γιαννουλάτου, Αρχιεπισκόπου Αλβανίας

Επιμέλεια:

Μαρία Παπαδημητρίου
Φοιτ. Τμημ. Φιλολογίας ΕΚΠΑ

Αναστασία Μπιτσάνη
Φοιτ. Πολ. Μπν/κών ΕΜΠ

Από τις απαντήσεις που λάβαμε...

- Όσο περνά ο καιρός εκφυλιζόμαστε, δεν μας ενδιαφέρει το θρησκευτικό κομμάτι. Θεωρώ ότι η πίστη είναι τελείως ανεξάρτητη της πολιτικής σου ύπαρξης, δεν χρειάζεται αυτή η πιστοποίηση ότι είναι θρησκευτικό, άρα κάπως μετράει.

- Εγώ πιστεύω στον Θεό, αλλά δεν με νοιάζει τι κάνουν οι άλλοι.

- Με βάση την θρησκεία πρέπει να ψηφίσουμε; Δεν ξέρω είναι ένα περίπλοκο θέμα η θρησκεία και, εάν θες την άποψή μου, καλύτερα να μην υπήρχαν θρησκείες.

- Άμα ήταν σατανιστής και ξέραμε ότι σκότωνε ανθρώπους, δεν θα τον ψήφιζα, αν ήταν άθεος και δεν πείραζε κάποιον, δεν νομίζω ότι θα υπήρχε κάποιο πρόβλημα.

- Αναλόγως τι θα μου έβγαζε, όταν τον έβλεπα να μιλάει.

- Ναι, δεν είναι στο δικό μου πρότυπο να στηρίξω πάνω σε έναν άθεο τις επιλογές τις δικές μου, είναι ξεκάθαρο.

- Εάν είναι κάποιος πολύ ακραία περίπτωση, φανατικός, μπορεί να με επηρεάσει, ναι, αλλά γενικότερα δεν με απασχολεί καθόλου.

- Θα έπρεπε πρώτα οι πολιτικοί μας να έχουν εκπαίδευση, ένα ισχυρό γνωσιακό επίπεδο, ύστερα να ασχοληθούμε με τον χαρακτήρα τους και μετά με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις τους.

- Υπέρ της ανεξιθρησκείας, τίποτα άλλο.

- Θα με επηρέαζε θετικά κάτι, αλλά δεν θα ήταν κριτήριό μου, άλλο θα ήταν το βασικό: εάν με πείθει το έργο του, η προσωπικότητά του, όχι το αν πιστεύει και που.

- Μπορείς μόνον από τις πολιτικές απόψεις να κρίνεις, δεν χρειάζεται να δεις την θρησκεία.

- Μερικοί χρησιμοποιούν την θρησκεία για προσηλυτισμό, δεν θέλω να είναι τέτοιος χριστιανός.

- Ναι, θα με επηρέαζε, γιατί θα εκδήλωνε προσωπικά του συναισθήματα, τα πιστεύω του.

- Για την ζωή ενός πολιτικού προσώπου δεν ξέρουμε τίποτα. Βλέπουμε έναν κύριο κουστουμαρισμένο, που είναι καλά με την οικογένειά του - εγώ δεν ξέρω καμία οικογένεια που να είναι καλά. Είναι όλοι πιστοί στον Χριστό, ας πούμε, κάνουν τον σταυρό τους, οπότε εάν κάποιος πολιτικός βγει και δηλώσει άθεος ή οτιδήποτε άλλο, αυτό δείχνει ένα δυναμισμό χαρακτήρα, μια αλήθεια σε σχέση με τους υπόλοιπους, δηλαδή δεν είναι τόσο το πώς θα επηρεάσει τα υπουργεία όσο η δύναμη της προσωπικότητάς του.

- Δεν θα είχα πρόβλημα και σατανιστής να ήταν.

- Είμαι κάπου ενδιάμεσα, εμένα αυτό που θα με ενδιέφερε είναι πώς προσεγγίζει το θέμα της θρησκείας και όχι τι πιστεύει, ο βαθμός φανατισμού.

- Άμα ήταν άθεος όχι. Αν ήταν βουδιστής ή κάτι τέτοιο θα με επηρέαζε λίγο.

- Ίσως, αλλά γενικά δεν νομίζω πως η θρησκεία έχει πλέον πολλή δύναμη.

- Πιστεύω πως πολύ λίγο, γιατί απ' τη στιγμή που είναι κάτι πιο προσωπικό αυτό... δεν μπορεί να επηρεάζει την πολιτική ή προσωπική πίστη του.

- Ναι, θα με επηρέαζε και θα έπρεπε νομίζω οι πολιτικοί να είναι λίγο πιο ειλικρινείς σχετικά με τα θρησκευτικά τους πιστεύω. Να μην υπάρχει τόσοσ καθωσπρεπισμός.

- Αν σκοπεύει να επηρεάσει το πώς θα είμαι, πώς θα κινούμαι και θα συμπεριφέρομαι εγώ, αυτό θα με επηρέαζε, αλλά το τι πιστεύει αν το κρατάει μόνο για τον εαυτό του δεν με πειράζει.

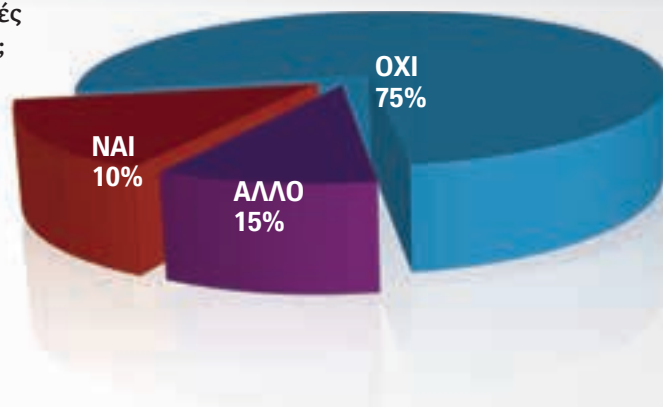
- Κοιτάξτε, αν είναι πολιτικός με μεγάλη πολιτική δύναμη πιο πολύ θα ασχολείται με άλλα θέματα, δεν θα ασχολείται με το να σπέρνει τη θρησκεία του.

- Εμένα δεν με απασχολεί τι πιστεύει ο άλλος, ούτε οι κινήσεις του πάνω στο θρήσκευμα. Αντίθετα με απασχολούν άλλα θέματα, ζωτικής σημασίας, όπως η βία, η παιδεία, τέτοια...

- Αν έλεγε ότι είναι άθεος εγώ θα τον ψήφιζα ό,τι και να 'ταν!

Επηρεάζουν την ψήφο σας οι θρησκευτικές πεποιθήσεις των πολιτικών ηγετών μας;

Ημερομηνία διεξαγωγής: 26/03/2014
Σύνολο ερωτηθέντων: 71 άτομα

Χριστιανική Ευρώπη: η ατζέντα των χριστιανών (στον απόηχο των ευρωεκλογών...)

Το ότι είμαστε χριστιανοί δε σημαίνει πως ταυτιζόμαστε πολιτικά ή προγραμματικά. Η πίστη μας δεν είναι ιδεολογία. Είναι ζώσα σχέση με το Χριστό, βασικό στοιχείο της οποίας είναι η ελευθερία και η ποικιλομορφία. Μολοταύτα, σε μια Ευρώπη που αποχριστιανίζεται ραγδαία, θεωρούμε πως έχουμε λόγο να διακηρύξουμε μια σειρά από *mini-ma*, που θεωρούμε πως μπορούν να αποτελέσουν πόλο συσπείρωσης των χριστιανών της Ευρώπης, ώστε να συνεισφέρουμε εποικοδομητικά στην πορεία των κοινωνιών μας.

1. Αναγνώριση της καθοριστικής συμβολής του χριστιανισμού στον ευρωπαϊκό πολιτισμό: όλα όσα σήμερα αποκαλούμε «ευρωπαϊκό μοντέλο», φέρουν εμφανή τη σφραγίδα της χριστιανισμένης: από το κοινωνικό κράτος ως την ισότητα ανδρών-γυναικών, από τα ανθρώπινα δικαιώματα ως την ανεξιθρησκία, από την διεθνή συνεργασία ως τον αντιρατσισμό και την οικολογική ευαισθητοποίηση. Η νομική αποτύπωση αυτής της πραγματικότητας στις ευρωπαϊκές συνθήκες θα αποδώσει δικαιοσύνη και θα αναγνωρίσει μια αυταπόδεικτη πραγματικότητα, προστατεύοντας την Ευρώπη από οδυνηρές παρε-

κτροπές και βίαιες οπισθοχωρήσεις.

Η αναγνώριση της συμβολής του χριστιανισμού δεν αποκλείει -ίσα ίσα, επιτάσσει- την αναγνώριση της καθοριστικής συμβολής και άλλων παραδόσεων στο χώρο της φιλοσοφίας, του δικαίου, της πολιτικής οργάνωσης, του πολιτισμού. Συνδέεται δε με την απαραίτητη ανεξιθρησκία, ακόμα και την ουδετεροθρησκία σε πολλές εκφάνσεις του δηmosίου βίου.

2. Ελεύθερη έκφραση του χριστιανισμού στο δημόσιο χώρο: απότοκο της προηγούμενης θέσης αποτελεί η ενεργή υπεράσπιση και νομική κατοχύρωση της απρόσκοπτης λειτουργίας των χριστιανικών εκκλησιών στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η συντήρηση των χριστιανικών ιερών ναών, των χριστιανικών έργων τέχνης και μνημείων, η μισθοδοσία του κλήρου κλπ αποτελούν ζητήματα που οφείλουν να επιλύονται σε συνεννόηση με τις χριστιανικές εκκλησίες, σε πνεύμα αναγνώρισης της μεγάλης πνευματικής, κοινωνικής, πολιτιστικής τους σημασίας για το σύνολο της ευρωπαϊκής κοινωνίας, την κοινή μας ευρωπαϊκή ιδιοπροσωπία και την εύρυθμη λειτουργία των κοινωνιών μας. Προς τούτο:

- Η λειτουργία χριστιανικών σχολείων με ομολογιακό περιεχόμενο οφείλει να αναγνωριστεί ως δικαίωμα των χριστιανών γονέων και να αναγνωριστεί πλήρως από τα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών-μελών.
- Η νομιμότητα της χρήσης χριστιανικών συμβόλων στον ευρωπαϊκό δημόσιο χώρο, συμπεριλαμβανομένων των εργασιακών χώρων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των ΜΜΕ οφείλει να κατοχυρωθεί και να καταστεί νομικά ισχυρότερη.

Η χριστιανική θρησκεία είναι σήμερα η πλέον καταδιωκόμενη στον κόσμο -και η τάση αυτή ατυχώς δεν αφήνει ανεπηρέαστη την ήπειρό μας. Το 10% των δύο δισεκατομμυρίων χριστιανών του κόσμου υφίστανται εξαιτίας της πίστης τους από παρενοχλήσεις ως διωγμούς -που επηρεάζουν την κοινωνική, πολιτική, επαγγελματική, οικογενειακή τους υπόσταση, την ελευθερία, τη σωματική τους ακεραιότητα, την ίδια τη ζωή τους. Η υπεράσπιση της ελεύθερης έκφρασης των χριστιανών σε όλο τον κόσμο οφείλει να αποτελεί μόνιμο και βασικό στόχο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ συνολικά και του κάθε κράτους-μέλους της ξεχωριστά.

3. Κατοχύρωση του απόλυτου σεβασμού στην ανθρώπινη ζωή και το ανθρώπινο σώμα: Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και της βιοτεχνολογίας, σε συνδυασμό με την εξατομίκευση και τον συγκριτισμό, επωάζουν μια μείζονα ανθρωπολογική κρίση. Ακόμα και πραγματικότητες που θεωρούνταν επί χιλιετίες αυτονόητες, όπως η ύπαρξη των φύλων, τίθενται εν αμφιβόλω. Η αρχή και το τέλος της ζωής, η ενδομήτρια ζωή και η ανίατη ασθένεια, ταυτίζονται αυθαίρετα με την ανυπαρξία ή τον θάνατο. Στο όνομα του σεξουαλικού αυτοπροσδιορισμού «κατασκευάζεται» μια αγορά γυναικείων σωμάτων προκειμένου να «τεκνοποιούν» ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Η πλαστική χειρουργική και οι άλλες παρεμβάσεις στο σώμα φλερτάρουν όλο και πιο έντονα με τα εφιαλτικά οράματα του «μετα-ουμανισμού». Ο θεσμός της οικογένειας, και του γάμου, το δικαίωμα των παιδιών να ανατρέφονται από έναν πατέρα και μια μητέρα υπονομεύονται. Στο όνομα της ελευθερίας εμπεδώνονται

μεγάλα οικονομικά συμφέροντα που αισχροκερδούν από την κακοποίηση των γυναικών και των κοριτσιών, την σεξουαλική εκμετάλλευση, την παιδοφιλία. Η ανεμπόδιστη διακίνηση πορνογραφικού υλικού οδηγεί στον εθισμό εκατομμύρια νεαρούς άνδρες και γυναίκες, διαστρέφοντας τη σεξουαλικότητα ολόκληρων γενεών, θυσιάζοντας την ικανότητα των ανθρώπων να αγαπούν στο βωμό του κέρδους και της πλάνης.

Είναι προφανές πως ζητήματα που αφορούν το ανθρώπινο σώμα, τη σεξουαλικότητα, την ανατροφή των παιδιών, τα όρια ζωής και θανάτου είναι ατελέσφορα να κρίνονται με μόνο κριτήριο τα «δικαιώματα» ή την οικονομική «αποτελεσματικότητα». Χρειάζεται εμβριθέστερη προσέγγισή τους, υπό το φως ηθικών κριτηρίων, φιλοσοφικών παραδοχών, συνειδητοποίησης των συνεπειών κάθε απόφασης στην κάθε κοινωνία και στο σύνολο της ανθρωπότητας. Ο χριστιανισμός θεωρεί ιερό και αθάνατο κάθε ανθρώπινο σώμα· αναγνωρίζει την αδερφοσύνη μεταξύ όλων των ανθρώπων· αντιμετωπίζει με δέος και σεβασμό την εγγενή σοφία της φύσης. Κηρύσσει την απεριόριστη ελπίδα, το απαράβιαστο της ζωής και της ελευθερίας κάθε προσώπου. Οφείλει να λάβει την πρωταγωνιστική θέση που του αξίζει στις σχετικές διαβουλεύσεις κι αποφάσεις.

4. Υπεράσπιση της Κτίσεως, της βιοποικιλότητας, της οικολογικής ισορροπίας, της βιώσιμης ανάπτυξης κι έγκαιρη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της: τον 21ο αιώνα συνειδητοποιούμε πως ο άνθρωπος είναι εις θέση να επιδεινώσει αμετάκλητα τη φέρουσα ικανότητα του πλανήτη Γη. Η κλιματική αλλαγή αποτελεί τη μεγαλύ-

τερη πρόκληση που αντιμετώπισε το ανθρώπινο είδος στους ιστορικούς χρόνους. Η ανθρωπότητα καλείται να προσαρμόζει τις ανάγκες της στις δυνατότητες του πλανήτη. Αυτή η πρόκληση καλεί σε μια αξιακή και πολιτική «κοπερνίκεια επανάσταση». Κάθε απόφαση για την οικονομία και τη χρήση της ενέργειας και των πόρων, οφείλει να σέβεται τις οικολογικές και κλιματικές ισορροπίες της Γης, τη βιοποικιλότητα, τη δυνατότητα των επόμενων γενεών να συνεχίσουν να απολαμβάνουν και να προστατεύουν την Κτίση του Θεού.

5. Εξασφάλιση τροφής, ύδρευσης, υγιεινής, στέγασης για όλους τους κατοίκους της Ευρώπης, γηγενείς και μετανάστες: τις επόμενες δεκαετίες η Ευρώπη θα κληθεί να προσαρμοστεί σε μια ριζικά διαφορετική παγκόσμια κατάσταση, με βασικό χαρακτηριστικό τη σύγκλιση των οικονομικών δυνατοτήτων στον άλλοτε «αναπτυσσόμενο» και τον άλλοτε «τρίτο (αναπτυσσόμενο)» κόσμο». Χωρίς να έχει κριθεί τελεσίδικα αν (και σε ποιο βαθμό) αυτή η σύγκλιση θα σημάνει την υποβάθμιση της ευημερίας στην Ευρώπη, μπορεί να προεξοφλείται πως οι πιο εύλωτοι πολίτες βρίσκονται εκτεθειμένοι σε πρωτόγνωρες απειλές, κατά ακόμα και βασικών βιοτικών τους αναγκών. Καθώς θα αναδιοργανώνεται-επανεφευρίσκεται το ευρωπαϊκό κοινωνικό κράτος, που η μεταπολεμική του διάταξη δεν είναι πια βιώσιμη, ο ορυμαγδός των αλλαγών δεν πρέπει να μας οδηγήσει να χάσουμε τον στόχο της προστασίας των αδυνάτων: η τροφή, η ύδρευση, η υγιεινή, η στέγαση όλων των πολιτών, γηγενών και μεταναστών, είναι πρώτη προτεραιότητα για όλους όσοι είμαστε αποφασισμένοι να μην επιτρέψουμε στη βαρβαρό-

τητα να κυριαρχήσει. Η μέριμνα για τους ασθενείς, τους ξένους, τους φυλακισμένους, τους πεινασμένους και τους διψασμένους αποτελεί Λυδία λίθο για την πορεία του πολιτισμού μας.

Εμείς οι χριστιανοί δηλώνουμε παρόντες στο κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι. Επιθυμούμε να ανοίξουμε ένα δημιουργικό και γόνιμο διάλογο με όλες τις πολιτικές και τις κοινωνικές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διεκδικούν την υποστήριξή μας στις ευρωεκλογές του 2014. Από τη μεριά μας, καταθέτουμε σήμερα τις απόψεις μας. Αναμένουμε να ακούσουμε τις δικές τους.

Επιμέλεια:

Δημήτρης Αγγελής, θεολόγος, δρ. φιλοσοφίας, μέλος της συντακτικής ομάδας του περιοδικού Φρέαρ
Κωνσταντίνος Βεργής, πτυχιούχος πληροφορικής, οικονομολόγος, μέλος της συντακτικής ομάδας του διαδικτυακού περιοδικού Αντίφωνο
Άννα Λέοναρντ-Μπενάκη, δημοσιογράφος, εκδότριας της πολωνικής εφημερίδας Tygodnik Ateński
Ελίνα Μακρή, δημοσιογράφος, βραβευθείσα με το βραβείο Καρλομάγνου νέων, μέλος της συντακτικής ομάδας του διαδικτυακού περιοδικού Café Babel
Θόδωρος Παντούλας, συγγραφέας και βιβλιοπώλης, εκδότριας του περιοδικού Manifesto
Νίκος Ράπτης, εκπαιδευτικός
Ανδρέας Σταλίδης, διαχειριστής του διαδικτυακού περιοδικού Αντίβαρο

*Το παρόν κείμενο ανηγράφει και η «Παρεμβολή» προσυπογράφοντάς το στην κοινή προσπάθεια για μία Ευρώπη που θα αναζητήσει ξανά τις χριστιανικές της ρίζες.

Συγχαίρουμε για την πρωτοβουλία και ευχαριστούμε για την ενημέρωσή τους επιμελητές του κειμένου και ιδίως τον κ. Νίκο Ράπτη.

Για όποιον επιθυμεί να διαβάσει περισσότερα για το θέμα, παραπέμπουμε στο τ. 103 της «Παρεμβολής»: «Ευρωπαϊκή Ένωση-οι αξίες της Ένωσης μπροστά στα νέα δεδομένα».

Το «κράμα» του εθνοφυλετισμού και... η Εκκλησία

Εθνοφυλετισμός, μία λέξη σύνθετη. Μία έννοια σύνθετη. Έθνος, φυλή, πατρίδα, πίστη - θρησκεία, κοινωνία, Εκκλησία. Λέξεις γεμάτες ιστορία και νόημα... και κάπου εκεί χωρά και ο εθνικισμός σε συνδυασμό με το φυλετισμό. Άραγε τι είναι εθνικισμός και τι φυλετισμός; Πώς αυτά τα δύο συνυπάρχουν; Είναι δυνατή η συνύπαρξη με τον Χριστιανισμό;

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Οι άνθρωποι, πριν ακόμη τη γέννηση του έθνους - κράτους, ήταν χωρισμένοι σε φυλές με κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (κυρίως την ίδια διάλεκτο, κοινά ήθη και έθιμα, τους ίδιους θεούς κλπ.). **Από τότε που οι άνθρωποι άρχισαν να συμβιώνουν σε κοινότητες ρίζωσε βαθειά μέσα τους η αίσθηση της φυλετικής ενότητας, η οποία είναι υπεύθυνη για την μετέπειτα ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης.** Ο όρος «εθνικισμός»¹ εμφανίστηκε για πρώτη φορά την εποχή της Γαλλικής Επανάστασης και πρωτοχρησιμοποιήθηκε το 1789 από τον αντι-ιακωβίνο παπά Ωγκυστέν Μπαρουέλ². Ετυμολογικά προέρχεται από τη λέξη εθνικός και εκφράζει την παθολογική προσήλωση στο έθνος και τα εθνικά ιδεώδη, ακόμη κι όταν αυτά πραγματώνονται σε βάρος άλλων εθνών. Συνέπεια αυτού είναι ο διαχωρισμός των κρατών σε ανώτερα και κατώτερα, καθώς και η εκδήλωση ιμπεριαλιστικών προθέσεων³. Σ' αυτό το σημείο,

πρέπει να διασαφηνιστεί η διαφορά που υπάρχει μεταξύ του εθνικισμού και του εθνισμού. Θα πρέπει, λοιπόν, να κατανοήσουμε ότι **ο εθνισμός δηλώνει τον αγνό πατριωτισμό, τη φιλοπατρία και τη συνείδηση ότι ανήκει κανείς σε κάποιο έθνος.** Συνεπώς, δεν πρέπει να συγχέεται με την έννοια του εθνικισμού.

Από την άλλη, ο φυλετισμός είναι παράγωγη λέξη του ουσιαστικού φυλή. Μια πληθυσμιακή ομάδα ανθρώπων με κοινή καταγωγή, κοινά γενετικά χαρακτηριστικά, αλλά και με κοινά γνώριμα και κοινό τρόπο ζωής μπορεί να χαρακτηριστεί ως φυλή. **Ο φυλετισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τους βιολογικούς δεσμούς που γενετικά έχουν αναπτυχθεί σε μια ομάδα ανθρώπων.** Όταν, όμως, ο όρος φυλή αποτελεί κριτήριο διαφοροποίησης και ιεράρχησης των εθνών σε ανώτερες και κατώτερες, αρείες και μη, τα πράγματα, σίγουρα, παίρνουν διαφορετική τροπή. Δεν είναι τυχαίο εξάλλου το γεγονός ότι στον φυλετισμό ως συστατικό στοιχείο του ναζισμού⁴ στηρίχθηκε όλο το Γ' Ράιχ.

Από την ανωτέρω περιγραφή, σε αδρές γραμμές, των δύο στοιχείων του εθνοφυλε-

Μουσολίνι, το Β' Ράιχ του Μπίσμαρκ και το Α' Ράιχ του Καρλομάγνου και της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

⁴ Ναζισμός ή αλλιώς εθνικοσοσιαλισμός είναι μορφή φασισμού που ενσωματώνει τον ρατσισμό και τον αντισημιτισμό, οι ιδεολογικές αρχές αυτού και η εφαρμογή τους οδήγησαν στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και στο Ολοκαύτωμα, τη γενοκτονία Εβραίων, Ρομά και άλλων κοινωνικών ομάδων σε στρατόπεδα εξόντωσης.

τισμού, μπορεί να διαπιστώσει κανείς το χάσμα που δημιουργείται με το οικουμενικό μήνυμα του Ευαγγελίου του Χριστού. **Ο Χριστός παραδόθηκε στα «έθνη» (=εθνικούς-ειδωλολάτρες) (Ματθ. 20, 19), η εντολή του όμως, μετά την Ανάστασή Του είναι: «πορευθέντες, μαθητεύσατε (=κάνετε μαθητές-χριστιανούς) πάντα τα έθνη» (=λαούς) (Ματθ. 28, 19).** Ο όρος «έθνη» χρησιμοποιείται με πνευματική-θρησκευτική σημασία, χωρίς να υποκρύπτει φυλετική διάκριση. Σημαντικό, επίσης, είναι ότι **στην Καινή Διαθήκη χρησιμοποιείται ο όρος «έθνος» με πνευματική έννοια, με σκοπό να δηλώσει το σώμα των πιστών, το «λαό του Θεού», το «έθνος άγιον» (Α' Πέτρ. 2, 9), όπου «έθνος άγιον» και «λαός του Θεού» ταυτίζονται νοηματικά και σημαίνουν το «σώμα Χριστού», την Εκκλησία, με υπόβαθρο αμιγώς α-φυλετικό.**

Σύμφωνα με τον Απ. Παύλο, **οι βαπτισμένοι «εις Χριστόν» (=όσοι «πέθαναν» και αναγεννήθηκαν στο σώμα του Χριστού) έχουν ντυθεί τον Χριστό και έτσι, «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην». Μέσα στην Εκκλησία του Χριστού δεν υπάρχουν φυλετικές διαφορές, διότι η ιδιότητα του μέλους της Εκκλησίας μας ενώνει όλους μας. Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι ενώπιον του Θεού, ο Οποῖος δεν είναι προσωπολήπτης, αφού «ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστι» (Πράξ. 1', 34).** Εξάλλου, ο Θεός των Χριστιανών, ο «πατήρ» του Ιησού Χριστού (Α' Ιω. β', 23), «ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν

¹ Συνώνυμο του εθνικισμού είναι και ο σοβινισμός.

² Στο έργο αυτού «Αναμνήσεις στη συμβολή της ιστορίας του Ιακωβινισμού».

³ Βλέπε Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, την άνοδο του ναζισμού και τη δράση του Χίτλερ (Γ' Ράιχ), καθώς επίσης τον

ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὅρισας ... τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν» (Πράξ. 13', 25). Αυτό δηλώνει την κοινή καταγωγή όλων («ἐξ ἑνὸς αἵματος»), την ενότητα του ανθρώπινου γένους λόγω αυτής, και κατά συνέπεια, το αβάσιμο και αντιχριστιανικό του εθνοφυλετισμού. Την παραπάνω

τον φυλετισμό, δηλαδή τις φυλετικές διακρίσεις και τις εθνικές ἐρίδες και φθόνους και διαιρέσεις στην Εκκλησία του Χριστού (...). Εκείνους που αποδέχονται αυτόν τον φυλετισμό και πάνω του τολμούν να θεμελιώνουν καινοφανείς φυλετικές παρασυναγωγές, τούς κηρύττουμε, σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες, αποκομμένους

Ο εθνοφυλετισμός εν τέλει, δεν αποτελεί τον φυσικό χώρο της Εκκλησίας. Όμως, **ένας υγιής πατριωτισμός (με την έννοια του εθνισμού, της φιλοπατρίας), απαλλαγμένος από κάθε μονολιθικότητα και εθνικισμό είναι επιθυμητός, και εντελώς συμβατός με το πνεύ-**

Μέσα στην Εκκλησία του Χριστού δεν υπάρχουν φυλετικές διαφορές, διότι η ιδιότητα του μέλους της Εκκλησίας μας ενώνει όλους μας. Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι ενώπιον του Θεού, ο Οποίος δεν είναι προσωπολήπτης, αφού «ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστι» (Πράξ. 1', 34).

θέση του χριστιανισμού και της Εκκλησίας, απέναντι σε πάσης φύσεως εθνικισμό και φυλετισμό, έρχεται να επισφραγίσει το ένατο άρθρο του Συμβόλου της Πίστεως, ...**«Εἰς Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν και Αποστολικὴν Εκκλησίαν».**

Ὡς εκ τούτου, **ο εθνοφυλετισμός** συνιστά αίρεση για την Ορθόδοξη Εκκλησία. Μάλιστα, από εκκλησιαστικής πλευράς⁵, **καταδικάστηκε από τον Όρο της Μεγάλης Συνόδου της Κωνσταντινουπόλεως το 1872.** Το κείμενο του Όρου αποκόπτει από το εκκλησιαστικό σώμα όσους πρεσβεύουν ή εφαρμόζουν εθνοφυλετικές αντιλήψεις και πρακτικές: **«Αποκηρύττουμε, επικρίνοντας και καταδικάζοντας**

από τη μία Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία, και ως εκ τούτου σχισματικούς». Καθίσταται σαφές, λοιπόν, στο κείμενο της Συνόδου, η καταδίκη των φυλετικών διακρίσεων και ἐρίδων, που αναιρούν την «ενότητα της πίστεως», καθώς και ο χαρακτηρισμός του σχισματικού στον οπαδό του φυλετισμού. Στο κείμενο αυτό, με το οποίο η Εκκλησία επιχείρησε να λύσει το «βουλγαρικό ζήτημα», **ο φυλετισμός (εθνικισμός) καταδικάζεται ως «καινή δόξα», «ξένος» προς την ορθόδοξη παράδοση και «νεωτερική λύμη».** Η Εκκλησία, όπως υποστηρίζεται, δεν μπορεί να γίνει ποτέ «εθνική», δηλαδή «φυλετική». Επιπλέον, έχει μεγάλη σημασία να αναφερθεί ότι τη συνοδική απόφαση του 1872 υπέγραψαν και πρώην Οικουμενικοί Πατριάρχες, αλλά και οι Πατριάρχες Αλεξανδρείας Σωφρόνιος και Αντιοχείας Ιερόθεος και ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Σωφρόνιος, δίνοντας στο κείμενο πανορθόδοξη διάσταση.

μα του Χριστιανισμού. Μπροστά σε κάθε εθνική και φυλετική διάκριση, οι ορθόδοξοι οφείλουμε να θυμόμαστε ότι «όλοι, είμαστε ένα μέσα στον Χριστό». Ένα, διότι είμαστε το σώμα του Χριστού, παρόν σε διάφορους τόπους, αλλά ποτέ διηρημένο. Όπως σημειώνει ο π. Γεώργιος Μεταλληνός: «Η Ορθόδοξη καθολικότητα είναι η μήτρα, στην οποία κυφορείται η υπερεθνικότητα. Ο μεγάλος ρωμηός πολιτικός του 19ου αιώνα, ο ληξουριώτης ριζοσπάστης Γεώργιος Τυνάλδος - Ιακωβάτος (1813-1882), συνήθιζε να λέγει: **«Είμεθα πρώτα Χριστιανοί (ορθόδοξοι) και μετά Έλληνες»**, αποκρούοντας το εθνικιστικό σύνθημα των Βενετσιάνων κατακτητών και του νησιού του: «semo prima Veneziani e poi Christiani». Το υπερεθνικό, όμως, στην Ορθοδοξία δεν αναιρεί το εθνικό. **Δεν είναι «ανεθνική» η ορθόδοξη πίστη. Δεν καταργεί το εθνικό στοιχείο, αλλά και δεν το αφήνει να λειτουργεί διασπαστικά.** Όπου και όταν είναι ακμαίο το ορθόδο-

⁵ Η ερμηνεία αυτού είναι «η εν τω αυτώ τόπω συγκρότησις ιδίων φυλετικών Εκκλησιών, πάντας μέν τους ομοφύλους αποδεχομένων, πάντας δε τους ετεροφύλους αποκλειουσών και υπό μόνον ομοφύλων ποιμένων διοικουμένων».

Το υπερεθνικό, όμως, στην Ορθοδοξία δεν αναιρεί το εθνικό. Δεν είναι «ανεθνική» η ορθόδοξη πίστη. Δεν καταργεί το εθνικό στοιχείο, αλλά και δεν το αφήνει να λειτουργεί διασπαστικά.

ξο φρόνημα, εκεί βιώνεται η οικουμενικότητα και ρωμαϊκή παναδελφότητα: όπου όμως επικρατεί η ενδοκοσμική προοπτική και εσχατολογία, εκεί καπσχύει η εθνικότητα ως φυλετισμός»⁶.

⁶ Πρωτοπρ. Γ. Μεταλληνού, «Έθνος-Εθνικισμός και Ορθόδοξο φρόνημα», <http://www.egolpion.com/5FB05C85.el.aspx>

Έτσι λοιπόν, η Εκκλησία - αρχιεπίσκοποι, επίσκοποι, ιερείς, μοναχοί, θεολόγοι και προπαντός, όμως, όλοι οι πιστοί- οφείλει να διαφυλάξει το πανανθρώπινο μήνυμα που ακτινοβολεί η χριστιανική διδασκαλία και να απομονώσει κοινωνικά και πολιτικά κάθε μορφή εθνοφυλετισμού. Έχουμε τη δυνατότητα αυτή.

Άλλωστε, τελικά, ο εθνοφυλετισμός υποσκάπτει και την Εκκλησία και το έθνος!

Επιμέλεια:

Κατερίνα Γιαννάκη
Τμημ. Χρηματοοικονομικής
και Στατιστικής
Παν/μίου Πειραιά

Διαβάστε:

Σε όποιον επιθυμεί να διαβάσει περισσότερα για το θέμα, η «Παρεμβολή» προτείνει το (διπλό) τεύχος (57:3-4, 2013) του θεολογικού περιοδικού *St Vladimir's Theological Quarterly*, που εκδίδεται από το Ορθόδοξο Θεολογικό Σεμινάριο του Αγίου Βλαδιμήρου (Νέα Υόρκη, Η.Π.Α.), αφιερωμένο στο Διεθνές Θεολογικό Συνέδριο «Εκκλησιολογία και Εθνικισμός στη Μεταμοντέρνα Εποχή».

Ενδεικτικές πηγές:

<http://www.tovima.gr>:

Πώς ο εθνικισμός υποσκάπτει και την Εκκλησία και το έθνος, του π. Βασιλείου Θερμού

Η καπνλεία του «εθνικισμού» από την άκρα Δεξιά, του Σωτήρη Χατζηγάκη

Η επιρροή της Χρυσής Αυγής, του Νίκου Μουζέλη

Οι ρίζες της Ακροδεξιάς, του Άρη Ραβανου

Το βαρύ τίμημα του φασισμού, της Χριστίνας Κουλούρη

Η άνοδος του νεοναζισμού στην Ελλάδα, του Θωμά Ψύρρα

<http://www.apostoliki-diakonia.gr> :

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, του Αρχιμ. Πλακίδα Deseille

<http://el.wikipedia.org/wiki/>:

Εθνικισμός, Φυλή, Έθνος, Εθνικοσοσιαλισμός, Παγανισμός

<http://enthemata.wordpress.com>

<http://itzikas.wordpress.com>

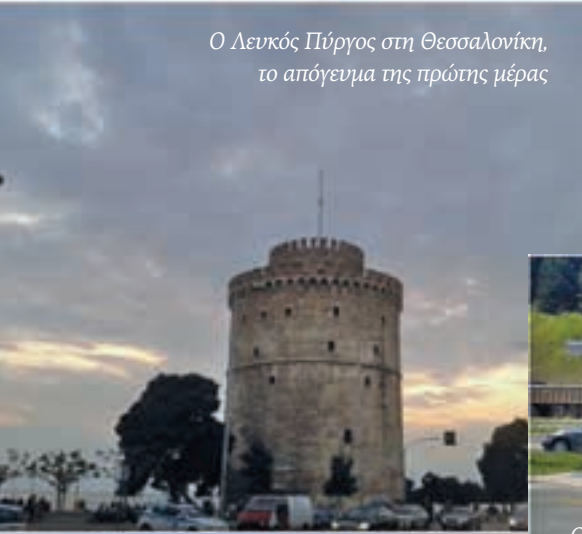
<http://www.alopsis.gr>

<http://www.oodegr.com>

<http://www.antibaro.gr>

Ταξιδεύοντας με τη ΧΦΕ στη Σερβία Σύντομο Οδοιπορικό

Ο Λευκός Πύργος στη Θεσσαλονίκη,
το απόγευμα της πρώτης μέρας

ρα συνειδητοποιήσαμε ότι ήταν **το φοιτητικό τμήμα της Χριστιανικής Στέγης Πατρών με το οποίο συνδιοργανώσαμε την εκδρομή** ήταν εμφανής στο πρωινό!

Οι προκλήσεις έδιναν και έπαιρναν!

αρκετή ώρα αναμονής στα σύνορα και μετά από και την όχι και τόσο ευγενική συμπεριφορά των συνοριοφυλάκων φθάσαμε στα σύνορα με τη Σερβία.

Όταν περάσαμε και τα σύνορα της Σερβίας, τότε αρχίσαμε να βλέπουμε το τοπίο γύρω μας να αλλάζει: Τα μεγάλα

και άγονα βουνά έδιναν σιγά-σιγά τη θέση τους σε μικρότερους πράσινους λόφους. Σε ένα από τα πρώτα χωριά που βρήκαμε μπροστά μας μπαίνοντας, είδαμε μια επιγραφή: «Ευχαριστούμε τον Ελληνικό λαό για τη βοήθειά του» που μας συγκίνησε. Αργότερα μάθαμε ότι **οι Σέρβοι πραγματικά νιώθουν τους Έλληνες πολύ κοντά τους, κάτι που και εμείς οι ίδιοι διαπιστώσαμε.**

Μετά από μια στάση για μεσημεριανό φαγητό που κάναμε σε ένα εστιατόριο, κοντά στο δρόμο, συνεχίσαμε τη πορεία μας, ώσπου το απόγευμα, μέσα σε μια καταπληκτική εξοχική τοποθεσία **συναντήσαμε τον π. Ερμόλαο, Ιερομόναχο που με τη διπλή γνώση Σερβικών και Ελληνικών, έγινε ο οδηγός μας.**

Όλα κύλισαν ομαλά μέχρι και το βράδυ που φτάσαμε στη μονή Στου-νενίτσας και τακτοποιηθήκαμε στα δωμάτιά μας.

Δευτέρα του Πάσχα:

Ξεκινήσαμε από το Καρύτση 14 στις 10 το πρωί, τα 18 μέλη της συντροφιάς της Αθήνας, με όρεξη, έτοιμοι για το άγνωστο! Βοηθήσαμε όλοι και αφού φορτώσαμε τα πράγματα, ξεκινήσαμε, «εξοπλισμένοι» με καλή διάθεση και όρεξη, τη διαδρομή μας προς τη Θεσσαλονίκη.

Μετά από κάποιες σύντομες στάσεις, πράγματι φτάσαμε στους Ξενώνες της Ιερατικής Σχολής «Διακονία», στα σύνορα Πυλαίας-Τούμπας. Το βράδυ επισκεφτήκαμε το κέντρο της πόλης, και θαυμάσαμε από κοντά το Λευκό Πύργο, τα πάρκα και τη πολύ οργανωμένη συγκοινωνία. Δεν παραλείψαμε βεβαίως να τιμήσουμε τη φημισμένη κουζίνα της συμπρωτεύουσας!

Τρίτη 22/4

Με κάποια δυσκολία στο ξύπνημα ξεκίνησε η δεύτερη ημέρα της εκδρομής... Η υπεροχή κάποιων άλλων ενοίκων των ξενώνων (που αργότε-

Αφού πέρασε η ώρα και πλέον φάγαμε όλοι, ετοιμαστήκαμε για το δεύτερο και καθ' αυτό τμήμα της εκδρομής. Πλέον στο πούλμαν είχαμε γίνει 35, και η ατμόσφαιρα ήταν πολύ ζωντανή. Αφού προμηθευτήκαμε τα απαραίτητα μπουκάλια με νερό (ήταν γνωστό ότι στη Σερβία και στα Σκόπια το νερό δεν είναι γε-νικά πόσιμο), προχωρήσαμε προς τα σύνορα, και μετά τους απαραίτητους ελέγχους, μπήκαμε στα Σκόπια.

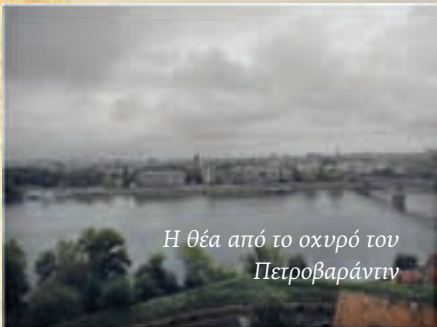
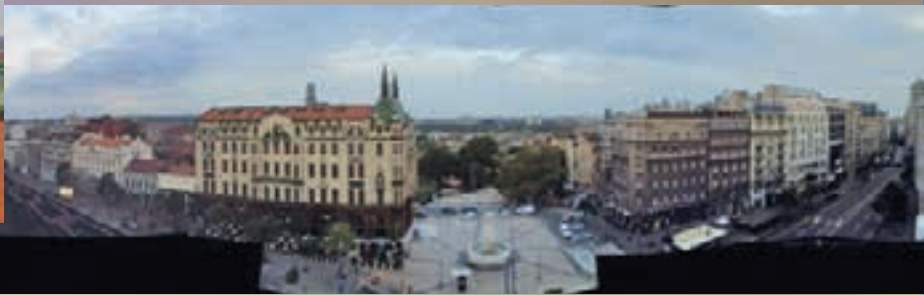
Εδώ αυτό που προξενούσε εντύπωση και προκάλεσε συζήτηση ήταν η ονομασία της χώρας. **Πολλές φορές παρατηρήσαμε ταμπέλες στους δρόμους που είχαν προ-κλητικό χαρακτήρα:** «Welcome to Macedonia, Alexander of Macedon Motorway, Alexander the Great Airport» και αισθανθήκαμε την ανάγκη να γίνει πραγματικά κάτι διαφορετικό, μια άλλη και πιο ουσιαστική προσέγγιση του ζητήματος σε εθνικό επίπεδο. Παρατηρώντας, λοιπόν, αρκετές προκλητικές πινακίδες με τον όρο «Μακεδονία», έπειτα από

Τετάρτη 23/4

Η τρίτη ημέρα μάς αποκάλυψε το μέρος στο οποίο μέναμε: **Ήταν κάτι που δεν το είχαμε ξαναδεί.** Ένας επιβλητικός ναός, με φόντο μια δασωμένη πλαγιά, ενώ γρασίδι

Η Γερά μονή Στουνιένιτσας από τους ξενώνες

Η θέα από το οχυρό του
Πετροβαράντιν

πλαισιώνει τα πέτρινα δρομάκια της μονής. Για λίγο θαυμάσαμε το τοπίο όμως, γιατί έπρεπε να ετοιμαστούμε γρήγορα για να συμμετάσχουμε στη Θ. Λειτουργία, η οποία ήταν ιδιαίτερος κατανυκτική. Μετά την ξενάγησή μας, ακολούθησε ένα σύντομο κέρασμα και το πρωινό. Έτσι, **αναχωρήσαμε από τη Στουτένιτσα με κατεύθυνση των Ι.Μ Ζίτσας** που είχαμε παρακάμψει τη προηγούμενη. Αφού προσκυνήσαμε στο μεγαλόπρεπο καθολικό, προχωρήσαμε προς την **Ι.Μ Κοβίλιε**, στην οποία είναι μοναχός ο π. Ερμόλαος. Για άλλη μια φορά μας κατέπληξε το όμορφο τοπίο του μοναστηριού και η ομορφιά του χώρου. Ξεχωριστό ήταν και εδώ το καθολικό του μοναστηριού, το οποίο είχε ένα τεράστιο, ξύλινο, αναγεννησιακής τεχνοτροπίας τέμπλο. Εκτός όμως από αυτό, **μπορέσαμε να δούμε από τα εργαστήρια της μονής το κηροποιείο και το ζυθοποιείο καθώς και την έκθεση**. Αρκετοί επισκεφτήκαμε την έκθεση και αγοράσαμε ρούμι παραγωγής του μοναστηριού, αλλά και εικόνες.

Αμέσως μετά, φτάσαμε στο ξενοδοχείο «Αετοί» (Orlovi) στο οποίο τακτοποιηθήκαμε και είχαμε το βραδινό μας. Αξέχαστος θα μας μείνει ο ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου Νικολάι, ο οποίος γέννησε συναισθήματα κάθε είδους στη συντροφιά μας!...

Πέμπτη 24/4

Την Πέμπτη, αφού πήραμε το πρωινό μας στο ξενοδοχείο, ξεκινήσαμε για την **Ι.Μ Νόβο Χόποβο, στην οποία προσκυνήσαμε το ιερό λείψανο του Αγίου Θεοδώρου του Τήρωνος**. Με την ευκαιρία επισκεφτήκαμε και την Ι.Μ Χόποβο, η οποία βρισκόταν μέσα σε πυκνό δάσος, το οποίο προσφερόταν για περίπατο. Δεν ήμασταν σε καμία περίπτωση έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε παρόμοιο θέαμα! Γύρω μας και πάνω μας, υπήρχε πυκνή βλάστηση. Η υγρασία ήταν αισθητά μεγάλη.

Μετά τη μονή Χόποβο, **είδαμε από κοντά το κάστρο του Πετροβαράντιν, βασισμένο σε σχέδια ενός μεγάλου Γάλλου μηχανικού, του Βωμπάν**. Μας έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση και η έκταση και η ποιότητα των οχυρωματικών έργων, που επέβλεπαν τη πόλη του Νόβι Σαντ.

Στη συνέχεια, είδαμε και από κοντά αυτό που φαινόταν από το κάστρο και μας έκανε εντύπωση ιδιαίτερα η καθαριότητά της πόλης, τα νεοκλασικά κτίρια και το πάρκο. Επιπλέον, είδαμε εντυπωσιακούς ναούς, ωραία εστιατόρια και βρήκαμε μέρη, στα οποία μπορούσαμε να καθήσουμε να μιλήσουμε.

Αφού μαζευτήκαμε μετά τον περίπατό μας στο σημείο συνάντησης, κατευθυνθήκαμε προς το κοντινό **μοναστήρι του Κας**, το οποίο στάθηκε

πολύ φιλόξενο. Η μοναχή Γερασίμη, η οποία ήταν στην Ελλάδα αρκετά χρόνια και μιλούσε ελληνικά, μας έδειξε τις εγκαταστάσεις του νεοσύστατου κοινοβίου και μας μίλησε για τις εργασίες που γίνονται για την αποπεράτωσή του. **Εντυπωσιαστήκαμε ιδιαίτερος από το εργαστήριο ψηφιδωτών που προορίζονται για τον ιερό ναό**. Ο τεχνίτης που δούλευε στα ψηφιδωτά, εργάστηκε για λίγο μπροστά μας και έτσι μπορέσαμε να δούμε με λεπτομέρεια τη δουλειά του.

Γυρίσαμε χωρίς κάποιο απρόοπτο στο ξενοδοχείο και είχαμε την ευκαιρία να κάνουμε ένα μικρό νυχτερινό περίπατο στη πόλη του Κοβίλ.

Παρασκευή 25/4

Το πρωινό της Παρασκευής μας βρήκε στον **μνημειακό ναό** του Βελιγραδίου, στον οποίο φτάσαμε μετά από μικρή διαδρομή, σε πλήρως πεδινό πλέον περιβάλλον. Θαυμάσαμε την μεγάλη του έκταση: **Είναι ο μεγαλύτερος σε χωρητικότητα ορθόδοξος ναός του κόσμου: μπορούν να χωρέσουν μέχρι και 10.000 άτομα όρθιοι!** Για αρκετή ώρα όλοι μας απλώς κοιτάζαμε σε όλο το ύψος και το εύρος του... τι και αν δεν είναι ακόμη αγιογραφημένος. Ψάλλαμε με όλη μας την καρδιά το Χριστός Ανέστη, και η χριστιανική μελωδία πλημμύρισε το ναό και τη

ψυχή μας.

Στη συνέχεια, κατεβήκαμε στη κρύπτη που είναι κάτω από το ναό, και που προορίζεται ως τόπος ταφής των πατριαρχών. Ήταν γεμάτη με λαμπερό φωτισμό και είχε μαρμάρινο δάπεδο. Αυτά σε συνδυασμό με τις νωπές τοιχογραφίες καθήλωναν τον επισκέπτη.

Στη συνέχεια, περιηγηθήκαμε στο κάστρο του Βελιγραδίου, στο οποίο **θαυμάσαμε το ρολόι του Ρήγα Φερραίου και την θέα στους ποταμούς Δούναβη και Σάβα**. Πολύ κοντά στην έξοδο του κάστρου ήταν το Πατριαρχείο, το οποίο επισκεφτήκαμε και συναντήσαμε από κοντά τον ίδιο τον Πατριάρχη. Αφού πήραμε την ευλογία του, και ένα μικρό κέρασμα, μπήκαμε στο ξενοδοχείο Κασίνα. Οι πιο τυχεροί είχαν δωμάτια που έβλεπαν στο κέντρο της πόλης.

Έπειτα, περπατήσαμε τη πόλη, μέχρι το Δούναβη. Άξια λόγου ήταν και εδώ **η ρυμοτομία και η καθαριότητα που υπήρχε στους δρόμους η οποία χαρακτήριζε γενικά, όλες τις πόλεις της Σερβίας**.

Από τον περίπατό μας επιστρέψαμε το βράδυ για το γεύμα και για ξεκούραση.

Σάββατο 26/4

Η τελευταία ημέρα της εκδρομής που περιελάμβανε στο πρόγραμμά της Σερβικό έδαφος είχε έγερση στις 6:20 το πρωί, διότι στις 7:00 είχαμε αναχώρηση από το Βελιγράδι. Βεβαί-

ως όλοι αναπληρώσαμε τις χαμένες ώρες στο πούλμαν και για το λόγο αυτό όταν **φτάσαμε στη γενέτειρα του Μ. Κωνσταντίνου τη Νις**, ήμασταν έτοιμοι για να δούμε την πόλη. Εδώ ο καθένας προσάρμοσε το πρόγραμμα ανάλογα με την επιθυμία του: Άλλοι επιδιώξαμε τη συναναστροφή, άλλοι να δούμε τη πόλη, ενώ άλλοι έκαναν μία βόλτα στο κάστρο, το οποίο προσφερόταν για περίπατο στους μεσαιωνικούς δρόμους του. Όταν επιστρέψαμε στο πούλμαν ήμασταν εφοδιασμένοι για τη διαδρομή, διότι δεν θα είχαμε την ευκαιρία του μεσημεριανού. Έτσι κύλισε ομαλά η επιστροφή μας στην Ελλάδα, η οποία έγινε δεκτή με ενθουσιασμό, καθώς και η επιστροφή στη Θεσσαλονίκη.

Κυριακή 27/4

Η Κυριακή μας άρχισε με εκκλησιασμό στον Ιερό Ναό του Αγ. Δημητρίου. Μετά την επιβλητική Θ.Λειτουργία, είχαμε τη δυνατότητα να προσκυνήσουμε το ιερό λείψανο του Αγίου. Από εκεί, οι περισσότεροι προχωρήσαμε να κεραστούμε σε μια καφετέρια, στην οποία ανταλλάξαμε κιόλας τηλεφώνια και στοιχεία. **Στο σημείο αυτό, Αθήνα και Πάτρα αποχαιρετίστηκαν**, διότι η Αθήνα επέστρεψε με το πούλμαν της εκδρομής, ενώ η Πάτρα με αυτοκίνητα, με τον ίδιο τρόπο δηλαδή που συναντήθηκαν στη Θεσσαλονίκη. Για τα παιδιά της Αθήνας, το πούλμαν προσέφερε μια τελευταία ευκαιρία

Ο μητροπολιτικός ναός του Βελιγραδίου

ψυχαγωγίας, καθώς και μια ευκαιρία για αυτοκριτική για την εκδρομή.

Άλλοι από εμάς κατέβηκαν στη Θεσσαλονίκη, άλλοι στη Λαμία, στο σταθμό Κατεχάκη, στο κτίριό μας, Καρύτση 14, στην Αγ. Παρασκευή. Ο παρονομαστής, όμως, ήταν κοινός, και θετικός, και αυτή η εκδρομή έδωσε σε όλους τη δυνατότητα να γνωρίσουμε καινούργια μέρη και πρόσωπα. Μία είναι η ευχή μας:

ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ!

Επιμέλεια:

Ανδρέας Τσαγκαρόπουλος
Φοιτ. Ηλεκτρολόγων
Μηχανικών & Μηχανικών
Υπολογιστών ΕΜΠ

Το κάστρο του Βελιγραδίου

Η Χ.Φ.Ε. πήγε στην Πόλη...

Το Ημερολόγιο της Προσκυνηματικής Εκδρομής των φοιτητριών της Χ.Φ.Ε. Αθηνών στην Κωνσταντινούπολη, τη Διακαινίστιμο εβδομάδα του Πάσχα 2014.

Τρίτη του Πάσχα, 22 Απριλίου 2014... έφτασε επιτέλους η μέρα της εκδρομής μας στην πανέμορφη Κωνσταντινούπολη! Την Βασιλεύουσα Πόλη των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων και των τόσων Αγίων της Ορθοδοξίας! Την πόλη των θρύλων, των αρωμάτων και των χρωμάτων, της θάλασσας και των αντιθέσεων που καταφέρνει να συστέγασει Ορθοδοξία και Μουσουλμανισμό, Δύση και Ανατολή.

Πρώτη στάση δεν μπορούσε παρά να είναι το Οικουμενικό Πατριαρχείο, στην πάλαι ποτέ επιφανή συνοικία του Φαναρίου, όπου μετά την ξενάγηση και προσκύνηση στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου, δεχτήκαμε την φιλοξενία, τις Αναστάσιμες ευχές και τις πατρικές ευλογίες της **Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου**. Συνεχίζουμε την ανάβασή μας στα σοκάκια του Φαναρίου και ανάμεσα στα άλλοτε πλούσια αρχοντικά των Ελλήνων, υψώνεται ξαφνικά μπροστά μας το μεγαλόπρεπο πορφυρό και περίτεχνο κτήριο της Μεγάλης του Γένους Σχολής, που παρά τους λιγοστούς πλέον Ρωμιούς Ορθόδοξους («Ρουμ Ορτοντόξ») μαθητές της

διατηρεί άσβεστη την μακραίωνη ιστορία των 500 χρόνων της!

Κατηφορίζουμε προς την «παράλια» και σιγοτραγουδώντας για τον Βόσπορο επιβιβάζομαστε στο κρουαζιερόπλοιο! Βυζαντινά θαλάσσια τείχη, Κάστρο της Ρούμελης (Ρούμελη Χισάρ), Πύργος του Γαλατά, ξύλινες παραθαλάσσιες επαύλεις («γιαλιά»), ανάκτορο Ντολμά Μπαχτσέ, Σιδηροδρομικός Σταθμός της Πόλης, είναι κάποια από τα αμέτρητα αξιοθέατα που προλάβουμε να απαθανάτισουμε λίγο πριν ο ήλιος δύσει δίνοντας το έναυσμα για τον νυχτερινό περίπατό μας στον πιο πολυσύχναστο εμπορικό δρόμο της Πόλης: την Istiklal Caddesi, με τα υπέροχα ζαχαροπλαστεία και τα παραδοσιακά «κεμπαπ-τζιδικα». Κάπου

στη μέση του δρόμου το χαρακτηριστικό παραδοσιακό κόκκινο τραμ προσπαθεί να βρει διέξοδο μέσα από την κοσμοσυρροή για να συνεχίσει τη διαδρομή του προς την πλατεία Ταξίμ!

Τετάρτη πρωί-πρωί ξεκινάμε με ανυπομονησία και σε λίγο αντικρίζουμε μπροστά μας την... **Αγία Σοφία**. Δεν χρειάζονται συστάσεις. **Το βλέμμα μας χάνεται στο μεγαλοπρεπές οικοδόμημα με το ζεστό κόκκινο χρώμα των τοίχων, τις περίτεχνες αψίδες και τους κίονες. Μπαίνουμε στον Ναό και με τη σκέψη μας ήδη να έχει μεταφερθεί στις ένδοξες εποχές του Βυζαντίου, μάς κόβεται η ανάσα από τον θεόρατο**

τρούλο που δίνει την εντύπωση ότι βρίσκεται μετέωρος μεταξύ ουρανού και γης. Ενώ αναζητούμε «την πύλη του μαρμαρωμένου Βασιλιά» ανεβαίνουμε στο Γυναικωνίτη και στεκόμαστε στο σημείο, όπου η βασίλισσα Θεοδώρα παρακολουθούσε τη Θεία Λειτουργία. Μας εντυπωσιάζουν τα χρυσοποίκιλτα ψηφιδωτά της Πλατυτέρας, της Δέσπης και των Αυτοκρατόρων που δέονται μπροστά στην Παναγία.

Κατευθυνόμενες πλέον προς την έξοδο συνεχίζουμε την ξενάγηση στην πλατεία Σουλτάν Αχμέτ με τους «μπαχτσέδες» και τα συντριβάνια, το Μπλε Τζαμί και λίγο πιο κάτω το ανάκτορο των σουλτάνων Τοπ Καπί. Η βόλτα συνεχίζεται

οδικώς παράλληλα με τα χερσαία Θεοδοσιανά τείχη, για να πούμε το Αγίασμα στην **Μονή Ζωοδόχου Πηγής Βαλουκλή**, να προσκυνήσουμε τους τάφους των Πατριαρχών και ευεργετών του Πατριαρχείου, να θυμηθούμε ότι «νίψον ανομήματα μη μόναν όψιν». Εκεί είχαμε την ευλογία να συναντήσουμε τον σεβ. Μητροπολίτη Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνα, μαθητή του αείμνηστου Τσιριντάνη. Στη συνέχεια, πορευθήκαμε στο Γηροκομείο του Ρωμαϊκού Νοσοκομείου Βαλουκλή. Τα χέρια των γερόντων ορθάνοιχτα για να μας αγκαλιάσουν, τα αυτιά τους διψασμένα να ακούσουν το «Χριστός Ανέστη», τα χείλη τους να αγωνιούν για να προλάβουν να μας

εξιστορήσουν με κάθε λεπτομέρεια όλα τα περιστατικά της ζωής τους! Τα μάτια όλων μας συγκινημένα και ο νους μας να προσεύχεται για αυτούς τους εναπομείναντες αφανείς ήρωες της Πόλης.

Η Πέμπτη, τρίτη μέρα της εκδρομής μας, ήταν αφιερωμένη στα Πριγκιπόνησα, ένα σύμπλεγμα δέκα νησιών στη θάλασσα του Μαρμαρά, νότια της Κωνσταντινούπολης. Τα νησιά αυτά αποτέλεσαν τόπο εξορίας αυτοκρατόρων, πριγκίπων και άλλων σημαντικών προσωπικοτήτων. Πρώτη μας στάση η

Χάλκη, η οποία οφείλει το όνομά της στα μεταλλεία χαλκού που υπήρχαν στο νησί κατά την αρχαιότητα. Στο χώρο της της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης ξεναγηθήκαμε στους κήπους της, που διαμορφώνονται από έναν παλιό χφίτη, τον κ. Νικόλαο Θυμάκη και αφού προσκυνήσαμε στο ναό της Μονής της Αγίας Τριάδας, είχαμε την τιμή να συναντήσουμε τον **Μητροπολίτη Προύσης κ.κ. Ελπιδοφόρο**, ο οποίος μας εξήγησε την επιβεβλημένη ανάγκη να ξανανοίξει άμεσα η σχολή. Αποχαιρετώντας τη Χάλκη, πήραμε το καράβι για το επόμενο νησί, την Πρίγκηπο,

το μεγαλύτερο από τα νησιά του συμπλέγματος. Στην Πρίγκηπο είχαμε την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουμε τα ιππήλατα αμαξάκια (παϊτόνια) για να διασχίσουμε το νησί και από το σημείο που μας άφησαν να ανηφορίσουμε για τον Άγιο Γέωργιο τον Κουδουνά. Η θέα που αντικρίσαμε μας αποζημίωσε για τον κόπο που κάναμε να κατακτήσουμε την κορυφή. Κατηφορίζοντας προς το λιμάνι, συνεχίσαμε τη βόλτα μας στην προκυμαία του νησιού. Η επιστροφή με το καραβάκι στην Κωνσταντινούπολη ήταν γεμάτη κέφι & τραγούδι, καθώς δεν σταματήσαμε λεπτό να

τραγουδάμε στην πρύμνη του καραβιού, δίνοντας την εντύπωση στους Έλληνες συνταξιδιώτες πως ήμασταν από κάποιο μουσικό σχολείο! Η μέρα μας έκλεισε με βραδινή ξενάγηση στα μνημεία: στην Αγία Σοφία, στο Μπλε Τζαμί, στον ιππόδρομο, το Γενί Τζαμί και άλλα.

Η Παρασκευή της Ζωοδόχου Πηγής ξεκίνησε με εκκλησιασμό στον Άγιο Γεώργιο στο Φανάρι. Έπειτα, επισκεφτήκαμε τη Μονή της Χώρας και θαυμάσαμε τα περίτεχνα και συνάμα τόσο ξεχωριστά ψηφιδωτά της. Επόμενη στάση αποτέλεσε ο ναός της Παναγίας των Βλαχερνών, εκεί όπου το 626 μ.Χ. οι Βυζαντινοί με πρωτοστάτη τον Πατριάρχη Σέργιο έψαλαν τον «Ακάθιστο Ύμνο» στην Παναγία, αποδίδοντας τα νικητήρια και την ευγνωμοσύνη τους «Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ», η οποία με θαυμαστό τρόπο έλυσε την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Αβάρους και Πέρσες. Στη συνέχεια, πήγαμε στο Γενικό Προξενείο της Ελλάδας και αργότερα, στο Ζωγράφειο Λύκειο, όπου απολαύσαμε την αβραμιαία πολιτική φιλοξενία. Ο διευθυντής κ. Δερμετζόγλου μας καλωσόρισε και μας μίλησε όχι για τα προβλήματα της ελληνικής μειονότητας, αλλά για την ίδια την μειονότητα, η οποία όπως χαρακτηριστικά είπε: «*Πάντα υπάρχει και διατηρείται ζωντανή, αλλά είναι η πρώτη που επηρεάζεται από τις εκάστοτε πολιτικές διακυμάνσεις στα πολιτικά πράγματα των δύο χωρών*». Στο τέλος της μέρας δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε να πάμε στην κλειστή αγορά για τα ψώνια μας. Το Καπαλί

Τσαρσί (Karali Carsi= σκεπαστό παζάρι) είναι από τις μεγαλύτερες κλειστές αγορές του κόσμου, καθώς περιλαμβάνει περισσότερα από 3.000 καταστήματα.

Σημερώνει Σάββατο και δυστυχώς η εκδρομή μας φτάνει στο τέλος της... Αποχαιρετούμε την Κωνσταντινούπολη γεμάτες από εικόνες και βιώματα με τους Έλληνες της ομογένειας. Οι ομορφιές της Βασιλεύουσας μας έχουν θαμπώσει. Όσο πλησιάζουμε στα σύνορα, τόσο εντονότερα νιώθουμε ότι ένα κομμάτι του εαυτού μας έχει μείνει πίσω στην Πόλη. Η εκδρομή μας τελειώνει με μια βόλτα στην πόλη της Αλεξανδρούπολης, από όπου επιστρέφουμε αεροπορικώς στην Αθήνα. Η σκέψη μας, όμως, πλανιέται «*στον Βοσπόρο τα αγιονέρια, κάτω από την Αγία Σοφία*» και δίνουμε την υπόσχεση ότι θα επιστρέψουμε σύντομα στην Πόλη των Πόλεων, (αφού κατά την παράδοση: «*Πάλι με χρόνια με καιρούς, πάλι δικά μας θα 'ναι*»). Ας δοξάσουμε τον Θεό που

μας αξίωσε να πραγματοποιήσουμε αυτή την προσκυνηματική εκδρομή και ψάλλοντας τους αναστάσιμους ύμνους με τους Έλληνες της Κωνσταντινούπολης να μεταφέρουμε χαρά και προσδοκία σ' αυτούς που μέσα στην μουσουλμανική τουρκική κοινωνία φυλάνε Θερμοπύλες για την Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό.

Επιμέλεια:

Πινελόπη Τερζάκη
Φοιτ. Οδοντιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.

Στέλλα Τσίγκου
Φοιτ. Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.

Nous excitons la curiosité du public

«Έρεθίζουμε την περιέργεια του κοινού». Αυτή ήταν η απάντηση του Έτερου Μεγαλέξαντρου στον Παῦλο Νιρβάνα που ήθελε να τον φωτογραφίσει με την Kodak της εποχής.

Κάποτε χαμογελοῦσα ἕως καὶ εἰρωνευόμουν τὶς γιαγιάδες μου (Θεὸς σχωρέσ' τες), ποὺ γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν γνώμη τους ἔναντι τοῦ παπποῦ, τῆς κόρης, τῆς συννυφάδας, τῆς ἀδερφῆς, τῆς ξαδέρφης κ.ο.κ. ἐπικαλοῦνταν τὴν μεγάλην αὐθεντία «ἀφοῦ τὸ εἶπε καὶ ἡ τελεόραση»! Πραγματικὰ νοσταλγῶ αὐτὰ τὰ λίγα χρόνια πρὶν, γιὰτὶ τώρα μὲ τὸ google γεμίσαμε αὐθεντίες. Λόγιοι καὶ ἄλλοι προσπαθοῦν νὰ πείσουν, νὰ ἀλλάξουν τὸν κόσμον, χάριν τοῦ πολιτικὰ ὀρθοῦ ἢ ἄλλως τοῦ «politically correct». Φλύαροι, ἀφοῦ πέρασαν τὰ χρόνια καὶ δὲν τοὺς παίρνει πλέον νὰ καθρεπτίζονται, προσκυνοῦν αὐτάρεσκα τὰ γράμματά τους. Ἀλλά, ἄλλο πράγμα τὰ λόγια καὶ ἄλλο ὁ Λόγος, ἄλλο πράγμα ἡ πίστη καὶ ἄλλο ἡ ἀρθρογραφία ἢ ὁ σχολιασμός, μᾶλλον, κατὰ τὴν φράση τοῦ νέου ποιητῆ «ὅμως τὸ Φῶς εἶναι ἄλλο πράγμα ἀπὸ τὴν τηλεοπτικὴ ὑποβολή».

Περὶστατικὸ πρῶτο. Εἶναι γνωστὴ ἡ ἥττα τοῦ πολιτικαλλο κορέκτ ἄλλης ἐποχῆς, Μενέλαου Λουντέμη στὸ νὰ πείσει ἕναν караγκιοζοπαίκτη νὰ βγάλει τὸν

Σταυρὸ ἀπὸ τὸ δόρυ, ἀπὸ τὴ φιγούρα τοῦ Μεγαλέξανδρου. Ἀπαντᾷ ὁ Γιαραμούκνης τοῦ Λουντέμη· -Ἄκου! Νὰ πῆς τὰ χαιρετίσματα σ' αὐτοὺς τοὺς ψαλιδόκωλους, ὅτι δὲν ξέρουν τί τοὺς γίνεται! Ἐγὼ ὁ Γιαραμούκνης πῆς τους, τοὺς λέω αὐτό! Τέλεψα. [...] Ἐγὼ θὰ κοτσάρω τὸν Σταυρὸ στὸ δορατό του κι' ὅποιος θέλει ἄς θυμώσει!

Περὶστατικὸ δεῦτερο. "Nous excitons la curiosité du public" "Έρεθίζουμε τὴν περιέργεια τοῦ κοινού". Αυτὴ ἦταν ἡ ἀπάντηση τοῦ ἔτερου Μεγαλέξαντρου στὸν Παῦλο Νιρβάνα ποὺ ἤθελε νὰ τὸν φωτογραφίσει μὲ τὴν κόδακ τῆς ἐποχῆς. Ποιοῦ κοινού, ἐνὸς κοιμισμένου γκαρσονιού, ἐνὸς γεροντάκου ποὺ λιαζότανε καὶ δυὸ λουστράκων ποὺ παίζανε παράμερα. Τελικῶς ἡ φιλία νίκησε τὸ ζορμπαλίκι καὶ ὁ Παπαδιαμάντης μὲ σκυμμένα μάτια [Κύριος σώσει κύφοντα ὀφθαλμοῖς (Ιῶβ, κβ', 29)] φωτογραφήθηκε.

Περὶστατικὸ τρίτο. Στὸ περίφημο «ρεβεγιόν» τοῦ Μεγάλου Σαββάτου πρὸς Κυριακὴ τοῦ Πᾶσχα, δὲν ἀκοῦμε γιὰ κανέναν Χριστὸ νὰ περιίπταται πάνω τῶν μαρμάρων, οὔτε γιὰ καμιά ἔκρηξη ἢ κάποιο

μπάμ. Στὴν εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀκοῦμε οὐκ ἔστιν ὧδε... τὸ κενὸ μνημεῖο εἶναι τὸ σημαντικὸ τῆς ἱστορίας. Αὐτὸ ποὺ μᾶλλον ἀκοῦμε ἀπὸ τὰ ἀναστάσιμα τροπάρια εἶναι τὸ ἀνέστης ἐκ τοῦ τάφου ὡς ἐκ παστάδος προελθὼν, ὁ Χριστὸς σηκώθηκε ὡς ἀπὸ νυφικὴ κλίνη. Ποῦ ὁ θόρυβος λοιπὸν;

Τί εὐκοπώτερον λοιπὸν; Νὰ ἀσχολεῖσαι περὶ τὸ ἔργον τὸ λεγόμενον περίεργο, νὰ ἐρεθίζεις τὴν περιέργεια, ὥστε νὰ βουίζουν στὰ αὐτιά σου οἱ λογισμοί, παρὰ νὰ ἀσχολεῖσαι μὲ τὸ ἔργο, δηλαδὴ πῶς ὁ θάνατος καταργεῖται μὲ θάνατο. Ὅλο λοιπὸν τὸ παιχνίδι τῶν ἐντυπώσεων καὶ τῆς φαντασμαγορίας καταργεῖται τῇ Ἀναστάσει Αὐτοῦ. Ἄλλωστε τὰ τελευταῖα χρόνια τὸ τραγουδᾷ κι ὁ Θανάσης Παπακωνσταντίνου «κι ἐκεῖ στῆς γῆς τὶς μυρωδιές/στὴν παιχνιδιάρη σήψη/ὁ Ἐρωτας τὸ θάνατο μπόρεσε νὰ νικήσει».

Α.Χ. Β.Α.Χ.

Ἀνάστη Χριστός, Βεβαίως Ἀνάστη Χριστός

Επιμέλεια:

Μπ. Νᾶ.Σ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ: «Η ΕΣΧΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Η ΧΦΕ μέσα στα πλαίσια του τομέα καταρτισμού και λατρευτικών εκδηλώσεων οργάνωσε για το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 σειρά σεμιναρίων με θέμα «**Η Εσχατολογία της Εκκλησίας**» και εισηγητή το **θεολόγο κ. Ιωάννη Αγγελόπουλο**. Το θεολογικό σεμινάριο πραγματοποιήθηκε από το Νοέμβριο έως και τον Απρίλιο σε έξι θεματικές υποενότητες.

Η εσχατολογία ως όρος και κεφαλαιώδους σημασίας προοπτική για την εξέλιξη της θεολογικής επιστήμης σε παγκόσμιο επίπεδο δεν έχει παρά ενός μόνο αιώνα ιστορία. Αν στη Δύση η εσχατολογία δεν αποτέλεσε παρά το τελευταίο κεφάλαιο της δογματικής διδασκαλίας της Εκκλησίας, στη λειτουργική πράξη της Ανατολής ήταν το σημείο έναρξης και ο δείκτης πορείας της ζωής της Εκκλησίας.

Σύμφωνα με τη διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας, **η παρούσα ζωή είναι ο δρόμος που οδηγεί στην αιωνιότητα:**

«η αγωνιζομένη Εκκλησία» που μετασχηματίζεται σε «θριαμβεύουσα Εκκλησία». Η εσχατολογία της Ορθοδοξίας δεν αφαιρεί την αξία της παρούσας ζωής, αλλά η αντίληψή της λαμβάνει μια νέα, ανώτερη αιτιολόγηση.

Ο θάνατος, η μερική κρίση και η μέση κατάσταση των ψυχών (10/11/2013)

Θάνατος είναι ο προσωρινός χωρισμός της ψυχής από το σώμα. Είναι παρέμβλητος στη φύση γιατί είναι καρπός της αμαρτίας του ανθρώπου και της απομάκρυνσής του από το Θεό. Ο Χριστός με τα Πάθη, το Σταυρό και την Ανάστασή Του κατήργησε οντολογικά το θάνατο και έδωσε τη δυνατότητα στον άνθρωπο να τον υπερβεί ζώντας μέσα στην Εκκλησία. Υπάρχει πνευματικός, σωματικός και αιώνιος θάνατος. Πνευματικός είναι η άρση της Χάριτος του Θεού από την ψυχή και σωματικός είναι ο χωρισμός της ψυχής από το σώμα, ενώ αιώνιος

θάνατος είναι η ατελείωτη ύπαρξη της ψυχής μακριά από τη βασιλεία του Θεού. Βαρύνουσα σημασία για την πνευματική ζωή των ανθρώπων έχει η μνήμη του θανάτου. Κατά τους Τρεις Ιεράρχες δεν αποτελεί αρνητική, αλλά θετική ενέργεια, που οδηγεί τον άνθρωπο σε εγρήγορση και σωφρονισμό. Έχει μεγάλη αφυπνιστική δύναμη, δείχνει το μάταιο των περισσότερων εγκοσμιών επιδιώξεων του ανθρώπου και βοηθάει αποφασιστικά στον αγώνα κατά του πειρασμού και της αμαρτίας αξιολογώντας τα πράγματα του παρόντος και αξιοποιώντας τα ιεραρχικά με κριτήρια αιωνιότητας.

Όσον αφορά τη μερική κρίση, ο κ. Αγγελόπουλος αναφέρθηκε στη διαδρομή της ψυχής μετά το θάνατο, στον τελωνισμό των ψυχών, στην πρόγνωση και τη μέση κατάσταση τους καθώς και στο αμετάβλητο της κατάστασης αυτής, τονίζοντας ότι «μετά δὲ θάνατον οὐκέτι τροπή, οὐκέτι μετάνοια...». Στη συνέχεια επισήμανε τη μεγάλη σπουδαιότητα των μνημοσύνων για την ανάπαυση των ψυχών, χαρακτηριστικά δε είπε ότι με τις προσευχές και τις δεήσεις υπέρ «μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν» υποβάλλουμε αίτηση χάριτος για τους κεκοιμημένους μας αδελφούς στον δίκαιο Κριτὴ με δεδομένη την πίστη της Εκκλησίας ότι ο θάνατος δεν αίρει τη σχέση ανάμεσα στο στρατευόμενο και το θριαμβεύον τμήμα της. Εν κατακλείδι τόνισε ότι **η στάση απέναντι στο θάνατο αποτελεί ποιοτικό κριτήριο πίστης και αυθεντικότητας του Χριστιανού.**

Το τέλος του κόσμου και ο αντίχριστος (8/12/2013)

«Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἐστί, καὶ καθὼς ἤκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντί-

χριστοί πολλοί γεγονόσιν· ὅθεν γινώσκουμεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν.» (Α' Ιω. 2:18) «Ὁμως ἰδιοτρόπως καὶ ἐξαιρέως ἀντίχριστος λέγεται ὁ ἐπὶ τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ἐρχόμενος». Με τις παραπάνω θεολογικές περικοπές ὁ εισηγητής προσδιόρισε τὴν ἔλευση καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀντιχρίστου. Ὁ ἀντίχριστος θὰ εἶναι ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος θὰ δρᾷ ὡς πλήρης ενεργούμενο τοῦ διαβόλου καὶ σε πλήρη ἐναντίωση με τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὄντας πολιτικό πρόσωπο καὶ ἐν τέλει παγκόσμιος κυβερνήτης. Ἡ ἐξουσία του, με βασικό ὄπλο τὴν παραπλάνηση θὰ σημάνει τὴ σταδιακὴ ἐπικράτηση τοῦ κακοῦ σε ὁλόκληρη τὸν Κόσμο με σκοπὸ τὴν πλήρη ὑποταγὴ τῶν ἀνθρώπων. Τα μέσα τῆς ἐπιβολῆς του θὰ εἶναι τὸ χάραγμα με τὸν ἀριθμὸ 666 που ὑποδηλώνει τὸ ὄνομά του, καθὼς καὶ ὁ ἀπηνής διωγμὸς τῶν πιστῶν: «ἵνα μὴ τις δύνῃται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ» (Ἀποκ. 13:17). Ἡ κυριαρχία του θὰ διαρκέσει τρεισήμιαι ἐτὶ καὶ στο διάστημα αὐτὸ θὰ ἐμφανιστοῦν καὶ θὰ μαρτυρήσουν οἱ προφῆτες Ἠλίας καὶ Εὐῶχ. Στα Ἱερὰ Εὐαγγέλια καὶ στὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου ἀποτυπώνονται συγκλονιστικές περιγραφές καὶ συμβολικὲς εἰκόνες τῆς συντέλειας τοῦ κόσμου, ὁμῶς ἡ τελικὴ νίκη θὰ εἶναι τοῦ Χριστοῦ· «ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται». Ὁ κ. Ἀγγελόπουλος κατέληξε ὅτι μέσα στα πλαίσια τῆς αὐξανόμενης ἀμαρτίας, **ἡ πίστις καὶ ἡ πνευματικὴ θωράκιση ἀποτελοῦν τὰ μοναδικὰ ἐφόδια ἀπέναντι στὴν ἐσχάτη ὥρα.**

Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν (19/1/2014)

Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἀποτελεῖ ἓνα μεγάλο καὶ ἰσως τὸ σημαντικότερο κεφάλαιο τῆς Εσχατολογίας τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ κεντρικὸ θέμα τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος. Συνδέεται ἀρρηκτὰ με τὴ Δευτέρα Παρουσία, τὴν τελικὴ κρίση καὶ τὴν αἰώνιο ζωὴ. Ὁ κ.

Ἀγγελόπουλος ἀναφέρθηκε ἀρχικὰ στὴν ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ὡς βασικό δόγμα πίστεως: «*Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν*», ὅπως ἐπίσης καὶ στὴν ἀνάστασις ὡς τὴν κατάρνηση τοῦ σωματικοῦ θανάτου, χρησιμοποιώντας τὴν ἀντίστοιχη πάντα ἀγιογραφικὴ τεκμηρίωση. Τονίστηκε ἰδιαίτερα ἡ διαφορὰ τῆς ἀνάστασης ἀπὸ τὴ μετενσάρκωση, ἀλλὰ καὶ ὁ σεβασμὸς τοῦ σκηνώματος που ἐπιβάλλει τὴν ταφή καὶ ὀχι τὴν καύση. Κύριο σημεῖο τῆς εἰσήγησης ἀποτελέσσε ὁ λόγος περὶ Ἀνάστασεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς θεμέλιο τῆς κοινῆς ἀνάστασης τῶν ἀνθρώπων, ἄλλων «*εἰς ἀνάστασιν ζωῆς*» καὶ ἄλλων «*εἰς ἀνάστασιν κρίσεως*» (Ιω. 5:29), με ἀναφορὰ ἐπίσης στὴν ἀνάστασις τῆς βούλησης κάθε ἀνθρώπου που συντελεῖται στὴν ἐπίγεια ζωὴ μέσω τῆς μετάνοιας. Προδρομικὰ στοιχεῖα τῆς κοινῆς ἀνάστασης εἶναι τὰ λείψανα τῶν ἁγίων που προαναγγέλλουν τὴν ἀφθαρτοποίηση τῆς κτίσεως. Τὸ ἀδιαμφισβήτητο γεγονός τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ θεμελιώνει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ὁρθόδοξη πίστιν ἀφοῦ «*εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαίᾳ ἡ πίστις ὑμῶν*» (Α' Κορ. 15:17), ὅπλισε με τόλμη καὶ θάρρος τοὺς μάρτυρες καὶ μετέτρεψε τὸ θάνατο σε ὕπνο. Τελευταῖο σημεῖο τῆς εἰσήγησης, ἡ κατάσταση τῶν ἀναστημένων σωμάτων τα ὁποῖα θὰ εἶναι ἀφθαρτοποιημένα καὶ ἐξαῦλωμένα, ὅπως ἀκριβῶς ἦταν καὶ τὸ σῶμα τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ καὶ ἀπαλλαγμέ-

να ἀπὸ τὴς ἀνάγκες τοῦ σημερινοῦ, φθαρτοῦ σώματος. Τα νέα, μεταμορφωμένα καὶ ἀναστημένα σώματα θὰ ἀποτυπώνουν θὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ψυχῆς καὶ θὰ γεύονται μαζί με αὐτὴ τὴ μέλλουσα μακαριότητα στὸν παράδεισο, ἢ τὴν οδὴν τῆς αἰώνιας κόλασης. Ὁ εισηγητὴς κατέληξε πὼς **ἀπαραίτητος εἶναι ὁ ἀγὼνας γιὰ τὴν πρώτη ἀνάστασις, αὐτὴ τῆς ἀνθρώπινης βούλησης με τὴ μετάνοια-μεταστροφή καὶ κατὰ Χριστὸν ζωὴ.**

Ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Τελικὴ Κρίση (16/2/2014)

Ἡ Δευτέρα Παρουσία σηματοδοτεῖ τὴν ἔλευση τοῦ Κυρίου ὁ ὁποῖος «*ἐρχόμενος μετὰ δόξης*» ὡς βασιλιάς θὰ κρίνει ζῶντες καὶ νεκρούς. Εἶναι ἀδύνατο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη γραφίδα νὰ συλλάβει τὸ μέγεθος τῆς κοσμογονίας που θὰ ἐπισυμβεῖ. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος γράφει χαρακτηριστικὰ: «*Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ· 32 καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη*» (Ματθ. 25: 31-32). Ὁ χρόνος τῆς Δευτέρας Παρουσίας εἶναι ἀγνώστος στους ἀνθρώπους· παρά τὴ χιλιαστικὴ δοξασία που προέκυψε ἀπὸ παρερμηνεία τῆς Ἀποκάλυψης· καὶ γι' αὐτὸ ἀπαιτεῖται ἀδιάκοπη πνευματικὴ ἐγρήγορη. Προδρομι-

κά σημεία της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού αποτελούν η κήρυξη του Ευαγγελίου σε όλα τα έθνη, η επιστροφή του ιουδαϊκού έθνους στο Χριστό, η αποστασία, η ανομία και η έλευση του Αντιχρίστου και η αύξηση του ηθικού και φυσικού κακού. Θα ακολουθήσει η ανάσταση των νεκρών και η μεταμόρφωση των ζώντων. Η τελική κρίση που θα γίνει ενώπιον ανθρώπων και αγγέλων θα είναι δίκαιη και αμετάκλητη, θα σημαίνει τη φανέρωση πάντων των κρυπτών, θα είναι κρίση έργων, προθέσεων, σκέψεων και λόγων. Ο Κύριος «ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ» (Ρωμ. 2: 6). Ο κ. Αγγελόπουλος περαίωσε την παρουσίαση του θέματος με την κατακλείδα ότι **η αυθεντική μετάνοια και η ορθή εξομολόγηση θα σώσει τον άνθρωπο από τη μέλλουσα καταστροφή.**

Η Κόλαση (16/3/2014)

Τι είναι κόλαση; Ο ίδιος ο Κύριος μίλησε γι αυτήν και την ονόμασε «κάμινον τοῦ πυρός», όπου «ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων». Δεν εννοεῖ βέβαια ότι ο τόπος της διαμονής των κολασμένων κατά την αιωνιότητα θα είναι ένα καμίνι φωτιάς. Με την τρομερή όμως αυτή εικόνα θέλει να μας βοηθήσει να αντιληφθούμε κάπως το μέγεθος της οδύνης και των βασάνων τα οποία θα προκαλούν οι φοβερές ποινές της κολάσεως. Ο Ευαγγελιστής Μάρκος διασώζει στο Ευαγγέλιό του την εξής ρήση του Κυρίου αναφορικά με την κόλαση: «πῦρ τὸ ἄσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται» (θ' 44,46,48). Συστατική ουσία της κόλασης είναι η απομάκρυνση του ανθρώπου από το Θεό και τρομερές της συνέπειες μη δυνατότητα μέθεξης με το Θεό και η ακοινωνησία με τους ανθρώπους. Με βάση την πνευματική κατάσταση του ανθρώπου υπάρχουν βαθμίδες και στην κατάσταση της κόλασης. Στο σημείο αυτό ο εισηγητής έθεσε το ουσιαστικό ερώτημα αν η άπειρη αγαθότητα του Θεού συμβιβάζεται με

την πραγματικότητα της κόλασης και τόνισε πως η ύπαρξή της δεν αναιρεί την ατελείωτη αγάπη του Θεού προς τον άνθρωπο, είναι όμως αποτέλεσμα της ελεύθερης επιλογής του ανθρώπου να μην ακολουθήσει το θέλημα Του και της μη μετοχής του στη θεία αγάπη. Με δεδομένο ότι και στην επίγεια τάξη των πραγμάτων υπάρχει κολασμός της παραβατικής συμπεριφοράς, η αιώνια κόλαση συνιστά ανταπόδοση και αντίδοση των επιγείων βιωμάτων. Επιπρόσθετα αναφέρθηκε πως η αιωνιότητα της κόλασης στην Ορθόδοξη θεολογία έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την κακοδοξία των Λατίνων για το Καθατήριο πύρ και την ωριγένεια κατάσταση των πάντων. Στον επίλογο, ο εισηγητής υπογράμμισε ότι **η μετάνοια και η αρετή αποτελούν μαζί με τις πρεσβείες των Αγίων της Εκκλησίας μας τα ασφαλέστερα εκέγγυα για την αποφυγή της κόλασης.**

Ο Παράδεισος, η ανακαίνιση, συντέλεια της κτίσεως (6-4-2014)

Τα σημεία που αναπτύχθηκαν στην έκτη εισήγηση του φετινού θεολογικού σεμιναρίου αναφέρονται στα τελευταία κεφάλαια της Εσχατολογίας της Εκκλησίας, στον Παράδεισο και τη συντέλεια της κτίσεως. Ο Παράδεισος που συνιστά την αιώνιο ζωή μέσα στη βασιλεία του Θεού, θα είναι -όπως και η κόλαση- κατάσταση, τρόπος και όχι τόπος, η δόξα και η μακαριότητα των αγίων και η μέθεξη με το Θεό. Θα υπάρχουν βαθμίδες δεδοξασμένων αγίων, αφού «ἀστήρ γὰρ ἀστέρως διαφέρει ἐν δόξῃ» (Α' Κορ. 15: 41). Στα Ιερά Ευαγγέλια αποτυπώνονται με ενάργεια και με συμβολικές εικόνες οι περιγραφές του τέλους: «ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται» (Ματθ. 24: 29). Το τέλος του κόσμου θα είναι «παλλίγενεσία», ανακαίνιση και όχι

καταστροφή, κάθαρση και απελευθέρωση από την αμαρτία και τη φθορά, αφθαρτοποίηση της κτίσης και συμμετοχή της στην «ἐλευθερία τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. 8: 11). Τα όσα θα συμβούν στη μέλλουσα συντέλεια της κτίσεως είναι απόρρητα και υπερβαίνουν την αντιληπτική ικανότητα του ανθρώπου. «ἂ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἤνευ, ἂ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν» (Α' Κορ. 2: 9). Το μόνο που μένει σε μας είναι **η παντοτινή δοξολογία του Θεού για το πάνσοφο σχέδιο της σωτηρίας του σύμπαντος κόσμου,** κατέληξε ο κ. Αγγελόπουλος.

Βιβλιογραφία

- CULLMAN OSCAR, *Αθανασία της ψυχής η ανάσταση εκ των νεκρών. Η μαρτυρία της Καινής Διαθήκης*, Αθήνα: Άρτος Ζωής, 2004
 ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ, *Μετενσάρκωση ή ανάσταση. Ορθόδοξη θεώρηση του κακού*, Αθήνα 1995
 ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, *Το μυστήριο του θανάτου*, Αθήνα: Σωτήρ, 1980
 Θάνατος, Ανάσταση και αιώνια ζωή. *Αγιογραφική και αγιοπατερική προσέγγιση*, Αθήνα: Ετοιμασία, 2005
 ΒΛΑΧΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ, *Η ψυχή μετά το θάνατο*, Λιβαδειά: Ι.Μ. Γενεθλίου Θεοτόκου, 2009
 ΚΑΛΟΜΟΙΡΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, *Ο πύρνος ποταμός*, Αθήνα 1985
 ΜΕΛΕΤΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, *Τι γίνεται μετά τον θάνατο*, Αθήνα: Ζωή, 1983
Προσδοκώ ανάσταση νεκρών. Η ανάσταση των νεκρών κατά τους Πατέρες, Αθήνα: Ετοιμασία, 2007
 ΝΙΚΟΛΑΙΔΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, *Η Κόλαση και ο Παράδεισος. Η διαλεκτική κοινωνίας και ακοινωνησίας*, Αθήνα: Γρηγόρης, 2011
 ΤΡΕΜΠΕΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, *Δογματική της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας*, τομ. Γ, Αθήνα: Σωτήρ, 1979
 ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΣΤΕΡΙΟΥ, *Μέλλουσα Κρίση και αιωνιότητα*, Αθήνα 2009

Επιμέλεια:

Δήμητρα Τζάφα
 Φοιτ. Τμημ. Εκπαίδευσης και
 Αγωγής Προσχολικής Ηλικίας, ΕΚΠΑ

ΟΣΙΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ & ΛΟΓΟΙ ΝΟΥΘΗΣΙΕΣ

Πώς φεύγουν οι ακάθαρτοι λογισμοί;

«Όταν είσαι παιδί μου σε ένα σκοτεινό δωμάτιο και πολεμάς να διώξεις το σκοτάδι, αυτό δε φεύγει με τίποτε. Αν όμως ανοίξεις ένα παράθυρο και μπει φώς, τότε φεύγει το σκοτάδι. Έτσι κι εσύ, άνοιξε την Αγία Γραφή και τους Πατέρες και διάβασε και θα μπουν άλλοι λογισμοί, θα μπει φως και θα φύγουν οι ακάθαρτοι λογισμοί».

Κόμπλεξ, άγχος, μικροψυχία... ενώ με τον Χριστό, με την χάρη φεύγουν όλα.

Δεν πρέπει η ψυχή μας ν' αντιστέκεται και να λέει, «γιατί το έκανε αυτό ο Θεός, γιατί το άλλο αλλιώς, δεν μπορούσε να το κάνει διαφορετικά;». Ολ' αυτά δείχνουν μία εσωτερική μικροψυχία και αντίδραση. Δείχνουν την μεγάλη ιδέα που έχομε για τον εαυτό μας, την υπερηφάνειά μας και τον μεγάλο εγωισμό μας. Όλες σχεδόν οι αρρώστιες προέρχονται από έλλειψη εμπιστοσύνης στον Θεό και αυτό δημιουργεί άγχος. Το άγχος το δημιουργεί η κατάργηση του θρησκευτικού αισθήματος. Αν δεν έχετε έρωτα για τον Χριστό, αν δεν ασχολείσθε με άγια πράγματα, σίγουρα θα γεμίσετε με μελαγχολία και κακό.

Κατάθλιψη

Ένα πράγμα που μπορεί να βοηθήσει τον καταθλιπτικό είναι και η εργασία, το ενδιαφέρον για τη ζωή. Ο κήπος, τα φυτά, τα λουλούδια, τα δέντρα, η εξοχή, ο περίπατος στην ύπαιθρο, η πορεία, όλ' αυτά βγά-

ζουν τον άνθρωπο απ' την αδράνεια και του δημιουργούν άλλα ενδιαφέροντα. Επιδρούν σαν φάρμακα. Η ασχολία με την τέχνη, τη μουσική κ.λπ. κάνει πολύ καλό. Σ' εκείνο, όμως, που δίδω τη μεγαλύτερη σημασία είναι το ενδιαφέρον για την Εκκλησία, για τη μελέτη της Αγίας Γραφής, για τις ακολουθίες. Μελετώντας τα λόγια του Θεού, θεραπεύεται κανείς χωρίς να το καταλάβει.

Κριτική

Να μην αποθαρρυνόμαστε, ούτε να βιαζόμαστε, ούτε να κρίνουμε από πράγματα επιφανειακά και εξωτερικά. Αν, για παράδειγμα, βλέπετε μια γυναίκα γυμνή ή άσεμνα ντυμένη, να μη μένετε στο εξωτερικό, αλλά να μπαίνετε, στο βάθος, στην ψυχή της. Ίσως να είναι πολύ καλή ψυχή κι έχει υπαρξιακές αναζητήσεις, που τις εκδηλώνει με την έξαλλη εμφάνιση. Έχει μέσα της δυναμισμό, έχει τη δύναμη της προβολής,

θέλει να ελκύσει τα βλέμματα των άλλων. Από άγνοια, όμως, έχει διαστρέψει τα πράγματα. Σκεφθείτε να γνωρίσει αυτή τον Χριστό. Θα πιστέψει, κι όλη αυτή την ορμή θα τη στρέψει στον Χριστό. Θα κάνει το παν, για να ελκύσει τη χάρη του Θεού. Θα γίνει αγία. Όταν κάποιος έχει ένα πάθος, να προσπαθούμε να του ρίχνουμε ακτίνες αγάπης κι ευσπλαχνίας, για να θεραπεύεται και να ελευθερώνεται. Μόνο με την χάρη του Θεού γίνονται αυτά. Να σκέπτεσθε ότι αυτός υποφέρει περισσότερο από εσάς.

Περί γάμου ή αγαμίας

Όταν έρχονται φιλήδονοι πειρασμοί, μην προσπαθείτε να τους διώξετε με βία, γιατί ο σατανάς επωφελείται και τους κάνει πιο ελκυστικούς και σας βλάπτει. Είναι καλύτερα να τους αντιμετωπίζετε ήρεμα και να τους μετατρέπετε από αμαρτωλούς σε αγνούς.

Να λέτε: Μπορεί να παντρευτούμε και να απολαύσουμε τις συζυγικές ηδονές, όπως θέλει ο Χριστός. Όταν πάλι σας έρχονται οι επιθυμίες παρθενίας, να τις δέχεσθε με ευγνωμοσύνη, καλλιεργώντας μυστικά την τέχνη του αγιασμού. Κάποτε η ζυγαριά θα γείρει σε μιά πλευρά. Άλλοι προσπαθούν να αγιασθούν πολεμώντας τα πάθη και τις αμαρτίες τους, κι άλλοι αγαπώντας το Χριστό και το θέλημά Του. Οι πρώτοι πετυχαίνουν λίγα πράγματα, γιατί ο αγώνας τους γίνεται πολύ ψυχρός και σκληρός. Οι δεύτεροι πετυχαίνουν περισσότερα, γιατί αγαπώντας το Χριστό, τα αμαρτωλά πάθη χάνουν τη γοητεία και τη δύναμη τους μπροστά στη χαρά της αγάπης του Χριστού που αισθάνονται. Όταν ξημερώσει και μπει στο δωμάτιο μας το φώς του ήλιου, τα σκοτάδια φεύγουν αναγκαστικά. Γι' αυτό σας λέω, μην κολλάτε σ' αυτό το ερώτημα: γάμος ή αγαμία. Αντί να φθείρεσθε, προσπαθώντας μάταια να δώσετε εσείς απάντηση για τον εαυτό σας, δώστε όλη την προσπάθειά σας στο να αγαπήσετε ολόψυχα το Χριστό, κι Εκείνος θα σας δώσει, στον κατάλληλο χρόνο, την απάντηση που ταιριάζει στην ψυχή σας και που θα την δεχθείτε χωρίς βία και στεναχώρια, αλλά ήσυχα και με ευχαρίστηση. Έτσι θα απαλλαγείτε για πάντα από αυτό

ερώτημα και θα βαδίζετε ένα δρόμο, δοξάζοντας το Θεό.

Να αγαπάτε μυστικά

Ξέρεις πολλοί άνθρωποι δεν μπορούν να δεχθούν την αγάπη που τους δείχνουν οι άλλοι. Διερωτώνται γιατί τους αγαπούν, κουμπώνονται. Αισθάνονται πως η αγάπη που τους δείχνουν τους δεσμεύει, αντιδρούν πολύ άσχημα, μαζεύονται στον εαυτό τους και απομονώνονται, αυτό πληγώνει αυτούς που αγαπούν. Γι' αυτό να μη δείχνουμε την αγάπη μας. Να αγαπάτε με την καρδιά μυστικά. Να αγκαλιάζεις την ψυχή του άλλου και των παιδιών σου με την καρδιά σου και να προσεύχεσαι: *«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με»*.

Αγάπη

«Ας σκορπίζουμε σε όλους την αγάπη μας ανιδιοτελώς, αδιαφορώντας για τη στάση τους. Όταν έλθει μέσα μας η χάρις του Θεού, δεν θα ενδιαφερόμαστε αν μας αγαπάνε ή όχι, αν μας μιλάνε με καλοσύνη. Θα νιώθουμε την ανάγκη εμείς να τους αγαπάμε όλους. Είναι εγωισμός να θέλουμε οι άλλοι να μας μιλάνε με καλοσύνη. Ας μη μας στενοχωρεί το αντίθετο. Ας αφήσουμε τους άλλους να μας μιλάνε όπως αισθάνονται. Ας μη ζητιανεύουμε την αγάπη. Επιδιώξή μας να είναι ν' αγαπάμε και να προσευχόμαστε με όλη μας την ψυχή για κείνους. Τότε θα προσέξουμε ότι όλοι θα μας αγαπάνε χωρίς να το επιδιώκουμε, χωρίς καθόλου να ζητιανεύουμε την αγάπη τους. Θα μας αγαπάνε ελεύθερα και ειλικρινά από τα βάθη της καρδιάς τους χωρίς να τους εκβιάζουμε. Όταν αγαπάμε χωρίς να επιδιώκουμε να μας αγαπάνε, θα μαζεύονται όλοι κοντά μας σαν τις μέλισσες. Αυτό ισχύει για όλους μας.»

Νέοι και Εκκλησία

Ένα πρωινό Κυριακής ο γέροντας κατηφόριζε, μαζί μ' ένα γνωστό του ηλικιωμένο χωρικό προς την εκκλησία ενός χωριού. Στο δρόμο

συνάντησαν μια παρέα έξι-επτά νεαρών που βάδιζαν προς την αντίθετη κατεύθυνση. Ο χωρικός ρώτησε τους νεαρούς: «Πού πάτε παιδιά;» Εκείνοι απάντησαν: «Στο καφενείο». Τότε ο χωρικός (που ήταν πολύ αυστηρός) τους είπε: «Δεν ντρέπεστε, Κυριακή πρωί σήμερα, αντί να βρίσκεστε στην εκκλησία, πηγαίνετε στο καφενείο; Χριστιανοί είστε σεις;» Και τους εξαπέλυσε ένα υπαίθριο ζηλωτικό κήρυγμα. Οι νεαροί του μίλησαν υβριστικά και συνέχισαν το δρόμο τους. Ο γέροντας σιωπούσε. Ο χωρικός, γεμάτος έξαψη και αυταρέσκεια, είπε στο γέροντα: «Καλά τα είπα στα παλιόπαιδα;» Κι ο γέροντας: «Δεν τα είπες καλά». Ο χωρικός, που περίμενε συγχαρητήρια, πικράθηκε απ' την απάντηση του γέροντα. Έφτασαν στην εκκλησία. Ο γέροντας μπήκε στο ιερό και ο χωρικός έπιασε ένα στασίδι. Δε πέρασε μισή ώρα και να 'σου όλοι οι νεαροί της παρέας και μπαίνουν στην εκκλησία. Ο χωρικός έτριβε τα χέρια του από ικανοποίηση. Μόλις τέλειωσε η Θεία Λειτουργία και βγήκε ο γέροντας απ' το ιερό, ο χωρικός έσπευσε να τον συναντήσει και του 'δειξε τα παιδιά λέγοντας: «Είδες που μου είπες ότι δεν τους τα είπα καλά; Σκέφτηκαν τα λόγια μου και ήρθαν στην εκκλησία». Κι ο γέροντας χαμογελώντας τού εξήγησε ότι ήρθαν επειδή προσευχόταν σιωπηλά γι' αυτά και όχι διότι επηρεάστηκαν από τον τρόπο του.

Επιμέλεια:

Φωτεινή Τερζάκη
Φοιτ. Τμήμ. Εργοθεραπείας
Α.Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Πηγές:

Γέροντος Πορφυρίου, *Βίος και Λόγοι*. Ιερά Μονή Χρυσοπηγής 2004.
Γέροντος Πορφυρίου, *Θαυμαστά γεγονότα και συμβουλές του*, εκδ. Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος, Μήλεσι 2006

τ ο

Π. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΒΙΤΤΗΣ, Ο ΑΝΑΖΗΤΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΥΤΟΥ

Ρεπορτάζ από την εκδήλωση μνήμης, απόδοσης τιμής και ανάδειξης του πολυσχιδούς ποιμαντικού έργου του, η οποία πραγματοποιήθηκε την 1ην Απριλίου 2014 και ώρα 7 μ.μ. στην αίθουσα δι-αλέξεων της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, Εθνικής Αμύνης 4, στη Θεσσαλονίκη.

τα του π. Ευσεβίου», ο οποίος συντόνισε και την εκδήλωση, η Δρ. Φιλοσοφίας κυρία Ευαγγελία Βίττη με θέμα «Θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία» και τέλος ο μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας κ. Αναστάσιος,

Μια ιδιαίτερη εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την 1ην Απριλίου 2014 και ώρα 7 μ.μ. στο θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών στη Θεσσαλονίκη. Εκδήλωση τιμής και μνήμης στον μακαριστό πατέρα Ευσέβιο Βίττη που διοργάνωσαν οι φίλοι του μακαριστού ιερομόναχου. Στην εκδήλωση μίλησαν ο καρδιολόγος κ. Αναστάσιος Τσικώτης, με θέμα «Το οδοιπορικό της ζωής του π. Ευσεβίου», ο Μικροβιολόγος κ. Ιωάννης Ιωαννίδης, με θέμα «Ενας αφανής κοινωνικός εργάτης και η προσφορά του στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας», ο ομότιμος καθηγητής και τ. πρότανης του Α.Π.Θ. κ. Μιχάλης Παπαδόπουλος με θέμα «Η προσωπικότητα του π. Ευσεβίου», ο οποίος συντόνισε και την εκδήλωση, η Δρ. Φιλοσοφίας κυρία Ευαγγελία Βίττη με θέμα «Θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία» και τέλος ο μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας κ. Αναστάσιος,

επιστήθιος φίλος και πνευματικός αδελφός του π. Ευσεβίου, με θέμα «Αναμνήσεις κοινής πορείας».

Εναρκτήρια ομιλία έκανε ο κ. Αναστάσιος Τσικώτης, ο οποίος μας ανέφερε σε λίγα λόγια το ταξίδι της ζωής του ασκητή διακρίνοντας το σε 3 βασικές περιόδους. Η **πρώτη περίοδος** ξεκινά με την γέννηση του κατά κόσμο Στέργιου Βίττη στο αρχοντοχώρι της Βλάστης στις 1/4/1927. Μεγαλώνοντας σε μια εξαμελή οικογένεια, φοίτησε στο γυμνάσιο της Πτολεμαΐδας, όπου διακρίθηκε για την εργατικότητα του και την ευφυΐα του και το 1946 καταφέρνει να πετύχει σε 3 σχολές, την Ιατρική, τη Φιλοσοφική και τη Θεολογική. Παρά τη θετική κλίση του επιλέγει τη Θεολογική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και μετά από ένα χρόνο το 1947 παίρνει μεταγραφή στη Θεολογική Σχολή Αθηνών. Εδώ ξεκινάει το πρώτο δύσκολο κομμάτι της ζωής του αντιμετωπίζοντας τόσο οικονομικά και οικογενειακά προβλήματα, την άδικη σύλληψη του πατέρα του με κατηγορίες ως κομμουνιστή και την πε-
ν τ ά -
μ η -
ν η

φυλάκισή του. Παρόλα αυτά, ο Στέργιος συγκλονισμένος παραμένει όρθιος χάρη στην προσευχή και για να καλύψει τα έξοδά του εργάζεται ως εργατοτεχνίτης στο τυπογραφείο της Αδελφότητας Θεολόγων «Ζωή», η οποία του καλύπτει τροφή και στέγη σε ένα από τα οικοτροφεία της. Το 1950 παίρνει το πτυχίου του και εκπληρώνοντας τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις επιστρέφει στη «Ζωή», όπου γίνεται μέλος. Η κρίση ταυτότητας στην οποία πέρασε η Αδελφότητα το 1960, τον οδηγεί στην διακριτική του αποχώρηση για το εξωτερικό και εδώ κλείνει η πρώτη περίοδος της ζωής του. **Στην συνέχεια ακολουθεί αυτή η ευρωπαϊκή, μια περίοδος κατεχόχην προσφοράς προς το συνάνθρωπο, κοινωνικής δράσης, αλλά και πόνου και μόχθου, καθώς δούλεψε ταυτόχρονα κυρίως χειρωνακτικά για να καλύψει τις βιοτικές του ανά-**

γκες. Στα τέλη του 1961, από το Παρίσι ξεκινά το ταξίδι της ξενιτιάς που κράτησε 19 χρόνια. Στο Παρίσι, δουλεύει στην φιλανθρωπική οργάνωση Εμμαιούς, γενόμενος ρακοσυλλέκτης χάριν των φτωχών και αποκλήρων. Από εκεί, δύο χρόνια μετά, μεταβαίνει στην Σουηδία, όπου κάνει χειρωνακτικές δουλειές εργαζόμενος σε χωράφια, σε εργοστάσια και σε νοσοκομεία ως αποκλειστικός νοσοκόμος.

Προσφέρει τις υπηρεσίες του ανιδιοτελώς και ως κοινωνικός λειτουργός, εξυπηρετεί τούς μετανάστες. Αρθρογραφεί σε τοπικές εφημερίδες, αγωνίζεται εναντίον του αφελληνισμού των παιδιών μαθαίνοντας ελληνικά στα παιδιά των μεταναστών. Το 1965 χειροτονείται από τον Θεοφιλέστατο Θυατείρων Αθηνάγορα ιερέως. Έκτοτε διακονεί τον ελληνισμό της διασποράς σε Δανία, Νορβηγία και Σουηδία διασχίζοντας απομακρυσμένες περιοχές, μη λαμβάνοντας ουδέποτε χρήματα από την ιεροσύνη. Μετά απομονώνεται στο Ρέτβικ, 300 χιλιόμετρα βορείως της Στοκχόλμης, όπου χτίζει ένα σπίτι μέσα στο δάσος εργαζόμενος ταυτοχρόνως ως μαραγκός σε ένα ίδρυμα. Το 1980 αφήνει με πολλή οδύνη τούς πιστούς στην Σουηδία και επιστρέφει, υπακούοντας στον πνευματικό του, στην Ελλάδα, όπου εγκαθίσταται στην Φαιά Πέτρα Σιδηροκάστρου. Αρχικώς στο ψυχαστήριο των Αγίων Ιωάννου του Χρυσοστόμου, πρωτομάρτυρος Στεφάνου και ισαποστόλου Όλγας. Αργότερα αποσύρεται στο βουνό, όπου ιδρύει το ταπεινό κελί του οσίου Σάββα του ηγιασμένου, Ματρώνης της εν Κωνσταντινουπόλει και των δύο αυταδέλφων Μαξίμου και Δομετίου των διά της ευχής αγιασθέντων. Και κάπως έτσι εξελίσσεται η τρίτη περίοδος της ζωής του **για 29 χρόνια με εξορμήσεις, εξομολογήσεις και πνευματικές καθοδηγήσεις, μια ζωντανή εικόνα του χαμογελαστού και αθόρυβου νυχτερινού αχθοφόρου της αγάπης έως τις 4 Νοεμβρίου του 2009,**

όπου έφυγε για να συναντήσει Εκείνον.

Ο 2ος ομιλητής της εκδήλωσης κ. Ιωαννίδης, στο πρώτο μέρος της ομιλίας του αναφέρθηκε σε δυο βασικά χαρακτηριστικά του γέροντα, τα οποία σχημάτισαν τον ορισμό **«Ένας αφανής κοινωνικός εργάτης»**. Το ένα είναι ότι ο **πατέρας Ευσέβιος δεν επεδίωξε ποτέ να καταλάβει κανένα αξίωμα, κοινωνικό, δημόσιο, ακαδημαϊκό, εκκλησιαστικό, αλλά παρέμεινε ταπεινός μοναχός με σοφία, πλούτο γνώσεων και ένα μεγάλο πνευματικό και φιλανθρωπικό έργο.** Το άλλο βασικό του χαρακτηριστικό ήταν πως δεν ήταν απομονωμένος και κλεισμένος στον εαυτό του, αλλά το κελί του αποτελούσε ένα ορμητήριο για συμπάρασταση, συγκέντρωση χρημάτων, επισκέψεις σε ασθενείς, αλλά και εξομολόγηση και προσευχή. Στο δεύτερο κομμάτι της ομιλίας, περιγράφηκε η **προσφορά του γέροντα στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, καθώς ήταν από τους πρώτους που συνέβαλλαν στη βοήθεια και τη στήριξη της νεοσύστατης εκκλησίας.** Δημιούργησε το 1991 μια ομάδα, κυρίως με

τα πνευματικά του παιδιά, που σε συνεννόηση με την Αρχιεπισκοπή της Αλβανίας και μακριά από κάθε προβολή και δημοσιότητα προσέφεραν υλική και χρηματική βοήθεια, ιατρική και εκπαιδευτική υποστήριξη. Μια ομάδα ιατρών, οδοντιάτρων, τεχνικών, που όλους τους ένωνε η θέληση για έμπρακτη αγάπη και προσευχή, τους συντόνιζε, επιβλέποντας και κατευθύνοντας, ο πατέρας Ευσέβιος.

Στη συνέχεια της εκδήλωσης, ο κ. Παπαδόπουλος ανέλυσε περαιτέρω την προσωπικότητα του π. Ευσεβίου, τονίζοντας **πως το ακούραστο ταξίδι απ' όλα τα κράτη που πέρασε, απ' όλες τις μορφές εργασίας στις οποίες επιδόθηκε, ρακοςυλλέκτης, ξυλουργός, αγρότης, εργάτης συνέβαλλε στην δημιουργία μιας ελεύθερα σκεπτόμενης προσωπικότητας, προσιτής προς τον κόσμο που ακόμα και μετά την επιστροφή του στο νουχαστήριο δεν έπαψε να τρέχει παντού και να στηρίζει όπου και όποιον το χρειαζόταν.** Ο τέως πρύτανης υπογράμμισε πως οι όσοι, οι φωτισμένοι κληρικοί και λαϊκοί δεν είναι υπάρξεις εξωκοσμικές, αλλά είναι **η ταπείνωση που κέρδισε τη Θεία χάρη και τους κατέστησε θεοφόρους.** Ανάμεσα τους και ο μακαριστός ασκητής του Σιδηροκάστρου.

Την εκδήλωση χαιρέτισε και

η αδερφή του γέροντα Ευσεβίου, κα. Ευαγγελία Βίττη. Με λίγα λόγια αναφέρθηκε σε οικογενειακά και περί καταγωγής στοιχεία και απεύθυνε χαιρετισμό και ευχαριστίες στον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας Αναστάσιο, τον Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Άνθιμο, τους Μητροπολίτες Σιδηροκάστρου, Σισανίου και Σιατίστης και σε όλο το κοινό που παρευρέθηκε στην εκδήλωση.

Τέλος, μίλησε ο Αρχιεπίσκοπος κ. Αναστάσιος. Ο Μακαριώτατος τόνισε πως όλες οι σκέψεις του γύρω από τον αδελφό και πατέρα Ευσέβιο γυρίζουν γύρω από μια έννοια: **«ο αναζητητής του απολύτου».** Του απολύτου τόσο στην προσέγγιση της αλήθειας, της επιμέλειας, της ευφυΐας, της εργατικότητας και της ταπείνωσης αλλά και του απολύτου της ολοκληρωτικής αφιέρωσης. Ο Μακαριώτατος, αφού έκανε μια μικρή αναφορά **στη σχέση του με τον μακαριστό γέροντα κατά τα φοιτητικά τους χρόνια στη Αδελφότητα της «Ζωής»,** έκανε λόγο για **έναν αναζητητή της ταπεινοφροσύνης και της απλότητας που υπηρέτησε σε όλες τις θέσεις σαν διάκονος, απαλλαγμένος από κάθε κενοδοξία.** Αυστηρός με τον εαυτό του και επιεικής με τους άλλους, πλήρως παραδομένος στο θέλημα του Θεού

κάνοντας τα πάντα για τη δόξα Του. Έπειτα, ο Μακαριώτατος μίλησε για την οικουμενικότητα της ορθοδοξίας τονίζοντας πως έτσι ήταν και ο π. Ευσέβιος. **«Απέφυγε κάθε πόλωση, ζούσε το τοπικό με προοπτική το οικουμενικό. Η ορθοδοξία είναι μια μεγάλη ευλογία για όλους. Δεν θα γίνουμε φανατικοί Εβραίοι και αυτοί που κάνουν τους οικουμενικούς οικουμενιστές έχουν προβλημα»,** σημείωσε ο Αρχιεπίσκοπος. Κλείνοντας, υπογράμμισε πως **ο πατέρας Ευσέβιος πήρε στα σοβαρά το Χριστό σαν φίλο, αδελφό, Κύριο και προσπάθησε να ζήσει τον Σταυρό του αντιμετωπίζοντας τις πολλές θλίψεις, δοκιμασίες και συκοφαντίες που του δόθηκαν.** «Αλλοίμονο σε εκείνον που δεν έχει αδικηθεί και δεν έχει παλέψει για τη δικαιοσύνη. Ο μακαριστός γέροντας κήρυττε και ακτινοβολούσε το Φως της Αλήθειας και θα συνεχίζει να ακτινοβολεί αποτελώντας ζωντανό παράδειγμα του απολύτου που είναι ο Ων και ο Νυν και ο Ερχόμενος Παντοκράτωρ. Ας είναι ευλογημένος εκεί που αναπαύεται και ξέρω πως είναι στις καρδιές όλων μας».

Επιμέλεια:

Νιζάμης Κλεάνθης
Φοιτ. Βιολογίας ΑΠΘ
ΧΦΕ Καβάλας

Ο π. Ευσέβιος έχει συγγράψει πλήθος αξιόλογων πνευματικών βιβλίων, μερικά από τα οποία είναι:

Εις ύψος νοητόν, εκδ. Αποστολική Διακονία
Η εκκλησία μου και εγώ, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη Θεσ/κης
Υποτυπώσεις πνευματικής ζωής, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη Θεσ/κης
Επιψαύσεις άκρω δακτύλω, εκδ. Πουρναράς Παναγιώτης
Αγαλλίαμα καρδιάς, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη Θεσ/κης
Ομιλίες εις την αποκάλυψιν Ι, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη Θεσ/κης
Ομιλίες εις την αποκάλυψιν ΙΙ, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη Θεσ/κης
Ομιλίες εις την αποκάλυψιν ΙΙΙ, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη Θεσ/κης
Ο δρόμος των ασκητών, Μετάφραση από τα Σουηδικά: Αρχιμ. Ευσέβιος Βίττης, εκδ. Ακρίτας
Κουβεντιάζοντας με τον πόνο, Μετάφραση- Απόδοση: Αρχιμ. Ευσέβιος Βίττης
Περι χριστιανικής ασκήσεως, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη
Η κατά Χριστόν και δια τον Χριστόν Ορθόδοξος άσκησις και υπακοή, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη
Αναβάσεις, εκδ. Η Έλαφος
Ηδονή - Οδύνη, εκδ. Ακρίτας
«Ουκ επ' άρτω μόνω...», εκδ. Η Έλαφος

ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

ΠΑΙΔΕΙΑ

Παιδεία και
νουθεσία Κυρίου

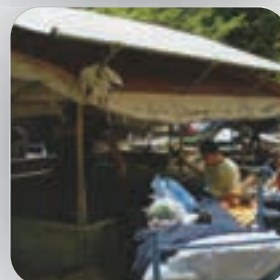
ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Είναι μία ανακάλυψη
ο Θεός ή ο Θεός
αποκαλύπτεται;

ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ

Έξοδος από
τον εαυτό μας,
παράθυρο σε
άλλους κόσμους!

ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ένα παιχνίδι η ζωή
στην κατασκήνωση.
Μαθαίνω!
Κι όταν χάνω
κι όταν κερδίζω

ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ

Θέλει αρετή
και τόλμη
να δεις τον
καθρέφτη...
Όμως έτσι ωριμάζω

ΚΟΙΝΗ ΖΩΗ

Όλα γελούν σ' αυτό
το σπίτι και με κοιτούν
σαν αδελφό.
Καλή μου τύχη
εδώ ναρθώ!

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Επείνασα
Αρρώστησα
Ήμουν γυμνός
...και ήλθατε
κοντά μου

ΟΡΑΜΑ

Ανατολή!
Ο Ήλιος και
η Λιάκουρα...
«Άγιοι γίνεσθαι
ότι εγώ Άγιος ειμί»

Συμβαίνουν...

ΜΕΤΕΤΡΕΨΑΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟ ΚΟΣΟΒΟ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟ

Η ορθόδοξη εκκλησία της Αποτομής της κεφαλής του Αη Γιάννη του Προδρόμου στο χωριό Samodreza κοντά στο Vucitrn, βεβηλώθηκε και μεταβλήθηκε σε σκουπιδότοπο.

Όλες οι απόπειρες για να σταματήσει ο βανδαλισμός της ορθόδοξης εκκλησίας απέτυχαν, γιατί ο αλβανικός πληθυσμός της περιοχής εναντιώνεται στην ανακαίνισή της. Να σημειωθεί πως η εκκλησία πυρπολήθηκε και βεβηλώθηκε για πρώτη φορά το 1999 και αφού η διεθνής δύναμη είχε φθάσει στο Κόσοβο. Η στέγη του ναού καταστράφηκε. Έσπασαν τα παράθυρα και την μεταλλική πόρτα και στην κόγχη του ιερού δημιούργησαν ένα μεγάλο άνοιγμα. Ο τοίχος στον περίβολό της κατεδαφίσθηκε. Χρησιμοποιείται πλέον ως χωματερή.

ΦΥΛΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΜΙΛΑΕΙ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Σύμφωνα με δημοσίευμα του Βρετανικού Independent, περίπου 5.000 άνθρωποι φαίνεται ότι μιλούν μία διάλεκτο που πλησιάζει εκπληκτικά στην αρχαία ελληνική γλώσσα. Η κοινότητα ζει σε ένα σύμπλεγμα χωριών κοντά στην τουρκική πόλη της Τραπεζούντας, όπου κάποτε ήταν η αρχαία περιοχή του Πόντου.

Οι γλωσσολόγοι διαπίστωσαν ότι η διάλεκτος Romeyka, μια ποικιλία από ποντιακά ελληνικά, έχει δομικές ομοιότητες με την αρχαία ελληνική που δεν παρατηρούνται σε άλλες μορφές της γλώσσας που ομιλείται σήμερα. Επίσης, η Romeyka παρουσιάζει και πολλές ομοιότητες με το αρχαίο λεξιλόγιο. Πιθανότατα οι ομιλητές αυτής της διαλέκτου είναι οι απευθείας απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων που ζούσαν κατά μήκος των ακτών της Μαύρης Θάλασσας πριν από τον 6ο ή 7ο αιώνα π.Χ., όταν η περιοχή αποικίστηκε αρχικά. Αλλά είναι, επίσης, πιθανό να είναι απόγονοι αυτόχθονων πληθυσμών ή μίας μεταναστευτικής φυλής, οι οποίοι αναγκάστηκαν να μιλούν τη γλώσσα των αρχαίων ελληνικών αποικιοκρατών.

ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΟΥ ΣΑΝΤΙΑΓΚΟ ΣΤΗ ΧΙΛΗ ΓΕΜΙΣΕ ΕΛΛΑΔΑ

Από τις 7 Μαρτίου ο σταθμός με το όνομα Grecia στην πρωτεύουσα Σαντιάγο κοσμείται από μια έκθεση αντιγράφων του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Στον σταθμό, από τον οποίο υπολογίζεται ότι περνούν καθημερινά 22.000 επιβάτες, παρουσιάζονται 23 προσεκτικά επεξεργασμένα αντίγραφα από γύψο, χαλκό και ασήμι, τα οποία απεικονίζουν εμβληματικά για τον δυτικό πολιτισμό θέματα.

Το στίσιμο της έκθεσης αυτής, που αποτελεί μια από τις πρώτες προσπάθειες λειτουργίας ενός «αρχαίου μουσείου» στη Χιλή, θυμίζει έντονα την αντίστοιχη έκθεση που συναντούν οι επιβάτες στη στάση «Ακρόπολη» του αθηναϊκού μετρό.

Η δωρεά έγινε από το ελληνικό υπουργείο Πολιτισμού με πρωτοβουλία της πρεσβείας Χιλής στην Ελλάδα, της ελληνικής Πρεσβείας στη Χιλή και με τη στήριξη της Διεύθυνσης Πολιτιστικών Σχέσεων του χιλιανού Υπουργείου Εξωτερικών και του Ιδρύματος Γαβριήλ και Μαρία Μουστάκης.

ΟΙ ΑΛΕΒΙΤΕΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ Η.Π.Α.

Η πρώτη αναφορά στους άγνωστους Αλεβίτες (Μπεκτασήδες) της Ελληνικής Θράκης, σε διεθνές κείμενο με ιδιαίτερη πολιτική βαρύτητα, είναι γεγονός. Στην ετήσια Έκθεση του STATE DEPARTMENT για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα το παρελθόν έτος 2009, γίνεται για πρώτη φορά μνεία των 3.000 Αλεβιτών (Μπεκτασήδων) της Ελληνικής Θράκης, όπως διαβάζουμε από την εφημερίδα Ζαγάλιστα (www.zagalisa.gr).

«ΤΑΜΕΙΟ ΘΡΑΚΗΣ»: Διεθνή Θερινά Ελληνικά Σχολεία

Το πρόγραμμα «Ελλάδα, Διεθνές Σχολείο Πολιτισμού», που εγκαίνιασε το 1996 το «Ταμείο Θράκης», και εκπονείται κάθε χρόνο σε ιστορικούς τόπους σε όλη την Ελλάδα, ετοιμάζεται και φέτος να υποδεχθεί φοιτητές και επιστήμονες απ' όλον τον κόσμο. Στο πλαίσιο του προγράμματος θα διεξαχθούν τα 16ο και 17ο Διεθνή Θερινά Σχολεία Ελληνικής Γλώσσας και Ελληνικού Πολιτισμού: **στο Δίον**, από τις 20 έως τις 31 Ιουλίου, **και στην Αλεξανδρούπολη**, από τις 3 έως τις 13 Αυγούστου, αντίστοιχα. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων, που τελούν υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού του υπουργείου Εξωτερικών, συνεργάστηκαν φέτος το «Ταμείον Θράκης», ο Σύλλογος Ελλήνων Ολυμπιονικών, το Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας «Μέγας Αλέξανδρος» και ο Οργανισμός για τη Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας.

ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ

Επιμνημόσυνη δέηση και αποκαλυπτήρια του μνημείου των πεσόντων της ΕΟΚΑ παρουσία του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρουλου Παπούλια και του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη τέλεσε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος.

Η Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ) έδρασε κατά την χρονική περίοδο 1955-1959 για την ελευθερία της Κύπρου από την Βρετανική κυριαρχία.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΣΤΟ ΡΟΥΦ: ΝΕΑ ΚΥΨΕΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

«Εύχομαι το Πολιτιστικό Κέντρο της Αρχιεπισκοπής να γίνει αφορμή να πραγματοποιηθεί πνευματική ανανέωση» τόνισε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος μετά την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο της Αρχιεπισκοπής στο Ρουφ για τον λογοτέχνη Αλέξανδρο Μωραϊτίδη.

Ο Αρχιεπίσκοπος παρότρυνε τους ιερείς να στηρίζουν προσπάθειες που προωθούν τον πολιτισμό και την παράδοση, γιατί «αν υποφέρει σήμερα ο κόσμος είναι επειδή κόβει τις ρίζες από την παράδοση και την οικογένεια».

ΑΦΕΘΗΚΕ ΕΛΕΥΘΕΡΗ Η ΣΟΥΔΑΝΗ ΠΟΥ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΗΚΕ ΕΠΕΙΔΗ ΕΓΙΝΕ ΟΡΘΟΔΟΞΗ

Αλυσσοδεμένη γέννησε η 27χρονη Σουδανή Μίριαμ Γιαχιά Ιμπραχίμ Ίσαγκ, που καταδικάστηκε στις 15 Μαΐου σε θάνατο και 100 μαστιγώματα, επειδή έγινε χριστιανή ορθόδοξη. Η Μίριαμ έφερε στο σκοτάδι της φυλακής ένα υγιέστατο κοριτσάκι, ενώ δίπλα της βρίσκονταν ο ανάπηρος σύζυγός της Ντάνιελ Γουάνι και ο 29 μηνών γιος της, που κρατείται στο ίδιο κελί.

Η Μίριαμ τελικώς αθώωθηκε από το Εφετείο, μετά την διεθνή κατακραυγή. Μέχρι αυτή τη στιγμή έχει βρει καταφύγιο στην Πρεσβεία των ΗΠΑ έως ότου μπορέσει να ταξιδέψει για τη χώρα αυτή, δεχόμενη απειλές για τη ζωή της...

ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΤΗΚΕ Ο ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΑ ΤΙΡΑΝΑ

Τα εγκαίνια του νέου Καθεδρικού ναού της Αναστάσεως του Χριστού στα Τίρανα τέλεσε ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος με τη συμμετοχή των Πατριαρχών Ιεροσολύμων Θεοφίλου, Σερβίας Ειρηναίου, Ρουμανίας Δανιήλ, των Αρχιεπισκόπων Κύπρου Χρυσόστομου, Αθηνών Ιερωνύμου, Βαρσοβίας Σάββα, του επιχώριου Ποιμενάρχη, Αρχιεπισκόπου Τιράνων Αναστασίου και εκπροσώπων των Πατριαρχείων Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Μόσχας, Βουλγαρίας και Γεωργίας. Παρόντες ήταν ο Πρόεδρος της Αλβανικής Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος της Αλβανικής Βουλής και ο Πρωθυπουργός της χώρας, καθώς και ο Δήμαρχος Τιράνων, Πρέσβεις, πλειάδα Αρχιερέων και κληρικών, όπως επίσης και πιστοί από διάφορες περιοχές, που είχαν φθάσει στον προαύλιο χώρο του ναού από νωρίς το πρωί.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας μίλησε για την αρχιτεκτονική του ναού και το συμβολισμό της και επεσήμανε πως «μέσα στο πλαίσιο της γενικής αυτής χαράς και ευλογίας, επιβάλλεται να προσέξουμε και το μυστικό μήνυμα, το οποίο ο Θεός στέλνει στον καθένα μας προσωπικά με την ευκαιρία αυτών των εγκαίνιων. Το χρέος δηλαδή του προσωπικού ανακαινισμού της υπάρξεώς μας, για να είμαστε εμείς προσωπικά ναοί Θεού».

ΔΙΑΣΗΜΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΙΤ

Σύμφωνα με την κατάταξη του Τεχνολογικού Ινστιτούτου της Μασαχουσέτης (MIT), το οποίο συγκέντρωσε και ανέλυσε δεδομένα του πλανήτη από το 4.000 π.Χ. έως το 2010 μ.Χ., η Ελλάδα καταλαμβάνει τη 12^η θέση στην κατάταξη των χωρών με τις περισσότερες προσωπικότητες. Με κριτήρια όχι και τόσο επιστημονικά, θα σχολιάζαμε εμείς, το MIT κατέταξε τις «διάσημες προσωπικότητες» που πέρασαν από τον πλανήτη με βάση το αν υπάρχει σελίδα της Wikipedia με το όνομα κάποιου σε περισσότερες από 25 γλώσσες... Έτσι το αποτέλεσμα της κατάταξης με τις διασημότερες προσωπικότητες των τελευταίων 6.000 ετών ήταν: 1. Αριστοτέλης, 2. Πλάτων, 3. Χριστός (!), 4. Σωκράτης, 5. Μέγας Αλέξανδρος, 6. Λεονάρντο Ντα Βίντσι, 7. Κομφούκιος, 8. Ιούλιος Καίσαρας, 9. Όμηρος, 10. Πυθαγόρας.

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ GETTY ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Το Μουσείο Γκετί ανακοίνωσε ότι επιστρέφει μια Καινή Διαθήκη του 12ου αιώνα, στην αγορεύτικη Μονή Διονυσίου, από την οποία εκλάπη 50 χρόνια πριν. Το χειρόγραφο έχει αντιγραφεί το 1133 από τον Θεόκτιστο και θεωρείται αριστούργημα της Μεσοβυζαντινής τέχνης.

Το Getty ανακοίνωσε ότι διεξάγεται έρευνα για το χειρόγραφο τις τελευταίες έξι εβδομάδες σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. «Με βάση τις νέες πληροφορίες που ήρθαν στο φως μέσω αυτής της διαδικασίας, το μουσείο αποφάσισε ότι είναι σωστό να επιστρέψει το χειρόγραφο στην Ιερά Μονή Διονυσίου από την οποία εξαφανίστηκε πριν από 50 χρόνια», δήλωσε ο Timothy Potts, διευθυντής του Μουσείου Getty.

Αξίζει να σημειωθεί πως το 2011, το Getty υπέγραψε ένα μνημόνιο με την Ελλάδα σύμφωνα με το οποίο τα δύο μέρη συμφώνησαν να αποτρέψουν την παράνομη διακίνηση αρχαιοτήτων. Η συμφωνία αυτή προέβλεπε επίσης πολιτιστικές ανταλλαγές και κοινή επιστημονική έρευνα.

Η φωνή των Πατέρων

Μεγάλου Βασιλείου

Πώς είναι το σχήμα των τετραπόδων; Το κεφάλι τους είναι γυρισμένο προς τη γη. Βλέπει προς την κοιλιά του κι επιδιώκει με κάθε τρόπο ό,τι ευχαριστεί αυτήν. Το δικό σου κεφάλι είναι υψωμένο προς τον ουρανό. Τα μάτια σου βλέπουν προς τα πάνω. Έτσι αν ποτέ κι εσύ ατιμάσεις τον εαυτό σου με τα πάθη της σάρκας και γίνεις δούλος της κοιλιάς κι αυτών που είναι κάτω από την κοιλιά, «παρασυνεβλήθης τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθης αὐτοῖς» (Ψαλμ. 48, 13). Εσένα άλλη μέριμνα σού πρέπει, να «νά ζητᾷς τα ἄνω» (Κολ. 3, 1), όπου είναι ο Χριστός, να έχεις τη σκέψη στο υψηλότερα απ' τα γήινα. Σαν το σχήμα που σου δόθηκε, τέτοια να έχεις και τη ζωή σου. Έχε το «το πολίτευμά σου ἐν οὐρανοῖς» (Φιλ. 3, 20). Πραγματική σου πατρίδα είναι «ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ», οι συμπολίτες σου και οι ομοεθνεῖς «οἱ ἀποπρωτότοκοι», οι «ἀπογεγραμμένοι ἐν οὐρανοῖς» (Εβρ. 12, 22-23) ...

Μία είναι η ψυχή των αλόγων. Γιατί ένα είναι αυτό που τη χαρακτηρίζει, η αλογία. Μόνο που κάθε ζώο διακρίνεται με τα διαφορετικά γνωρίσματά του. Ο μιν βους είναι ακλόνητος στο πάτημά του, ο δε όνος οκνηρός. Ο ίππος θερμός στην επιθυμία του θηλυκού. Ο λύκος δεν εξημερώνεται. Η αλεπού δολερή. Το ελάφι δειλό, το μυρμήγκι εργατι-

κό, ο δε σκύλος είναι ευγνώμων και θυμάται τη φιλία. Το καθένα απ'τη στιγμή που πλάστηκε πήρε και το φυσικό του ιδίωμα. Μαζί με το λιοντάρι γεννήθηκαν ο θυμός του, ο μοναστικός τρόπος της ζωής του, η ακοινωνησία του με άλλα λιοντάρια. Σαν κανείς δικτάτορας των αλόγων ζώων δεν καταδέχεται να έχει κι άλλους ισότιμους για τη φυσική του υπεροψία. Δεν δέχεται να φάει ούτε χθεσινή τροφή, δεν γυρίζει δεύτερη φορά ούτε στα απομεινάρια του δικού του θηράματος. Η φύση τού έδωσε τέτοια φωνητικά όργανα, ώστε πολλά ζώα που τον ξεπερνούν στην ταχύτητα τα αιχμαλωτίζει πολλές φορές και μόνο με το βρυχηθμό του. Κεραυνοβόλα η πάρδαλη και ευλύγιστη κι ελαστική και ικανή να εκτελεί τις πτερωτές ψυχικές ορμές της. Νωθρή η φύση της αρκούδας, και ο χαρακτήρας της

φυλαχθούμε απ'αυτά και να σώσουμε τη ζωή μας, ή θα φανούμε περισσότερο αξιοκατάκριτοι, γιατί υστερούμε ακόμα και στη μίμηση των αλόγων. Είναι δυνατόν να δεις αλεπού να γιατρεύει τον εαυτό της με τη ρητίνη του πεύκου κα. Και το φίδι να θεραπεύει τη βλάβη των ματιών του, αν φάγει μάραθο.

Αλλά και τα προγνωστικά (των ζώων) για τις ατμοσφαιρικές μεταβολές τι λογική σύνεση δεν κρύβουν! Το μιν πρόβατο, όταν πλησιάζει ο χειμώνας, τρώει πολύ λαΐμαργα, σαν να κάνει επισιτισμό για τη μέλλουσα ανέχεια. Τα δε βόδια που είναι κατάκλειστα επί πολύ καιρό κατά το χειμώνα, όταν κάποτε πλησιάζει η άνοιξη, επειδή με τη φυσική τους αίσθηση περιμένουν τη μεταβολή, βλέπουν απ'τα βουστάσια προς τις πόρτες εξόδου, κι αλλάζουν τη στάση τους όλα μ' ένα σύνθημα. Μάλιστα δε μερικοί απ'αυτούς που δεν λογαριά-

ζουν κόπους, παρετήρησαν ότι ο σκαντζόχοιρος κατασκευάζει διπλές τρύπες εισόδου και εξόδου στην υπόγεια φωλιά του, κι όταν μιν πρόκειται να πνεύσει βοριάς, φράζει τη βορεινή πόρτα, όταν δε αντίθετα πνέει με τη σειρά του νοτιάς, μετατοπίζεται προς τη βορεινή. Τι υποδεικνύει μ'αυτό σε έμάς τους ανθρώπους; Όχι μόνο ότι η φροντίδα του Δημιουργού μας φτάνει μέχρι όλων των λεπτομερειών, αλλά κι ότι και τα άλογα ζώα έχουν

κάποια ιδέα απ'το μέλλον, ώστε κι εμείς να μιν καταδαπανούμε στην παρούσα ζωή, αλλά να συγκεντρώνουμε όλη τη φροντίδα μας στο μέλλοντα αιώνα.

Απ' την Θ' Ομιλία
«Εἰς τὴν Ἐξαήμερον»

Εσένα άλλη μέριμνα σού πρέπει, να «νά ζητᾷς τα ἄνω» (Κολ. 3, 1), όπου είναι ο Χριστός, να έχεις τη σκέψη στο υψηλότερα απ' τα γήινα. Σαν το σχήμα που σου δόθηκε, τέτοια να έχεις και τη ζωή σου. Έχε το «το πολίτευμά σου ἐν οὐρανοῖς» (Φιλ. 3, 20). Πραγματική σου πατρίδα είναι «ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ», οι συμπολίτες σου και οι ομοεθνεῖς «οἱ ἀποπρωτότοκοι», οι «ἀπογεγραμμένοι ἐν οὐρανοῖς» (Εβρ. 12, 22-23)

ιδιόρρυθμος, ύπουλος, κρυφίνους. Παρόμοιο είναι και το σώμα της, βαρύ, γεροδεμένο, αλύγιστο τέτοιο που χρειάζεται αυτή που διέρχεται το χρόνο της στη φωλιά της καταψυγμένη. Εάν διηγούμαστε πόση αδίδακτη και φυσική φροντίδα έχουν για τη ζωή τους τα άλογα αυτά ζώα, ή θα κοιτάξουμε πώς να

Θέματα Πνευματικής Ζωής

«Τοὺς λογισμοὺς διόρθωσον»

1. Τί εἶναι οἱ λογισμοὶ

Ἡ λέξη «λογισμός» προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα λογίζομαι, τὸ ὁποῖο πέραν τῶν ἄλλων σημαίνει σκέπτομαι, στοχάζομαι, χρησιμοποιῶ τὴν λογικὴ ἐνέργεια τοῦ νοῦ μου.

Στὴν Κ. Διαθήκῃ ὁ Κύριος ὀνόμασε τὶς ἐνδιάθετες (ἐσωτερικές) σκέψεις τοῦ ἀνθρώπου «διαλογισμούς» καὶ τὶς συνέδεσε μὲ τὴν καρδιὰ καὶ ὅχι μόνον μὲ τὸν νοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλοτε οἱ λογισμοὶ αὐτοὶ εἶναι φορεῖς τῆς ἁμαρτίας: «ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεύει, πορνεία, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι» (Ματθ. 15: 19). Καὶ ἄλλοτε ὁδηγοῦν σὲ ταραχὴ καὶ ἀπουσία εἰρήνης τὸν δεχόμενο αὐτοὺς ἄνθρωπο: «τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατὶ διαλογισμοὶ ἀναβαίνουνσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;» (Λουκ. 24: 38).

2. Προέλευση τῶν λογισμῶν

Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι νομίζουν ὅτι ὅλοι οἱ λογισμοὶ προέρχονται ἀπὸ τὸν νοῦ ἢ τὴν καρδιά τους. Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν φωτισμὸ καὶ τὴν ἀγιότητά τους, μᾶς διδάσκουν ὅτι οἱ λογισμοὶ δὲν εἶναι πάντοτε γεννήματα τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἀλλὰ συχνὰ παρεμβάσεις ἄλλων πνευματικῶν δυνάμεων στὸν ἑαυτὸ μας. Τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων γίνεται ὁ κατ' ἐξοχὴν τόπος δράσεως καὶ ἐνεργείας τῶν πονηρῶν πνευμάτων. Τὰ πονηρὰ πνεύματα, δηλ. οἱ δαίμονες, οἱ πεπτωκότες ἄγγελοι, ὡς πνεύματα συγγενεύουν μὲ τὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ γι' αὐτὸν τὸν λόγον μποροῦν νὰ εἰσδύουν καὶ νὰ «γεννοῦν» μέσα σὲ αὐτὲς τοὺς διαφόρους λογισμούς.

Μᾶς ὑποβάλλουν οἱ δαίμονες σκέψεις, εἰκόνες, φαντασίες, ἐπιθυμίες, τὶς ὁποῖες συχνὰ ἀγνοοῦντες θεωροῦμε δικές μας. Κάποιες φορὲς συνειδητοποιοῦμε ὅτι ἄλλο θέλουμε κι ἄλλο πράττουμε καὶ τότε συναισθανόμαστε τὶς ξένες δυνάμεις ποὺ ἔχουν εἰσχωρήσει στὸν νοῦ καὶ στὴν ψυχὴ μας, «μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων» (Ῥωμ. 2: 15).

«Υποκινώντας τοὺς λογισμοὺς στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ δαίμονες ἀναζητοῦν ἐπίμονα νὰ διατηρήσουν τὰ πάθη σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔχει καταληφθεῖ ἀπὸ αὐτὰ καὶ νὰ τὸν ὠθήσουν στὴν κατ' ἐνέργειαν ἁμαρτία ἢ νὰ προκαλέσουν τὴν ἐπάνοδο τῶν παθῶν σ' ὅποιον ἔχει ἀπελευθερωθεῖ ἀπ' αὐτὰ» (Jean Claude Larchet, Ἡ θεραπευτικὴ τῶν πνευματικῶν νοσημάτων, τόμ. Β', Ἀθήνα: Ἀποστολικὴ Διακονία, 2008, σ.131).

3. Ἐπιπτώσεις τῶν πονηρῶν λογισμῶν

Ὁ π. Θαδδαῖος (Σέρβος ἱερομόναχος) σὲ ἕνα πολὺ πνευματικὸ βιβλίο του σημειώνει: «Ἀπὸ τῆ στιγμῆ ποὺ συλλαμβάνουμε ἕνα λογισμὸ ποὺ δὲν εἶναι θεμελιωμένος στὴν ἀγάπη, ἔχουμε ἀποδεχθεῖ τὶς πονηρὲς προτάσεις τῶν δαιμόνων. Ἀποδεχόμενοι ἕναν ἀρνητικὸ λογισμὸ, ἀποδεχόμαστε τὸν ἴδιο τὸν διάβολο. Οἱ δαίμονες εἶναι ἀόρατοι, ἀλλὰ ἐμεῖς τοὺς δανεῖζουμε τὸ σῶμα μας γιὰ νὰ γίνουν ὁρατοί» (Οἱ λογισμοὶ καθορίζουν τὴ ζωὴ μας, Ἀθήνα: Ἐν πλῶ, 2012, σ. 269). Καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο τονίζει τὰ ἑξῆς: «Οἱ λογισμοὶ μας μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ διεισδυτικοὶ καὶ διαθέτουν μεγάλη δύναμη ... Μποροῦμε νὰ

βοηθήσουμε τοὺς ἄλλους μόνο ἂν κάνουμε καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς λογισμούς. Ἄν ἔχουμε λογισμοὺς ποὺ θέλουν νὰ διορθώσουν τὰ λάθη τῶν ἄλλων, εἶναι σὰν νὰ τοὺς χτυπᾶμε. Ἀνεξάρτητα πόσο κοντά μας εἶναι κάποιο πρόσωπο, θὰ ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ μᾶς, διότι θὰ τοῦ ἔχουμε δώσει ἕνα σκαμπίλι μὲ τοὺς λογισμοὺς μας. Κι ἐμεῖς νομίζουμε ὅτι οἱ λογισμοὶ δὲν εἶναι τίποτα!» (ὁπ. παραπάνω, σ. 95).

4. «Διόρθωση» τῶν λογισμῶν

Στὸ Μικρὸ Ἀπόδειπνο, σὲ κάποια εὐχή, ὑπάρχει καὶ τὸ αἶτημα «τοὺς λογισμοὺς διόρθωσον». Αὐτὴ ἡ ἱκεσία ἀπευθύνεται στὸν Κύριο, γιὰ τὸν ὁ ἄγωνιζόμενος χριστιανὸς διαπιστώνει στὴν καθημερινὴ ζωὴ του τὴν προσβολὴ τῶν πονηρῶν πνευμάτων στὸν νοῦ καὶ στὴν καρδιά του διὰ τῶν πονηρῶν λογισμῶν. Οἱ λογισμοὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ αποκρούονται εὐθὺς ἀμέσως καὶ νὰ ἐξοβελίζονται γιὰ νὰ μὴ ἐπισυμβεῖ ἡ ἁμαρτία. Ἐκ παραλλήλου ὁ ἄνθρωπος θὰ πρέπει νὰ καλλιεργεῖ στὴν ψυχὴ του ἀγαθοὺς λογισμούς καὶ λογισμοὺς ἀγάπης γιὰ κάθε συνάνθρωπό του καὶ γιὰ κάθε ὄν ἐπὶ τῆς γῆς. «Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφημα, εἰ τις ἀρετὴ καὶ εἰ τις ἐπαῖνος, ταῦτα λογίζεσθε» (Φιλ. 4: 8), μᾶς συμβουλεύει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Κατ' αὐτόν τὸν τρόπο εἰρηνεύει ἐσωτερικῶς ὁ ἄνθρωπος καὶ αποκτᾷ «νοῦν Χριστοῦ» (Α' Κορ. 2: 16).

Επιμέλεια:

Ἰ.Κ. Ἀγγελόπουλος

Δραστηριότητες

2 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Συνάντηση αρθρογράφων του περιοδικού της ΧΦΕ «Παρεμβολή»

16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Θεολογικό σεμινάριο με γενικό θέμα: «Εσχατολογία της Εκκλησίας» και εισήγηση με θέμα: «Η Δευτέρα Παρουσία και η τελική κρίση», με εισηγητή τον κ. Ιωάννη Αγγελόπουλο, θεολόγο.

23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Εκκλησιασμός στο παρεκκλήσι του Απ. Παύλου, Καρύτση 14 και στη συνέχεια ξενάγηση στο μουσείο της Ακρόπολης από την αρχαιολόγο κα. Ελένη Καλαθά – Βγόντζα.

16 ΜΑΡΤΙΟΥ

Θεολογικό σεμινάριο με γενικό θέμα: «Εσχατολογία της Εκκλησίας» και εισήγηση με θέμα: «Η κόλαση», με εισηγητή τον κ. Ιωάννη Αγγελόπουλο, θεολόγο.

19 ΜΑΡΤΙΟΥ

Συνάντηση αρθρογράφων του περιοδικού της ΧΦΕ «Παρεμβολή»

4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ακολουθία του Ακάθιστου Ύμνου στο παρεκκλήσι του Απ. Παύλου, Καρύτση 14.

6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

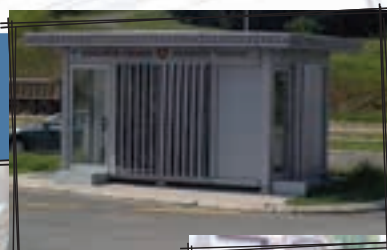
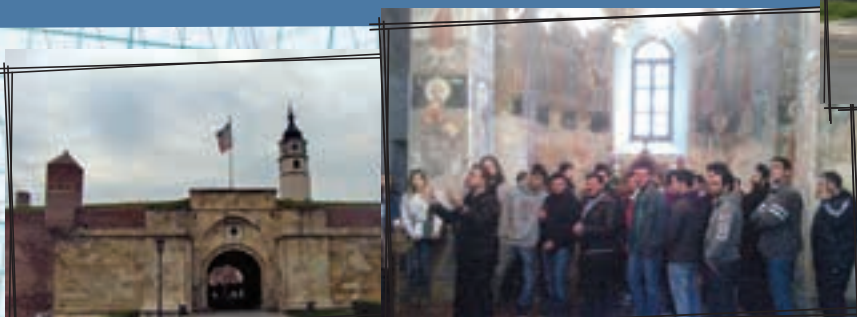
Θεολογικό σεμινάριο με γενικό θέμα: «Εσχατολογία της Εκκλησίας» και εισήγηση με θέμα: «Ο παράδεισος, η ανακαίνιση-συντέλεια της κτίσεως», με εισηγητή τον κ. Ιωάννη Αγγελόπουλο, θεολόγο..

7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ιερό Ευχέλαιο και συνάντηση πριν την προσκυνηματική μας εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη.

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΕΩΣ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

21/4 έως 27/4: Προσκυνηματική εκδρομή των φοιτητών στη Σερβία.

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΕΩΣ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΕΩΣ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

22/4 έως 26/4: Προσκυνηματική εκδρομή των φοιτητριών στην Κωνσταντινούπολη.

Έντεχνο

Θέατρο

Γεωργίου Βιζυηνού

Ποιος ήτον ό φονεύς
του άδελφού μου;

Η θεατρική ομάδα της Χ.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης άρχισε δειλά την πορεία της πριν 3 χρόνια.

Οι πρώτες τους παραστάσεις, απευθύνονταν κυρίως σε παιδιά.

Φέτος θέλησαν να ανεβάσουν λίγο τον πήχη... πριν από 7 μήνες αποφάσισαν να ανεβάσουν ένα πολύ απαιτητικό έργο, με γλώσσα δύσκολη, απαιτητικό σκηνοθετικά. Και κατά κοινή ομολογία, τα κατάφεραν.

Η Θεατρική ομάδα της Χ.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης, ανέβασε με μεγάλη επιτυχία το έργο του Γεωργίου Βιζυηνού, ποιος ήτον ό φονεύς του άδελφού μου, σε σκηνοθεσία του Απόλλωνα Δρικούδη.

Έργο απαιτητικό, καθώς ανέβηκε στη γλώσσα που είναι γραμμένο.

Το μεγάλο στοίχημα, σύμφωνα με τους συντελεστές, ήταν να μη βαρεθεί ο κόσμος. Και το κατάφεραν. Με σκηνοθετικά τρικ, κατάφεραν να πολλαπλασιάσουν, ή σωστότερα να πενταπλασιάσουν τους ηθοποιούς που απαιτούνταν βάση του κειμένου. Οι χαρακτήρες παρέμειναν πέντε, οι ηθοποιοί που τους ενσάρκωσαν ήταν 22.

Η παράσταση, έδωσε την ευκαιρία στο κοινό, να έρθει σε επαφή με τα λαογραφικά στοιχεία της Θράκης, την καθημερινότητα των κατοίκων της, πρόβαλε τις συνήθειές τους, τη μουσική τους, την παράδοσή τους.

Η υπόθεση του έργου και δυο σκέψεις, ως σκηνοθετικό σημείωμα.

Μια πονεμένη μάνα. Η αληθινή μάνα του Βιζυηνού. Που έχοντας χάσει τον άντρα της και τις δυο κόρες της, μένει χήρα με τρία αγόρια να ζει στο χωριό, τη Βιζύη.

Όμως και πάλι. Το ένα αγόρι θα της φύγει στα ξένα για σπουδές: είναι ο Γιωργής της, που έμελε να γίνει ο «Γεώργιος Βιζυηνός» των ελληνικών γραμμάτων.

Αλλ' ούτε κι αυτό είναι αρκετό. Το άλλο αγόρι θα δολοφονηθεί: είναι ο Χρηστάκης, ο μεγάλος της γιος που δολοφονείται ξαφνικά το 1877, λίγες μόνο μέρες αφού αναλάβει την πόστα (το ταχυδρομείο) του χωριού.

Και μένει μόνη η μάνα με το μικρό της, το Μιχαήλο, που όλο ανάλαφρα την παρηγορεί.

Ο Χρηστάκης δολοφονήθηκε με το που ανέλαβε να πάρη την πόστα, να γίνει ο ταχυδρόμος του χωριού. Ο προηγούμενος ταχυδρόμος, ο Χαραλαμπίς του Μητάκου, του την παρέδωσε εσπευσμένα θαρρείς, μια επίσης-

μη ημέρα, παραμονή των Φωτών, επισκεπτόμενος την οικογένεια απρόσμενα.

Το 1880, τρία χρόνια μετά τη δολοφονία του Χρηστάκη, θα βρεθούν ο λόγιος πια Γιωργής με τη μάνα και τον αδελφό του Μιχαήλο, στην Κωνσταντινούπολη. Οι τρεις τους θα καθίσουν στο ίδιο τραπέζι για πρώτη φορά ξανά μαζί, μετά από οκταετή απουσία του Γιωργή στα ξένα. Έχουν να πουν πολλά. Και στο ξενοδοχείο όπου έχει οριστεί η οικογενειακή τους συνάντηση, με θέα το Βόσπορο η μάνα θα απαιτήσει από τους δυο γιους της εκδίκηση: εκδίκηση! πρέπει να γενή εκδίκηση! Και

Θεατρική ομάδα ΧΦΕ
Σκηνοθεσία: Απόλλων Δρικούδης

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΖΥΗΝΟΥ

Ποιος ήταν ο φονεύς του αδελφού μου

Σάββατο 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 6μ. & 9μ.
Κυριακή 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 9μ.
Εθνικής Αμύνης 22, 2ος όροφος

θα εξηγήσει ο Βιζυνός: ναί μέν, έκδίκησιν λέγουσα, ήννόει κυρίως δικαιοσύνην...

Ο Γεώργιος Βιζυνός θα αναλάβει να εξιχνιάσει το φόνό, με καθυστέρηση τριών ετών. Βοηθοί του θα σταθούν δυο αναπάντεχοι επισκέπτες τους στο ξενοδοχείο όπου διαμένουν, δυο Τούρκοι: ο Κιαμήλ και η μάνα του, ή γραία Όθωμανής.

Ο Κιαμήλ με τη μάνα του, κάτοικοι Κωνσταντινούπολης, προσέρχονται στο ξενοδοχείο βαθιά υποχρεωμένοι και με σκοπό να τους ευχαριστήσουν για το ότι περιέβαλαν τον άρρωστο Κιαμήλ 7

ολόκληρους μήνες στο σπίτι τους στη Βιζύν. Στη Βιζύν όπου είχε την τύχη να ξεπέσει και να τον πρεμαζεύση ή μπτέρα σου στο σπίτι της και να τον κυττάξη, θα πει η γριά Οθωμανίδα στο Γιωργή.

Τους βγάζουν με το ζόρι σχεδόν από το ξενοδοχείο, επιμένουν να τους φιλοξενήσουν στο σπίτι τους, μονιάζουν. Βάζουν σκοπό να αναζητήσουν από κοινού το φονιά του Χρηστάκη με κέντρο την Κωνσταντινούπολη. Άλλωστε η Τούρκισσα έχει κι έναν άλλο γιο, που είναι από τους πρώτους ανακριτάδες. Είναι ο Εφέντης, που θα προσπαθήσει κι αυτός μαζί τους να διαλευκάνει την υπόθεση, μάλιστα με μετάβασή του στα μέρη της Βιζύης για έναν ολόκληρο μήνα. Όλον αυτόν τον καιρό η οικογένεια του Βιζυννού θα παραμείνει στην Κωνσταντινούπολη φιλοξενούμενη, περιμένοντας την επιστροφή του ανακριτή και το αποτέλεσμα της έρευνας. Καί πές μου δά μαθές, εύρέθηκεν ό φονιάς;

Ο Βιζυνός γράφει τόσο αληθινά και τόσο προσωπικά, που κάνει αυτοβιογραφία. Λες και δεν μπορεί αλλιώς. Λες και δεν μπορεί να σκαρώσει μια φανταστική διήγηση και να προχωρήσει στην κατασκευή όπως οι ομότεχνοι του καιρού του, αλλά σα να έλκεται από το προσωπικό κέντρο του πόνου του, μιλά για τα δικά του. Μιλά για τους δικούς του καημούς σε βαθμό που εκτίθεται. Κι αυτό συγκινεί. Μέσα από τα πεζογραφήματά του, κάνει μια δημόσια εξομολόγηση σε όλους τους ανθρώπους, σε όλους τους χρόνους.

Μας ανοίγει τις πληγές του πάλιν και πολλάκις, να ψηλαφίσουμε εἰς τὸν τύπον τῶν ἔλων και σήμερα, και σ' αὐτὴν τὴν παράστασι, 130 χρόνια μετὰ. Να τον ακουμπήσουμε και σήμερα ἐκεῖ ὅπου ματώνει. Ξαναεκτίθεται νυν και αεί.

Ἔχουμε ἓνα θρακιώτη συγγραφέα, γεννημένο στὴ Βιζύη τῆς Ανατολικῆς Θράκης, προσδιοριζόμενο ως «Βιζυηνό». Και να πὺ ο τόπος (οἱ ρίζες) ορίζει τὸν ἄνθρωπο. Αδιαίρετα στὴν παράδοσή μας τὸ ἴδιο: Ὁρφεὺς ο Θραξ και τρεῖς χιλιάδες χρόνια μετὰ Γεώργιος ο

Βιζυηνός. Τὸ πὺ γεννήθηκε ονοματοθετεῖ. Τὸ τι ἔζησε λογοδοτεῖ - ορίζει τὸ λόγο. Ὅποτε ο Βιζυηνός φέρει τὸν κόσμον τὸν ὄχι τεινόμενο, ἐμπρὸς του, ἀλλὰ ἐσωθεν, ἀπὸ μέσα του. Και ἐπειδὴ μιλάει ἀπὸ μέσα του εἶναι μεγάλος.

Τὸ οικογενειακό του δράμα. Ὁ πόνος, ἡ συγχώρησι, ὁ σπαραγμός, ἡ ευαισθησία, ἡ αγωνία, ἡ συγκατάβασι, ἡ κρυφὴ χαρά, ἡ ἀγάπη. Λέει ὁ Ἅγιος Συμεὼν πως ὑπάρχει μιὰ μικρὴ χαρὰ που περιγελά τὸ θάνατον. Αὐτὴ ἡ μικρὴ χαρὰ ἀναβλύζει ἀπὸ τὰ πεζὰ του Βιζυηνού. Και εἶναι μέγιστος τεχνίτης. Γιατί ἐνὺ γράφει ἐκτιθέμενος, δὲν του λείπει ἡ μαεστρία τῆς τεχνικῆς, ἡ ευφυὴς πλέξη πρὶν τὴ λύση, ἡ μαγεία τῆς υψηλῆς ψυχογραφίας - τῆς ἀπολύτως πρωτοπόρου για τὰ ἑλληνικά γράμματα.

Γράφει για τὰ δικά του που τὸν πονάνε. Ὅποτε γράφει και για τὴ δολοφονία του μεγάλου του ἀδελφού, του Χρυστάκη.

Ὁ Χρυστάκης δολοφονεῖται τὸ 1877. Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός ὄντως

θα προσπαθήσει να διαλευκάνει τὴν ὑπόθεσι τῆς δολοφονίας. Θα βγάλει συμπεράσματα, ναι. Και χρόνια ἀργότερα, τὸ 1883, θα δημοσιοποιήσει τὸ δράμα του, θα μιλήσει πάλι για τὰ μύχια, θα ἐκδώσει τὸ διήγημά του για να πει τὸ «Ποῖος ἦτον ὁ φονεὺς του ἀδελφού μου». Αλλὰ σσος... Διὰ τὸν Θεόν, Σουλτάνε μου, νὰ μὴν τὸ μάθῃ ἡ κοκκώνα!

Επιμέλεια:

Απόλλων Δρικούδης
Σκηνοθέτης

βιβλίο

Βιβλιοπαρουσίαση:
Ηλία Μαστρογιαννόπουλου
«Δέκα Σύγχρονες Μορφές»
Εκδ. Εν Πλω

Πολλοί αναρωτιούνται αν στη σημερινή εποχή υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που έχουν βάλει το Ευαγγέλιο στην καρδιά τους και προσπαθούν να το κάνουν πράξη στην καθημερινή τους ζωή. Στο ερώτημα αυτό απαντά το καινούργιο βιβλίο του πατρός Ηλία Μαστρογιαννόπουλου «Δέκα Σύγχρονες Μορφές» από τις εκδόσεις «Εν Πλω». Στο βιβλίο παρουσιάζονται δέκα σύγχρονα παραδείγματα ανθρώπων, κληρικών και λαϊκών, επιστημόνων και καλλιτεχνών που επέλεξαν να βαδίσουν τη στενή και τεθλιμμένη οδό που οδηγεί στην ουράνια βασιλεία. Καταρχάς, **ο Σεραφείμ Παπακώστας**, δεινός κήρυκας και ηγέτης, που μας αφυπνίζει λέγοντας: **«Την κοινωνία την αποτελούν τρεις κατηγορίες ανθρώπων: οι φαύλοι, οι Σαύλοι και οι Παύλοι. Οι πρώτοι είναι πάμπολλοι, οι δεύτεροι λίγοι και οι τρίτοι ελάχιστοι»**. Επίσης, ο γνωστός **Γεώργιος Βερίτης**, ποιητής με πνοή, εκφράζει το χριστιανικό βίωμα με όλη του την καρδιά αποδεχόμενος πλήρως τη θαρραλέα διακήρυξη του Παπαδιαμάντη: **«Ενώσω ζω και αναπνέω και σωφρωνώ, δεν θα παύω πάντοτε να υμνώ μετά λατρείας τον Χριστόν μου, να περιγράφω μετ' έρωτος την φύσιν και να ζωγραφώ μετά στοργής τα γνήσια ελληνικά**

έθνη». Λένε για το πρόσωπό του, χαρακτηριστικά: «Σε χρόνια δύσκολα σε νιώθουμε δικό μας σε κόσμους μαγεμένους να μας οδηγείς με το τραγούδι σου που γίνεκε όνειρό μας και γλύκανε τον πόνο κάθε πληγής».

Ένας ακόμη αγωνιστής είναι ο **μοναχός Γεράσιμος Μενάγιας**. Χημικός, διευθυντής στα εργοστάσια του Μπενάκη στο Κάιρο της Αιγύπτου, με καταγωγή από πλούσια οικογένεια της Κεφαλληνίας, που εγκατέλειψε τα εγκόσμια και αφιερώθηκε στο Θεό. Ασκήτησε στον Άθωνα, στα Κατουνάκια, γενόμενος υποτακτικός του γέροντος Καλλινίκου, απ' τον οποίο διδάχθηκε ότι **η μοναχική ζωή επιτυγχάνεται όχι με ρομαντισμούς και μετεωρισμούς, αλλά με την άσκηση και την υπακοή**. Άλλο φωτεινό παράδειγμα που όλοι έχουμε διαβάσει έργα του, ο **Σώτος Χονδρόπουλος**. Δραστήριος και πολυγραφότατος συγγραφέας, **αναβλύζει σαν «πηγή ύδατος αλομένου»** με γραφή που χαρακτηρίζεται από την ψυχολογική διείσδυση, τον έντονο ρεαλισμό και συνάμα τον τρυφερό λυρισμό της. Ανάμεσά μας έζησε και ο **Δημήτριος Κουτρουμπής**, ανιχνευτής και ανασκαφέας με θεολογία που, μπορούμε να πούμε, ήταν προσευχόμενη θεολογία. Ήταν κατεχοκίνη ευγενής, λεπτότατος και μετρίοφρων. **«Ο νοσταλγός του Ουρανού»**, όπως είπαν οι φίλοι του. Μια ακόμα μορφή είναι ο **Κωνσταντίνος Ξυνόπουλος**, καταξιωμένος μαθητής και συνεργάτης του Φώτη Κόντογλου. **Ευλαβής αγιογράφος** που διακρίθηκε για την πλούσια μάθησή του, το εξαιρετο ήθος του και τη λεπτή ευαισθησία του.

Από τους «σπουδαίους» αυτούς ανθρώπους δεν θα μπορούσε να λείπει και ο **Αναστάσιος Γιαννουλάτος**, ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας. Χαρισματικός ηγέτης με τον βίο του να αποτελεί διαδρομή προσφοράς, θυσίας και βαθιάς χριστιανικής αγάπης. Είναι γνωστή σε όλους η πίστη του στη με- γάλη εντολή του Χριστού **«Μαθη-**

τεύσατε πάντα τα έθνη». Επίσης, γίνεται αναφορά σε **γυναίκες ανδρείες**, αληθινά «ισότιμες» με τους ισχυρούς άνδρες, οι οποίες **προκρίθηκαν στα πνευματικά καλλιστεία της αρετής** και στα αθλήματα του Πνεύματος, «της ψυχής τα Ολύμπια».

Ο **Damien de Veuster**, είναι ακόμη ένας ακάματος εργάτης του Ευαγγελίου. Βέλγος ιεραπόστολος των λεπρών έκανε πράξη την αυτοθυσιαστική αγάπη ως υπηρέτης των ασθενών στο λεπροκομείο Μολοκάι, ανασταίνοντας τους πνευματικά νεκρούς αρρώστους που βρίσκονταν εκεί. Το βραδάκι μάζευε τους λεπρούς και τους έλεγε παρηγορητικά: **«Η πατρίδα μας είναι ο ουρανός κι εκεί θα πάμε κι εμείς οι λεπροί»**. Ο ίδιος κατάληξε από την τότε ανίατη νόσο το 1889. Ήταν ένας αληθινός ήρωας που υψώθηκε σαν μια όαση του Πνεύματος και της Αγάπης μέσα στην ασφυκτική υλοκρατία και εγωλατρία του αιώνα μας.

Τέλος, παρουσιάζεται ο **Θεοφάνης Πόπας**, αλβανικής καταγωγής, που διακρίθηκε για το τεράστιο έργο του στην αρχαιολογία και τη θεολογία. Ο σπάνιος αυτός ζηλωτής και εργάτης του Ευαγγελίου μπορεί να χαρακτηριστεί **ιεραπόστολος της Αλβανίας**, καθώς πάλεψε και φανέρωσε το Θεό σε μία κοινωνία με αφιονισμένα κομματικά μέλη εναντίον της θρησκείας και μέσα στα βαριά σκοτάδια της μαχητικής αθεΐας.

Άνθρωποι γνήσιοι, δραστήριοι για την «αιώνια» ευζωία τους. Μάς θυμίζουν ότι ο στόχος του καθενός από μας δεν πρέπει είναι τίποτε λιγότερο από μία θέση στο «σαλονάκι του Παραδείσου»!

Επιμέλεια:

Σοφία Αθανασίου
Φοιτ. Ψυχολογίας Παντείου

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠΑ
Αριθμός 868
Αδείας

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΚΛΕΙΣΤΟ ΕΝΤΥΠΟ - ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 868 - ΚΩΔΙΚΟΣ 015475
Χριστιανική Φοιτητική Ένωση, Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα
ΙΑΝ-ΦΕΒΡ-ΜΑΡΤ. 2014. Τεύχος: 108